מספר 1558 שנה 30 ד' תמוז תשכ"ז, 12.7.1967 המחיר 120 אג'

העולם הזה

מיוחד!

מלחי רעד מהתרגשות כאשר מאשימתו חזרה בה

יונה סופר שיקרה!

היא הגישה תצהיר שנפל כמו פצצה בבית־המשפט היא הודתה ששיקרה: מלח' לא לקח שוחד!

קרא יקר

● „ארץ־ישראל היא יחידה אחת."
● „המתנכר לשלמות הארץ, זורע את זרע חורבנו."
● „תנועת־השיחרור העברית לא נסתיימה. היא אך החלה."
● „ארץ־ישראל היא מולדתם של שני עמיה."
● „לא יקום איחוד הארץ, אלא בדרך של שותפות."
● „השותף הראשון הוא מדינת ישראל."
● „השותף השני יהיה פלסטין המשוחררת."
● „הצעד הראשון לאיחוד הארץ הוא שבירת הממלכה ההאשמית הירדנית."
● „איחוד הארץ יקום על־ידי פדרציה של מדינת ישראל ומדינת פלסטין."
● „ממשלת הפדרציה תיבחר על־ידי כל תושבי ארץ־ישראל."
● „כלכלת ארץ־ישראל תהיה מאוחדת."
● „מערכת הבטחון תהיה אחידה."
● „ממשלת ישראל תהיה חופשית בענייני עליה."
● „ממשלת פלסטין תהיה חופשית בענייני קליטה (של הפליטים)."
● „מקומות־הקודש של כל הדתות יהיו כפופים לממשלת הפדרציה."

מתי נכתבו הדברים האלה? לפני יום? לפני שבוע? למחרת מלחמת ששת־הימים?

★ ★ ★

הפסוקים הנ"ל הם כותרות־הסעיפים של כתבת־ענק, בחתימת אורי אבנרי, שהופיעה עשר שנים בדיוק לפני מלחמת ששת־הימים־בגליון חג השבועות של העולם הזה (1025) בשנת 1957.

הכתבה נשאה את הכותרת „איחוד הירדן", והכילה את התוכנית המפורטת הראשונה להקמת פדרציה ארץ־ישראלית.

בהקדמה נאמר כי: „הטיוטה הראשונה, שכללה את עיקרי תוכנית זו, חוברה על־ידי המחבר וחבר ערבי, ביוני 1954, והובאה אז לתשומת־לבו של חוג מצומצם."

★ ★ ★

יום אחרי מלחמת ששת־הימים

שיגר אורי אבנרי מכתב דחוף לראש־הממשלה, ובו הצעה מפורטת להסדר־שלום. הוא הציע לערוך מיד מישאל־עם באזורים הכבושים, לשם הקמתה המיידית של מדינה פלסטינית, שתהיה קשורה בישראל בפדרציה מדינית, כלכלית ובטחונית.

הצעה זו פורסמה בו ביום בדף עתון־הערב החדש של העולם הזה. וכעבור שלושה ימים בגליון הראשון של העולם הזה (1554) אחרי תום המלחמה — יחד עם תצלומי כיבוש הרמה הסורית.

רבים ראו בכך דוגמה אופינית לפזיזות.

איך אפשר לחבר תוכנית־שלום תוך 24 שעות?

הרי עד עצם היום הזה עוד לא הגיעו מפלגות חשובות ורציניות, מחרות ועד מפ"ם, לתוכנית מגובשת כלשהי, וגם עתונים חשובים ורציניים אינם מעיזים להגיש הצעה מפורטת.

הכל תוהים, מתחבטים, מתלבטים. אם כן, איך מעז העולם הזה לקפוץ ולהציע הצעות מפורטות?

★ ★ ★

התשובה לכך נעוצה בעובדה פשוטה: מזה 17 שנה משמש העולם הזה סדנה לגיבוש מחשבה על בעיית ישראל־ערב. עסקנו בכך ללא הרף, מאז יומנו הראשון במערכת זו, תוך מגע מתמיד עם ידידים מעבר לגבול.

לכן לא היינו במצבם של שאר הבטאונים והגורמים בארץ, למחרת מלחמת הבזק.

לא היינו צריכים להתחבט ולהתלבט, לשנות את כל מושגינו, לכנס ועדות וועדות־מישנה, כדי לגבש תמונה שלמה חדשה נוכח המציאות החדשה.

התוכניות שלנו היו מוכנות — זמן רב מאד לפני כן.

במידה מסויימת, עשינו בשטח זה מה שעשה צה"ל בשטח הצבאי. כאשר ריכז עבד־אל־נאצר את צבאו בדרום, לא היה צה"ל צריך לשבת ולחבר תוכנית שלמה חדשה. כי כמו כל צבא, הכין צה"ל תוכניות־מטה לכל מצב, זמן רב מראש.

במהלך דיונינו במשך שנים רבות, צצה לא פעם השאלה: „מה צריכים לעשות אם יכבוש צה"ל את הגדה המערבית ואת עזה, במיקרה של מלחמה?"

התשובה היתה מונחת לפנינו, בכתב.

למעשה לא היינו צריכים אלא להדביק בול על המעטפה ולשלוח אותה לראש־הממשלה.

★ ★ ★

זהו ההבדל התהומי בין התוכניות שלנו, ובין רעיונות הצצים לבקרים כמו רעיון ה„פדרציה" של בן־גוריון ודיין.

אלו הן סיסמות בנות־יומן, הנולדות בהיסח־הדעת, לשם סיפוק צורכי־פרסומת של הרגע. איש מהם לא חשב עליהן עד הסוף — ובעלי התוכניות ישכחו אותן באותה מהירות בה המציאו אותן.

הוא הדין לגבי הרעיון של „סיפוח" השטחים — תוכנית שבעליה עצמם אינם מבינים בתפזונם שהיא תהפוך את ישראל המוגדלת למדינה דו־לאומית, בה ייוצר רוב ערבי תוך כמה שנים.

התוכניות שלנו לא נולדו לצורכי פרסומת, ולא הומצאו בן־לילה כדי „לחטוף כותרת" באחד משלושת עתוני־הערב.

הן פרי עבודה של אלפי שעות, במשך שנים ארוכות. על כן הן עומדות במיבחן המציאות — גם כשזו משתנה באופן מהפכני, כמו בחודש שעבר.

★ ★ ★

חבר שאין שום מוסד דומה בכל המנגנון האדיר של ממשלת ישראל.

וזה המקום להזכיר הצעה אחרת שלנו,

„העולם הזה", שבועות 1957

שהושמעה מעל עמודים אלה פעמים רבות: ההצעה להקים מיניסטריון לעניינים ערביים (או „מסכ"ל לבן").

גם את ההצעה הזאת פירסם אורי אבנרי לראשונה, בצורת תוכנית מגובשת ומפורטת, במדור „הנדון" בראשית 1957 — לפני למעלה מעשר שנים.

אילו הוקם מוסד כזה לפני עשר שנים, ואילו רוכזו והופעלו בו כמה מאות ממיטב המומחים לארצות־ערב, למודיעין, לתעמולה ולמיבצעים מדיניים — היה מצבנו נראה ברגע זה אחרת לגמרי.

למחרת הנצחון המזהיר של צה"ל, יכלה הממשלה לפנות אל השר המוסמך — השר לעניינים ערביים (או „שר המרחב") — וזה היה מוציא מן המגירה את התוכנית המוכנה מראש למיקרה זה.

זה היה מונע את ההתרוצצות של השבועות האחרונים, את ההתלבטות הבלתי־פוסקת, את השיגור הבהול של שליחים למקומות שונים, את ההחלטות הסותרות, שאחת ביטלה את קודמתה (כמו בפרשות קלקיליה, הפליטים, ועוד).

כיום מדברים אנשים שיטחיים על המחדלים בשטח „ההסברה". זוהי שטות. המחדל ה„הסברתי" בא מפני שאין מה להסביר.

המחדל האמיתי הוא בשטח גיבוש המדיניות. ומחדל זה אירע, בין השאר, מפני שצמרת המדינה התעלמה במשך 17 שנים מהצעות השבועון המסויים.

היה נדמה לה כי אנחנו עוסקים באוטופיות. עתה ברור כי היא חיתה על הירח. השבועון המסויים הוא שעסק בדברים היחידים שהם ריאליים, מוחשיים ומעשיים.

אלש כפן

טעם
נפלא
בכל
טיפה
בבקבוק
עם
הטפות
של
ארדי
לכן דרשי
עוד היום
מיץ ממותק
„ארדי"
לבחירתך בטעם פטל,
לימון, תפוז, אננס או
מנדרינה.
ארדי מייצר
את הטוב ביותר

תיכון ערב חדש חיפה
בפקוח משרד החנוך והתרבות
רח' שבתאי לוי 26 טל. 521113

הרשמת תלמידים
לכיתות ט' י' יא' יב'
כל יום בין השעות 5—7 בערב
★ חסך ★ שכר לימוד מודרג

תלמידינו נבחנים בבחינות בגרות יחד עם תלמידי
בתי ספר בוקר שבפקוח משרד החינוך

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' קרליבך 12, טלפון 30134-5,
ת.ד. 136 • מען מברקי: עולמפרס • דפוס משה שהם בע"מ,
תל־אביב, רח' פין 6 • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ. •
העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

חיילים ישראליים בבאניאס, מול הכנסיה העומדת באתר הישן של הצלבנים

חזרה אל המרחב

היו דרושים חמישה שבועות כדי שתחדור לתודעת האדם הישראלי מלוא המשמעות של המהפכה שהתחוללה בחייו.

חיי המדינה — וחיי כל אחד מאזרחיה — יהיו שונים מכאן ואילך מכפי שהיו עד לפני חודש וחצי. אם ניתן בכלל להגדיר מהפכה עמוקה כזאת בפסוק אחד, הרי הוא זה:

ישראל חזרה אל המרחב.

★ ★ ★

במשך 18 שנים ניסתה ישראל להפנות את גבה אל המרחב.

החרם הערבי הקל על עמדה זו.

בישראל עצמה אמנם חי מיעוט ערבי קטן, אך אפשר היה להתעלם מקיומו. בעזרת המימשל הצבאי, ובלעדיו.

המדינה נראתה כאי בודד בים. לא היה לה כל מגע עם הארצות שמעבר לגבול. הן היו דומות לאוקיינוס.

מפעם לפעם ירו מן האוקיינוס הזה — אבל אלה היו רק הפרעות זמניות. בתל־אביב וב־חיפה אפשר היה להתעלם מהן.

מבחינה ריגשית ופוליטית, יכלה המדינה לשייך את עצמה אל אירופה.

גדל בה דור שלם חדש, שכשבילו טולכרם ורמאללה, רפיח וחברון, יכלו להיות ערים על הירח. הניתוק היה שלם וגמור. היחס לעולם הערבי היה: „שרק יעזבו אותנו במנוחה. יותר לא רוצים מהם."

★ ★ ★

אולם המרחב, כמו הכבוד, רודף אחרי מי שרוצה לברוח ממנו.

הוא בא אלינו, בחודש מאי, בדמות גיסותיו של נאצר, שהתרכזו בסיני ואיימו על קיומנו.

אולי חשב מישהו שאפשר להיפטר מכעיה זו על־ידי מכה צבאית קטנה ומהירה, ולחזור למחרת היום לחיות באי, השוכן בדד.

כמו במיבצע־סיני. אז באנו, ראינו, ניצחנו — ושכחנו מכל העניין למחרת היום.

אולם זה לא קרה הפעם.

באנו. ראינו. ניצחנו. אך איננו יכולים לשכוח.

איננו יכולים — גם אילו רצינו בכך.

כי מלחמה זו, ונצחון זה, החזיר אותנו אל המרחב.

כצורה פאראדוכסאלית, זה קרה דווקא באמ־צעות כיבוש צבאי.

נשארנו חבוקים עם המרחב.

המרחב בא אלינו — בצורה גיאוגראפית פשוטה. צעד מעבר לגבולנו השתרע, עד את־מול — הלא־כלום, התחום, האוקיינוס הריק.

עכשיו נפתח הגבול.

המוני ישראל מבקרים בחרי־גולן, בעמק יריחו, במבואות סואץ.

הם עוברים, בצורה בלתי־אמצעית לגמרי, את החוויה המרחבית.

הם רואים, בעיניהם, כי ישראל אינה אי. שהיא חלק ממרחב גיאוגראפי גדול.

הם עומדים במרומי הרמה הסורית, מפתכ־לים למטה אל קיבוצי־חספר, ונוכחים לדעת: זהו נוף אחד. לא שניים.

הם עומדים על גבעה בשומרון, רואים מרחוק את הים של נתניה, ונוכחים לדעת: זוהי ארץ אחת, לא שתיים.

הם נוסעים לגדה ונוכחים לדעת, לתמהונם האינסופי — כי תל־אביב רחוקה מפאריס הרבה יותר מכפי שהיא רחוקה מרמאללה.

תמונת־העולם משתנה. לא בתיאוריה, אלא בחוויה היומיומית.

לכך תהיה השפעה עמוקה על דמות עמנו.

★ ★ ★

המרחב בא אלינו בדמות אנושית.

במשך 18 שנה יכול היה האדם הישראלי לחיות את חייו, מבלי להיתקל אף בערבי אחד.

יתכן שקיבל ספל־קפה ברחוב דיזנגוף מידי מלצר ערבי — אך הוא לא ידע שזהו ערבי.

עכשיו חיים מיליון וחצי ערבים תחת הדגל הישראלי.

כל ישראלי ניתקל בהם על כל צעד ושעל.

במיפגש־העמים הגדול בירושלים. בטיולים בגדה. בתל־אביב ובחיפה.

מחר, כאשר יוסרו המחיצות בין הגדה ובין ישראל, יבואו מאות אלפי ערבים לראות את ערי המדינה וכפריה.

עד כה ידע כל ישראלי כי ארצו שוכנת בלב העולם הערבי. אבל זאת היתה ידיעה תיאו־רטית, שלא התקשרה, איכשהו, עם חיי יום־יום.

עתה, כתוצאה מן המלחמה, יודע כל ישראלי כי זוהי מציאות פשוטה. מציאות שלא תפוג. מציאות שהיא אחת מעובדות־חיינו — אם נרצה בכך, אם לאו.

★ ★ ★

המרחב בא אלינו בדמות בעיה פוליטית.

מה לעשות בשטחים שנכבשו?

על כך נטוש ויכוח. אך תהיה תוצאתו כאשר תהיה, ויוכרע אשר יוכרע — לא נחזור למצב הניתוק של אתמול.

יש המבקשים להחזיר את השטחים — תמו־רת הסכם־שלום ופתיחת הגבולות.

יש המבקשים לספחם לישראל — תוך הש־ארת מיליון וחצי ערבים בגבולותיה.

יש המבקשים להקים פדרציה בין ישראל ובין מדינה ערבית פלסטינית חדשה.

לכל שלושת הפתרונות (ולכל עשרות גווני־הביניים שביניהם) יש מכנה משותף אחד:

הם שונים לחלוטין מן המצב שלפני המלחמה.

הם ישנו לחלוטין את נוף חיינו, כעם וכיחי־דים.

הם לא יאפשרו עוד את ניתוקה של מדינה יהודית הומוגנית מן המרחב הערבי הסובב אותה. כך או אחרת — המדינה תצטרך להת־מודד עם המרחב — במלחמה או בשלום.

היא תצטרך להתאים את עצמה למציאות החדשה, שיש בה סיכויים כה מזהירים, וגם סכנות לא־מעטות.

מציאות שיכולה לחוביל אל שלום ברי־קיימא, אם הממשלה תהיה די נבונה ונועזת, או ישר־שרת אינסופית של מלחמות מרחביות, אם ישתלטו בנו ההרפתקנים חפרי־האחריות.

★ ★ ★

ישראל חזרה אל המרחב.

לצמיתות.

בן בית...

מיץ ממותק עסיס

בכל בית בו האיכות והטעם הטוב הם העיקר.

בכל עונות השנה-אין כמיץ ממותק עסיס מרווה ומרענן. עם מים או סודה, או כבסיס להכנת קוקטיילים, מיץ ממותק עסיס הוא המשקה האידיאלי בעת הארוחות, במסיבות, ולכיבוד אורחים.

כי עסיס זה עסיס

לימון, תפוזים, מנדרינות, אשכוליות, פטל, חמוץ-מתוק, דובדבנים, אננס, משמש, קולה.

פתרון יסודי, הוגן ובן־קיום

כמה תוך שאיפה שמלחמת יוני 1967 תירשם בהיסטוריה כאחרונה במלחמות בין ישראל ושכנותיה, רואים החתומים מטה הכרח לפתור את בעיית היחסים של עמי הארץ פתרון מדיני יסודי בן־קיום. כבסיס לפתרון הגיוני והוגן אנו מציעים את ההצעה דלהלן:

1. תיכון פדראציה של ארץ ישראל (פלשתינה), אשר תשתרע על שטחי מדינת ישראל, רצועת עזה והגדה המערבית, ואשר בירתה תהיה ירושלים־רבה.

2. הפדראציה תהיה מורכבת ממדינת ישראל וממדינה ערבית, אשר תתן סיפוק לשאיפת העם הערבי הפלשתינאי ליישות לאומית־מדינית.

3. חוקת היסוד של הפדראציה תבטיח את בטחונן של שתי המדינות המרכיבות אותה, על־ידי מערכת ערובות הדדיות בנות־תוקף, שתמנע את הסכנה כי אחת מהן תנוצל על־ידי גורם זר כל־שהוא נגד רעותה.

4. במיסגרת הפדראציה, בעזרת קונסורציום בין־לאומי, תיפתר באופן יסודי בעיית הפליטים, על־ידי שיקומם הכלכלי והחברתי, נוסף על שיקומם הלאומי.

5. מידת סמכותה והיקף פעולתה של הפדראציה בכל שטחי החיים — כלכלה ומסחר, תחבורה ותקשורת, חינוך ותרבות — יתגבשו במרוצת הזמן בתהליך הדינאמי של התגברות האמון ההדדי, תוך שיתוף פעולה בין מרכיבי הפדראציה.

6. הפדראציה של ארץ־ישראל (פלשתינה) תראה בעין יפה הצטרפותן של מדינות שכנות אחרות למסגרתה.

7. הפדראציה של ארץ־ישראל (פלשתינה) תחתור לניטרול האיזור, למען יחדל לשמש שדה־קרב למעצמות. מיסגרת מדינית משותפת לעמי האיזור תאפשר ביטוי הולם לכל ייחוד אתני, דתי ותרבותי.

הסיכסוך המזרח־תיכוני, שהתחיל כהתנגשות בין התנועה הלאומית העברית לבין התנועה הלאומית הערבית, יבוא לסיומו עם השכנת השלום ביניהן בדרך הקמת הפדראציה. מצב חדש זה יאפשר לראשונה הפניית תקציבי־מלחמה עצומים לפיתוח לצורכי שלום ויסמן תחילתה של תקופה חדשה — של שיגשוג ורווחה כלכלית ושל פריחה תרבותית — לאיזור כולו.

כי לעמי הארץ ולעמי האיזור נכונו גורל משותף וייעוד משותף.

מיכאל קון, ארדיכל, תל אביב
ויקטור ציגלמן, עתונאי, תל אביב
עמיקם גורביץ, מו"ל, תל אביב
אלדר שרון, ארדיכל, תל אביב
דן בן אמוץ, סופר, תל אביב
אורי זוהר, במאי, תל אביב
צבי חקר, ארדיכל, תל אביב
יגאל תומרקין, צייר פסל, תל אביב
אורי אבנרי, ח"כ
צבי אמיתי, במאי קולנוע
נתן ילין מור
איקא ישראלי, צייר, תל אביב
עוזי טמיר, מהנדס, תל אביב
אורי רס, סוציולוג (בהסתייגות מסעיף 6)
חיים פרישנסקי, טייס
דני קרוון, צייר, תל אביב
אלכס מסים, עתונאי, תל אביב
כ. עמרי, מהנדס, תל אביב
ד"ר מנחם אמיר, קרימינולוג, ירושלים
שלום כהן, עתונאי, תל אביב
רחל איתן, סופרת, תל אביב
אייבי נתן
ארתור גולדרייך, ארדיכל, תל אביב

גלילה אמיר, מורה, ירושלים
נמרוד אשל, רב חובל, אשדוד
אמנון זכרוני, עו"ד, תל אביב
אבנר חזקיהו, שחקן, תל אביב
פרופ' עמירם רון, חיפה
ד"ר ארזה רון, חיפה
עמוס קינן, עתונאי, תל אביב
בועז עברון, עתונאי, תל אביב
יעקב פרחי, עתונאי, תל אביב
ישעיהו וינברג, מנהל התאטרון הקאמרי
יעקב אגמון, מנהל תאטרון
ד"ר גבריאל ברקת, דגניה
נחמן צרוניצר, מהנדס, תל אביב
ד"ר איתן להב, רחובות
זיוה יריב, עתונאית, תל אביב
דוד ארנפלד, תל אביב
שמואל סגל, עו"ד, תל אביב
יונתן אטקס, טייס
אלי תבור, עתונאי, תל אביב
אמיל הלוי, עתונאי, תל אביב
ענת ספיר, סטודנטית, ירושלים
מרגלית גלובצקי, סטודנטית, ירושלים
שמואל רזוזב, ארדיכל, חיפה

דן איתן, ארכיטקט
רנה שני, משוררת
אביבה סטן, עתונאית
תזכטנפלד תמר, סטודנטית
אבי בן־נון, מורה
מקסים גילן, עתונאי
דוד גריינברג, מבקר קולנוע
אשר מולט, צלם (הסתייגות מסעיף 6)
רחל אבנרי, מורה
יונה הדרי, מורה
ורדי בן־יעקב
ד"ר אריה שחר, האוניברסיטה, ירושלים
הדה בושס, עתונאית, תל אביב
רות שרון, עקרת בית, תל אביב
אברי רביב, מדריך, רחובות
פרופ' ע. א. סימון, ירושלים
אהרן כהן, מזרחן
א. ברוצקוס, מהנדס, ירושלים
יונה פישר, מוזיאון ישראל, ירושלים
שאול זרחי, כלכלן, תל אביב
בנימין וולברגר, רוקח, תל אביב

המעוניינים להצטרף לפנייה מתבקשים לפנות לת. ד. 3006, תל־אביב.

מכתבים

אירוח מרחבי

עד עכשיו היו מבצעים של „הסבר פנים לתייר", ומיבצעים של אירוח תיירים בבית ישראלי.

עכשיו אני רוצה להציע מבצע חדש: „ארח את שכנך": תערכנה רשימות של משפחות המוכנות להזמין לארוחה משפחה ערבית מן הגדה או מן הרצועה, לארח אותם חצי יום או יום בבתיהם, לשבת איתם, להדריך אותם, והעיקר — לשוחח איתם.

אותו דבר שייעשה בגדה. שיאספו משפחות ערביות הרוצות לארח משפחה ישראלית באותו אופן. וממה שאני שומע על הכנסת־האורחים הערבית המהוללת — אני משוכנע שתמצאנה משפחות כאלה.

אני חושב שמפגשים משפחתיים כאלה, ובילוי בצותא במשך יום שלם יתרמו ל־שלום, ולהשתלבות במרחב, יותר מכל ה־תעמולות ומכל הנאומים.

ראובן בראון, חיפה

● זהו רעיון מצוין. משפחות יהודיות המעוניינות לארח משפחה ערבית, ולהיפך — מוזמנות בחלט לשלוח פרטים למערכת.

כבוד לנופלים

אין מילים בפי לתאר כמה אסירת תודה אני לכם על הרשימות אודות ה„נופלים ה־הולכים ראשונה.

ורדון

דוקא משום הנס הנפלא שקרא לנו ב־מלחמה זו, אסור ל־נו לשכוח לרגע את אלה שבזכותם אנח־נו חיים. אני קוראת עליהם את הרשי־מות, מביטה בתמו־נותיהם, ואבלה ב־כאב על מותם.

חבל רק שבשבוע שעבר לא צורפה תמונה להספד על דניאל ורדון, דוקא משום שהקטע או־דות הצעיר, שאהב את מוצרט, והתפעל „כמה הרבה שמ־יים", כל כך נגע ל־לב.

חנה ברמן, רמת־גן

● תצלומו של סגן דני ורדון — ראה תמונה.

למרות שלא שכל־תי איש מקרובי ב־מלחמה זו, הזדעזע־תי שביום השלושים לנופלים, לא הוכרז יום אבל, וכל בתי־השעשועים היו פתו־חים כרגיל.

זה מחפיר שאנ־שים שומרים על ימי אבל לזכר מאורעות שקרו לפני מאות ואלפי שנים, אבל אינם מכבדים את זכר אלה שנפלו למענם, שרק חודש קודם לכן חיו, וצחקו והיו מלאי־תקוות.

אבל זוהי גם שערוריה שלא היה אפילו גוף ממלכתי אחד שידאג לכך.

דויד בר, תל־אביב

קבינט השתום

למרבה הפליאה, למרות שעם פרוץ הקר־בות ידעה הממשלה ללכד סביבה את כל חלקי העם, בהקימה ממשלה מורחבת, הרי שיש להצטער שעם סיום הקרבות, לא הו־קם שוב גוף דומה ומלוכד, לפתרון ה־בעיות שיובילו לשלום.

עם כל הכבוד לאלו שהביאו את הנצחון הצבאי, קשה לתאר שאותם האנשים, יוכלו להביא גם את השלום.

נמצאים בארץ אישים כמו מר נתן ילין־מור או ח"כ אורי אבנרי, שהקדישו מיטב זמנם ומרצם לבעיה הערבית ופתרונה. יודע אני שמבחינה פוליטית הם מתנגדים חרי־פים לקו הממשלה, אולם אחרי הכל, גם ח"כ מנחם בגין, היה באופוזיציה עיקבית וממושכת, וזה לא מנע צירופו לקבינט.

לזה יש להוסיף את האהדה שאנשים כמו אבנרי זוכים לה, בין החוגים הערביים, ואפילו בארצות ערב. מה שנראה לי כ־דחוף ביותר, הוא הקמת קבינט־שלום, ש־יורכב לאו דוקא מאותם אלה שהביאו את

(המשך בעמוד 6)

(המשך מעמוד 5)

הנצחון הצבאי, אלא מאנשים שמראש פנו לצד המסובך של חיפוש דרכים ליצירת קשרים ישראליים—ערביים, וניסו למצוא פתרון עקרוני להשגת השלום.

זוהי זכות היסטורית שנפלה בידי ראש־הממשלה, לגרום לכך שנצחון צה"ל 1967, יביא בעקבותיו לשלום יציב, אותו שלום שאנו כה זקוקים לו, ואשר מעולם לא היה כה קרוב.

ויד ויי, וושינגטון, ארה"ב

יש כרגע שלוש בעיות בוערות: השגת השלום, החזרת השטחים הכבושים, ובעיית הפליטים.

לדעתי הפתרון הסביר שיפתור את כולן — הוא יישוב פליטים בסיני. מצויים שם שטחים עם אדמות טובות, את שאלת המים אפשר לפתור על־ידי התקנת מתקני התפלת מי־ים. ואמריקה תסכים לממן זאת, לדברי ג'ונסון.

דחקא מפני שהשליטים הערביים התנכרו לפליטים — ניתנה לנו האפשרות ההיסטורית להחזירם לחיי־כבוד, ובה בשעה להחזיק ב־שטחים אלה בצורה מכובדת והוגנת.

ב. ברנר, טבריה

הזוחמים הדפוקים

המלחמה נסתיימה. החיילים חזרו לביתם. אולם למרבית ההפתעה הסתבר לאנשי־המילואים כי בעוד אנשי העורף, שלא גוייסו, מקבלים משכורות מליאות, הרי אלה שיצאו להלחם — יצאו מקופחים.

ביטוח־לאומי ניער מהם את חוצנו, והצבא שילם משכורת־סימלית לנשואים, ודמי כיס לרווקים.

זוהי חובת הממשלה, בעזרת ביטוח־לאומי או הפרשה אפסית מהתרומות בארץ ובחו"ל, למצוא את הסכום להשלמת המגיע לאנשי־מילואים. אין שום הצדקה לכך שדווקא הם יצטרכו לשלם מכספם, כעונש על היו־תם בקרבות. אם כבר — אז שישלמו אלה שלא גוייסו.

אורי שגיו, חיפה

מדינת העסקנים

קראתי השבוע ששני פירסומאים מקצו־עיים הציעו לקבל על עצמם את התעמולה הישראלית, שכיום היא נחשלת ביותר, דבר הגורם למדינה נזק בל־ישוער.

אני חושב שזהו רעיון מצויין — כ־עיקרון:

במדינה הזאת לא שולטים בעלי־מקצוע, אלא בעלי־זכויות. כלומר, ממנים אדם להיות שר, למשל, לא מפני שהוא בקיא בנושא, או בכלל מבין בו משהו, אלא

חוסיין בירושלים העברית

משום שהיה לפני ארבעים שנה פעיל מאד בשומר־הצעיר בלודז', התוצאה: מדי־נה מנוהלת על־ידי עסקנים בעלי־ותק — ולא על־ידי מדינאים.

הדבר בולט במיוחד עכשיו — כש־בניגוד למקצועיות המזהירה של צ.ה.ל. בולט המלל האינסופי והסחר־מכר של המנהיגות.

הצלחנו לגבור על כל מדינות ערב — ולא הצלחנו לגבור על העסקונה של העליה השלישית.

מוטי גור, תל־אביב

אמת או חלום?

הלכתי לי לטייל בירושלים, ופתאום נמעט שהשתבצתי.

מולי צעד, כשהוא מתבונן בסקרנות ל־צדדים, איש נמוך־קומה ומשופם שאין לטעות בו: חוסיין מלך ירדן.

אם לא הייתי מצלם את זה, ולא הייתי מחזיק לפני את התמונה ברגע זה — הייתי חושב שחלמתי. אני שולח לכם את הצילום שתראו שזה היה באמת.

עמי כהן, תל־אביב

● זה לא היה חלום — אבל זה גם לא היה חוסיין, כמובן.

זוהי ארצך

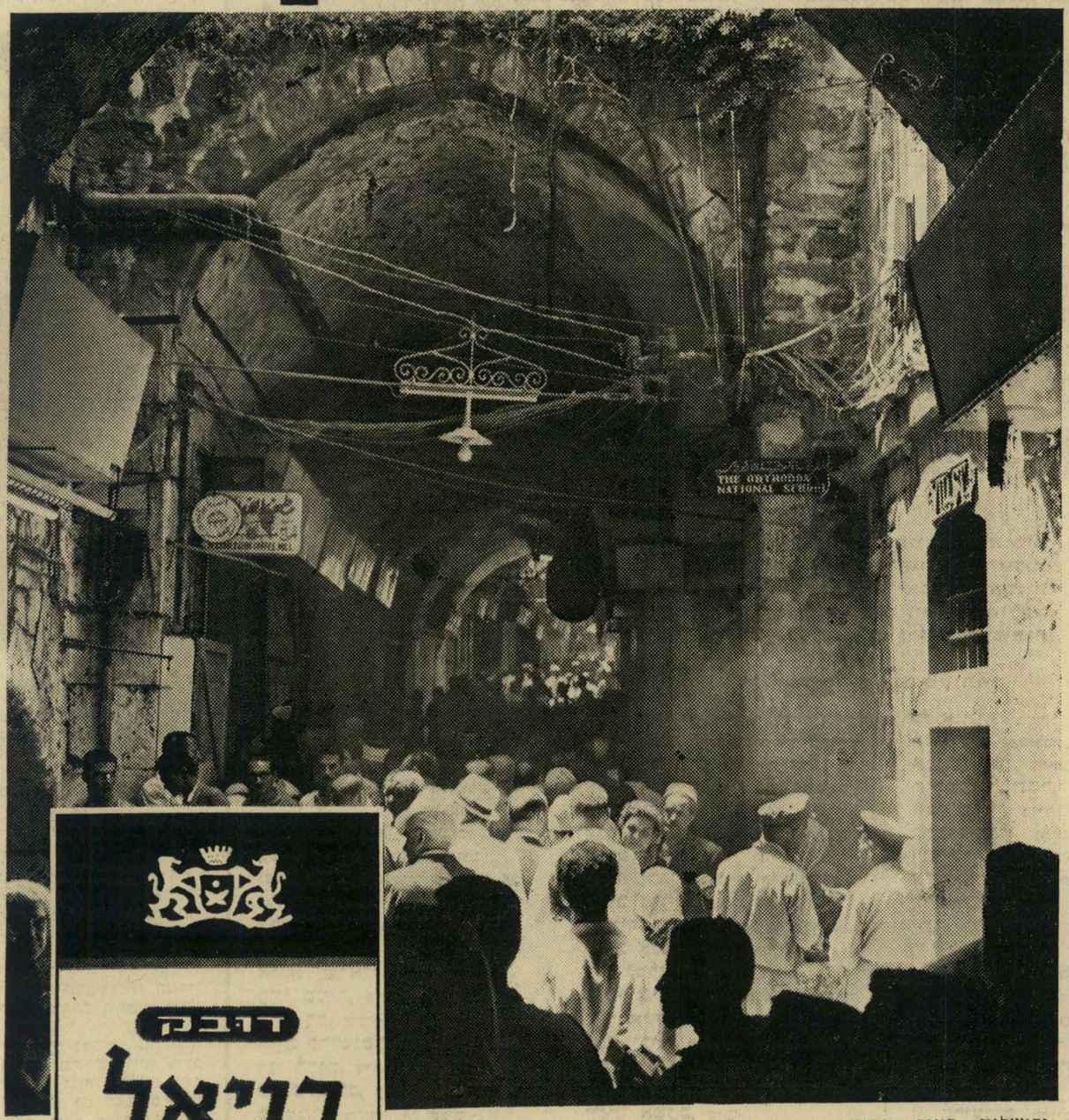

ירושלים · בעיר העתיקה

וזוהי סיגריתך

הנדון:

יועצים זרים

ב קייץ 1839 נערך בגבול סוריה־תורכיה אחד הקרבות המכריעים בתולדות המרחב.

הוא ארך פחות משעתיים. הצבא המיצרי, בפיקודו של איבראהים באשה, חניחל מפלה ניצחת לצבא התורכי, בפיקודו של חאפז באשה.

קרב זה הבטיח, למעשה, את עצמאותה של מצריים החדשה, תחת השושלת שנוסדה על ידי אביו של איבראהים, מוחמד עלי, ושנסתיימה עם פארוק מיודענו.

אך יש סיבה שניה שבגללה ראוי קרב זה להיזכר. היא נעוצה באישיותו של אדם אחד, שמילא בו תפקיד מרכזי: קצין פרוסי, בן 39, שכיהן כיועצו הצבאי הראשי של המפקד התורכי.

באותם הימים לא היה ידוע בעולם. אך לא עברו 21 שנה, והוא הפך לאחד המצביאים הגדולים של כל התקופות, איש־טראסג בעל שעור־קומה היסטורי.

שמו היה הלמוט פון־מולטקה. בשנת 1870 הוא ניצח את נאפוליון השלישי בקרב של סידאן, ששינה את פני אירופה.

★ ★ ★

ד מעטים היודעים כי מצביא־גאון זה היה אותו קצין פרוסי שנוצח בצורה כה מבישה על־ידי איבראהים באשה, שואלים את עצמם: איך זה יכול היה לקרות?

איך זה קרה שאדם, אשר ניצח את הצבא המפואר ביותר בעולם של זמנו, הוכם על־ידי צבא של בדווים פרימיטיביים, בפקודת מיצרי נחשל?

זוהי שאלה המתייחסת לכל היועצים הצבאיים הזרים ש־הובסו בנסיבות דומות — והם רבים ללא־ספור, מאז שחר ההיסטוריה ועד היועצים הסובייטיים במצריים ובסוריה ב־חודש האחרון.

התשובה נוכעת מעצם האכטורד הטמון ב־מעמדו של „יועץ צבאי" זר.

★ ★ ★

ד נה מה שקרה לאותו פון־מולטקה אומלל, בקרב ליד הכפר נזיב.

הוא היה חייל מקצועי, הוא ידע בדיוק מה אומרים כללי־המלחמה. הוא למד אותם על־פה בבית־הספר לקצינים.

הוא ידע מה אפשרי ומה בלתי־אפשרי. הוא ידע מה כוחם של תותחים, והיכן יש להפעיל פרשים, ומה חשיבותם של ביצצורים.

ליריבו, איבראהים באשה, לא היה מושג על אלה.

לכן, כאשר הגיע הצבא התורכי לנזיב, נתן פון־מולטקה את כל העצות הצבאיות הנכונות.

הוא החליט כי הצבא צריך להתבצר. הוא תיכנן אישית את כל הביצורים, והם היו מלאכת־מחשבת.

אילו התקיף אותם איבראהים, היה נוחל תבוסה ניצחת.

אבל איבראהים כלל לא חלם להתקיף אותם.

הוא סייר בעצמו לאורך העמדות התורכיות, החליט על תימרון שונה לגמרי, שהזכיר את טכסיסו של יהושע במלחמת העי.

הוא נטש את מחנהו, עבר לאור היום על פני העמדות התורכיות, עקף אותן ותקף אותן מן העורף.

כל קצין אויבי היה יכול להוכיח, על סמך התורה שלמד בבית־הספר, כי זהו מעשה מטורף.

כי בשעה שהמצרים ביצעו את התימרון, יכלו התורכים להתנפל עליהם מן האגף ולחסלם. לאחר מכן, יכלו התורכים להציל את עצמם בנקל על־ידי נסיגה מזורזת לעמדות אחרות.

אבל איבראהים ניחש כי הקצין הפרוסי יבין את המתרחש באיחור רב מדי, וכי המפקד התורכי השחצן יסרב להיסוג בעוד מועד.

הוא הפר את כל כללי תורת־המלחמה האי־רופית, אבל הוא הבין את הפסיכולוגיה של יריביו.

הוא כבש את המחנה התורכי, נכנס לאוהלו של המפקד, לכד את כל מיסמכיו ובגדיו — שעה קלה אחרי שפון־מולטקה המהולל נמלט על נפשו.

★ ★ ★

ב ימי תש"ח זכינו לזרם בלתי־סוסק של מומחים צבאיים יהודיים, שבאו מכל העולם כדי לייעץ לנו.

העצות שלהם היו שוות, בדרך כלל, למקלחת.

את המלחמה הכריעו בני־קיבוצים ונערי־עיר, מפקדי פלמ"ח שלא למדו מעולם את תורת־המלחמה, שספגו את תורתם מפי יצחק שדה ליד המדורה.

במלחמת החודש האחרון פעלו מומחים סובייטיים בסוריה, ובמצריים. אני משוכנע שהם נתנו עצות טובות מאד ל־מארחיהם.

עצות אלה לא עזרו אלא להכניס את הערבים למלכודת.

ואם מספרים כיום על זרם חדש של מומחים צבאיים לארצות אלה — אין זה מדאיג אותי.

לא מפני שאני ישראלי יהיר ושחצן, המאמין כי יצחק רבין וחבריו הם גדולי המצביאים של כל הדורות.

אלא מפני שמה שקרה לפון־מולטקה, עתיד

הלמוט פון מולטקה

לקרות לכל גאון צבאי זר שיבוא, כשנים הקרובות, לייעץ לצבאות ערב.

★ ★ ★

מ דוע? **האם** הערבים הם לוחמים גרועים? האם צבאו־תיהם פגומים ללא־תקנה?

חלילה.

לחמתי נגד חיילים ערביים, ואני רוחש להם כבוד מקרב לב. במלחמת ששת־הימים הם הצטיינו שוב — כלוחמים אישיים — בכל החזיתות.

כשלון היועצים הזרים נובע מאי־הבנה יסודית של מהות הצבא — כל צבא.

הצבא — כל צבא — הוא חלק מעמו. הוא חלק בלתי־נפרד מהחברה המקיפה אותו.

כל מישורי המלחמה — האיסטראטגיה, ה־טאקטיקה, הלוגיסטיקה — הם חלק בלתי־נפרד מתרבותו של עם.

הם כפופים בכל אתר ואתר לתכונות האופי הלאומי של העם: השקפת־עולמו, רמתו הטכנית, מערכת־חינוכו, מיבנהו המעמדי.

טול התפתחות צבאית כלשהי מן החברה והתקופה ש־הולידו אותה — ולא נשאר אלא כלי ריק.

עקרונות־היסוד של תורת־המלחמה הם נצ־חיים. אך אין דבר זמני יותר, חולף יותר, משיטות יישומם.

★ ★ ★

ת ורת־המלחמה המודרנית, זו הנהוגה (בהבדלים קטנים מאד) בצבאות ארצות־הברית ובריתי־המועצות, היא תולדה של החברה התעשייתית בת־ימינו.

היא נולדה בחברה שבה כל ילד משחק במכונות משחר־ילדותו, שבה בן־החזה (או בן־הקולחוז, או בן־הקיבוץ) עולה על טראקטור לפני הגיעו לגיל 10, שבה רגילים אנשים תעשייתיים לארגן ולאלתר, בעת הצורך — מערכות טכניות מסובכות.

זוהי החברה המולידה טייסי־סילון, קברניטי־צוללות, מפקדי־שריון — אנשים שהם כה מורגלים להפעלת אמצעים טכניים מסובכים, עד כי הדבר הפך להם טבע שני.

אנשים כאלה יכולים — גם בתנאי לחץ, עייפות קיצונית וסכנה גופנית — להחליט החלטות טאקטיות במהירות הבזק. מבלי לאבד את עשתונותיהם נוכח הבעיות הטכניות ה־כרוכות בהן.

זוהי חברה המסוגלת לנהל את אותה מערכת טכנית מסובכת מאד הקרויה „מלחמת בזק" — שהיא שילוב זרועות טכניות שונות, תוך התקדמות מהירה, אילתור מתמיד, נכונות ל־שנות בכל שניה תוכניות מוכנות מראש, והי־כולת לנצל כל הזדמנות עוד לפני שהיא מתגלית לעין.

★ ★ ★

כ **שבא מומחה צבאי,** האמון על מלחמה זו, לייעץ עצות לצבא זה, השייך לחברה שונה לגמרי — הרי הוא ראוי לרחמים.

החברה הערבית של ימינו אינה חברה טכנית.

אין ספק כי תהיה כזאת, ככל שאר החברות בעולם. אולם עוד יעבור זמן ניכר עד שתצליח לעכל את המהפכה ה־תעשייתית, זו שארכה באירופה למעלה ממאה שנים.

חברה פיאודלית, חקלאית או מידברית, אינה הופכת לחברה טכנית על־ידי כך שכמה אלפי צעירים טובים עוברים קורסים טכניים, ולומדים לנהוג, לטוס ולירות.

כדי שהטייס, הטאנקיסט והתותחן יהיו יעילים — דרוש להם כושר טכני המוקנה מילדות מוקדמת. דרוש להם עורף טכני עצום — מוסכים, שרותי־אחזקה, בתי־ספר, ספרות — הצריכים להקיף את חלק־הארי של העם.

יותר מזה: דרושה השקפת־עולם חברתית, המכוונת את רוח העם לכיוון הנכון.

כי הטכניקה אינה דבר חיצוני. היא נובעת מערכי־רות מסויימים, מהרגלים עמוקים של מחשב אובייקטיבי, מגישת־היסוד של הכלל והפרט, מן המיבנה החברתי עצמו.

המהפכה הציונית שחיסלה את השקפת־העולם היהודית־דתית של הגטו, פינתה את הדרך להשקפת־עולם טכנית כזאת בעמנו.

העמים הערביים, הכבולים עדיין על־ידי השקפת־עולם טרום־טכנית, בלתי־אוביי־קטיבית ודתית — עוד רחוקים מכך.

★ ★ ★

כ **ל זה נתגלה** בבירור במלחמת ששת־הימים — מל־חמה בה הצטיינו לוחמים ערביים רבים באומץ־לב מר־שים, ולחמו עד טיפת־דמם האחרונה ממש — ובה התמוטטו שלושה צבאות ערביים כבנייני־קלפים.

לא למרות הנשק המודרני העצום שהיה בידיהם, אלא בגלל הנשק הזה.

לא למרות היועצים הזרים, שדיבוריהם נשמעו באלחוט — אלא בגללם.

היועצים נתנו עצות טובות. הם רק לא הבינו כי אחרי הבקעת הקו הראשון, יהפוך כל האורגאניזם הטכני המסובך של הצבא הערבי לערימת־גרוטאות.

כי לשום צבא ערבי אין עדיין אותו כוח־אדם מאומן ה־מסוגל, תוך שניות, להעלות למרומים מאות מטוסים — אחרי שהמטוס הישראלי הראשון הגיע לשדה־התעופה הערבי הראשון.

ובהעדר יכולת זו — כל העצות הטובות הן שטויות.

לכן — חבל על כל הקצינים הטובים המגיעים עתה שוב למרחב. אם יגיעו, חס וחלילה, למיבחן האמיתי — יקרה להם בדיוק מה שקרה לקודמיהם.

ותהיה להם רק נחמה אחת — שאותו הדבר קרה גם לגדול המצביאים של הצבא הפרוסי, אותו הלמוט פון־מולטקה.

מאת אורי אבנרי

ישיבת מרכז
תנועת
העולם הזה — כח חדש
תתקיים ביום שישי 14.7.67
בשעה 15.00
במשרדי המערכת
ולא כפי שהופיע בהודעה קודמת.
הזמנות נשלחו.

הופיע

אל מול גולן

ספר על המערכה והכוננות בחזית הצפון. כולל עשרות צלומים אלבומיים של צלמי הצבא ומתאר בצורה אמיתית את החזית הדרמתית על הסורים במלחמת הגבורה והנצחון.

המחיר 4.50 ל"י.
בשבוע הספר הנחה של 25% בכל השווקים ומקומות המכירה.

נפתחים קורסים חדשים
טלויזיה מעשית
בוקר * ערב
פן
פרטים והרשמה 1—9; 5—8
תל־אביב ברנר 17 | חיפה שמריהו לוין 30 | חולון סוקולוב 56 | רמת־גן ביאליק 42

למען פדרציה של
ארץ ישראל (פלסטין)
ביום רביעי 19.7 בשעה 8.30 בערב,
בבית סוקולוב, תתקיים אספת
החותמים והאוהדים.
הנך מוזמן
להיתראות שם!

במדינה

העם
למען נחייה כולנו...

מלאו שלושים יום לנפילתם והגיע היום של טכסי־האזכרה לחללי מלחמת ששת הימים. בראשית השבוע חללי סיני בבית־הקברות הצבאי הזמני בבארי, למחרת חללי המרכז בירושלים ובקריית־שאול (תל־אביב); בסוף השבוע חללי הרמה הסורית בחיפה.

בתי־הקברות הצבאיים מלאו אמהות שכולות, אלמנות, חברים־לנשק מאובני־פנים ויתומים חיילים שירו את מטחי־הכבוד.

נשים ואמהות התעלפו, חצוצרות הריעו את תרועות־האבל ולוי אשכול הזכיר בהספדו את הנחמה היחידה לשכולים:

„בנינו נפלו למען נחייה כולנו."

אמחות שכולות
בבארי ובירושלים, בקרית־שאול ובחיפה

ארץ אחת

שני מאורעות השבוע שקבעו עובדות־יסוד לעתיד הארץ האחת:

● התנועה לגדה ולרצועה הפכה לחופשית.

● הממשלה דחתה את תביעות האו"ם בקשר לירושלים.

משפט
סמל מס' 6573

נ.
עקרון־הצדק

אחד העקרונות המקודשים ביותר של רוח המשפט המערבי הוא עיקרון בית־המשפט הפתוח. עיקרון זה אומר כי הצדק חייב לא רק להיעשות, אלא הוא חייב גם להיראות בעת עשייתו.

לכן מחליט רק במקרים מעטים ויוצאי־דופן שופט על ניהול משפט בדלתיים סגורות ואוסר על הקהל הרחב להיות נוכח במשפט. וכאשר דבר כזה קורה (בדרך כלל: משפטים על עבירות נגד המוסר ומשפטים בהם מעורבים קטינים) רושם השופט את ההחלטה הזאת בפרטי־כל ומצרף את נימוקיו.

ברור שפומביות זאת של המשפט מבטיחה גם את הפומביות של כל ההליכים המשפטיים — כולל את הדיון בהארכת מעצרם של חשודים.

זה לא מה שקורה בבית־משפט השלום התל־אביבי. שם, ליד אולם־הדיונים המתאים, ניצב לאחרונה, לעתים קרובות, סמל משטרת־ישראל (מס' 6573), המונע את הכניסה מן הקהל הרחב. למרות שבדרך כלל האולם פנוי למדי ניתן ההסבר כי „אין מקום יותר!" או ש„השופט דורש פתק מהקצין!"

הוצאה ללא עבירה. על רקע התנהגות זאת של המשטרה החלה מתהלכת גירסה מעניינת על הסיבות לניהול הכמעט־מחתרתי של הדיונים על הארכת מעצר.

הגירסה: המשטרה משתמשת בנשק הארכת המעצר (הנמשך לעתים שבועות רבים) על־מנת לזרז חשודים להודות באשמה.

מכיוון שהתנגדות המשטרה לבקשות שחרור עצורים בערבות היא לעתים קרובות בעלת בסיס לא איתן ביותר (כמו המקרים הרבים בהם חשודים בעלי מעמד ורכוש, שהתיצבותם לחקירה ולמשפט מובטחים, אינם זוכים להשתחרר בערבות) הרי היא משתדלת לתת כמה שפחות פירסום לשיטה זאת.

התנהגות מחתרתית זאת של המשטרה מחזקת, כמובן, את הנשק שבידיה. באין פומביות מספקת על הארכות מעצר בלתי־מוצדקות, הולכת השיטה והופכת קבע ו־חשודים הרואים לפניהם שבועות מעצר ארוכים מודים לעתים אפילו על עבירות שלא עברו ובלבד לצאת מן המעצר.

כי לפעמים תקופת העונש או תנאי העונש (קנס כספי או מאסר על־תנאי) הצפויים להם עקב ההודאה קלים בהרבה מן המעצר הממשי והממושך בבית־המעצר.

הפצצה של סופר

יונה סופר שוב העמידה את המדינה על הראש.

למשך כמה שעות — נשכחו המלחמה, הרוסים ותעלת סואץ.

האשה ההפכפכה, ההיסטרית, היתה שוב למרכז ההתעניינות.

היא נכנסה ללישכתם של השופטים השומעים את משפט מלחי — והטילה שם פצצה:

תצהירים בהם היא חוזרת בה מן ההאשמות שלה נגד מלחי.

כך — תוך שניות — התהפך הגלגל.

ההאשמה הסנסציונית ביותר שנגעה אי־פעם לבית־המשפט הישראלי — הופרכה.

על־ידי המאשימה עצמה.

★ ★ ★

„טינופת!"

כתב „העולם הזה", שכיסה את המשפט, מדווח:

בשעה 12.55, כשפרקליט המדינה גבריאל בך טען בבית־המשפט כי עדותו של הפסיכיאטר ד"ר מאיר — שאמר עליה כי היא שקרנית היסטרית — אינה חלה על עדותה במשפט זה, הופיעה יונה סופר במסדרון.

ניגשתי אליה ושאלתי אותה אם יש לה מה להצהיר. היא התפרצה:

„טינופת! מלוכלכים! תמשיכו להשמיץ!"

לפני שיכולתי לענות, כבר רצה אל חדר המזכירות של בית־המשפט. כעבור דקה. הוביל אותה הפקיד צור אל לישכת השופטים.

★ ★ ★

התצהיר

היא מפרה לידם תצהיר, ובו התיזוי המלא הבא:

שופטים נכבדים,

הריני מתכבדת להודיע לכבודכם כי אני חוזרת בי מעדותי בפני כבודכם בבית־משפט נכבד זה, בענין השופט אליעזר מלחי.

ואלה נימוקי בקשתי:

1) עדותי זו ניתנה שלא ברצוני החופשי, אלא תחת לחץ והכתבה של משטרת ישראל.

2) כבוד השופט מלחי צדק כאומרו, בעדותו, כי חשש שניצלו אותי למטרה בלתי־ידועה לו, וכי לקח בחשבון שעמדת המשטרה אינה רוטינית ופסיבית.

3) בגלל החשש של כבוד השופט מלחי לגבי נייטרליותה של המשטרה, הפצירו בי כי אמסור את התלונה להנהלת בתי־המשפט, כפי שנמסרה. כך שהפעולה היא בעצם פעולה של המשטרה, מאחורי הגב של משרד המשפטים, כפי שציין זאת כבוד השופט מלחי בעצמו.

4) למשטרה יש עניין „למרוח" את השופט מלחי מפיכות הידועות רק לה.

5) באשר לעדותו של שלמה ונקרט, ידוע לי כי הוא שינה את עדותו בגלל שהמשטרה לא הצליחה להשתוות איתו במחיר.

אני בטוחה שכבוד השופט נקר ישמח לקבל את הודעתי זו, וגם

יבין אותה בוודאי.

בכבוד רב,

יונה סופר, עו"ד

★ ★ ★

ההסבר

מה שקרה לאחר מכן נראה כאילו נלקח מתסריט עילאי של סרט עלילתי.

הבניין, אותו טרחה התביעה לבנות בשקדנות כזו — במחיר של יותר מרבע מיליון לירות — לה ולשופט מלחי — התמוטט.

התובע, גבריאל בך, עזב את בית־המשפט בחיפזון. הוא סירב לענות אפילו מילה אחת לשאלות העיתונאים.

הסיבה ברורה.

השופט מלחי, שעקב אחרי המשפט בעצבים של ברזל, ובפנים כמעט־קפואות, רעד מהתרגשות. אבל הוא לא איבד את שלוותו. „ידעתי שהצדק לבסוף ייצא לאור," אמר קצרות.

בינתיים כינסה יונה סופר מסיבת־עיתונאים מאולתרת, במזכירות בית־המשפט. היא צחקה ובכתה חליפות, גילתה שקציני משטרב באו אליה בזמן המלחמה וסידרו לה כרטיס־טיסה לאנגליה — כדי שלא תהיה בארץ בימים הגורליים של סיום המשפט.

מה דחף אותה לצעדה הדרמטי?

„היועץ המשפטי הבטיח אישית שייגש לנציבות שרות המדינה, ויאמר להם את הנימוק האמיתי למשפט — יום אחרי שאגמור את עדותי. הוא לא ניגש... לפני שבוע שלחו אותי ללשכת העבודה, לקבל מישרה."

מכיוון שציפתה לעבודה בנציגות ישראלית בחו"ל, החליטה שרימו אותה — והתנקמה בהם.

מה יקרה לה? היא צחקה... הרי יש חנינה!

„הוא צריך לבקש מחילה"!

כך אמר, מייד אחרי המיפנה הדראמטי, פרקליטו של מלחי, עו"ד שרף. הוא התכוון לתובע בך (למעלה משמאל) „על העוול שעשה למלחי."

„אני סולחת לה"!

אשתו של מלחי, שנשאלה על־ידי כתב העולם הזה מה יש לה לומר, השיבה: „היא עשתה לנו עוול גדול. אבל אני לא כועסת עליה. אני אפילו סולחת לה." **בתמונה:** השופט מלחי (מושיט את ידו) כשמולו ניצבת יונה סופר, בעת סצינת־השיחזור שנערכה בתחנת הרכבת צפון תל־אביב, בה קיבלה, לדבריה, את השוחד.

נאצים נגד ישראל

שלושה שערים טיפוסיים של השבועון הגרמני הנאצי נאציונלצייטונג אונה סולדאטנצייטונג, בהן אומרות, בין השאר, כותרות־הזוועה וההסתה: ישראל! כפרי על פשעיך — עינוויי־המתת של הערבים — עיקבות אכזריים של תוקפנות ישראלית. כותרות־המישנה מדברות על פשעי ישראל — האמת על הסכסוך במזרח הקרוב — בגידת בון בערבים — שתחייה ישראל, אבל לא על חשבוננו. מאמר ראשי אופייני פותח בהסבר כי „ישראל יזמה, זאת הפעם השלישית, התקפת־פתע על העולם הערבי... אי־צדק ומעשי־פשע גוררים אחריהם אי־צדק חדש ומעשי־פשע חדשים... האוכלוסיה הערבית של ארץ־ישראל נרצחה או גורשה בשנת 1948 על־ידי הציונים ממולדת אבותיהם ואבות־אבותיהם...“ הצייטונג הנאצי־סובייטי אפילו היה מוכן, למען המלחמה באויב המשותף, להתרכך ולפרסם צילום של קוסיגין.

במדינה

יחסי־חוץ

הצד השני של המטבע

גרמנים טובים (ורעים) תרמו דם לישראל; בשגרירות ישראל בבון לא נדם הטלפון (מרוב קריאות הברכה שהועברו בו); קרנה של ישראל עלתה עוד יותר בגרמניה.

על עובדות אלה דחק משך החודשיים האחרונים ללא הרף ונוצר רושם ברור שהגרמנים לא סתם מעריכים את ישראל, אלא ממש אוהבים אותה.

כמו האינדיאנים. האמת היא שלמטבע הזה היה גם צד שני. וצד זה בלט מאד במכתביהם של קוראים גרמניים לערכות עיתוניהם. אם כי מערכות העיתונים היו, כמעט ללא יוצא מן הכלל, אוהדות ביותר לישראל, אי־אפשר לומר אותו דבר על קוראיהם.

כתב הגרמני וולטר קינדרמן במכתב למערכת:

● „לא צריכים לרומם את המיבצעים הצבאיים של ישראל אלא... את הכשרון היוצא מן הכלל, בו היא הצליחה להוליך שולל את העולם, כאילו היא מוקפת אויבים עצומים ונתונה בסכנת־מוות. כשרון זה מעמיד בצל את כשרונותיו הגדולים של (שר התעמולה הנאצי) גבלס.“

ולקורא הויטמברגי פ. פקאש היה גם כן משהו לומר:

● „הטיעון הציוני הוא שזכותם למדינה ציונית בארץ־ישראל מבוססת על כך שהיתה שם, לפני כמה אלפי שנים, מדינה יהודית... מה היה אומר העולם לו הערבים היו תובעים בחזרה את ספרד. או מה היה אומר הדוד סם לו ביקשו האינדיאנים את ניו־יורק?“

על עמודי־התלייה. אחר המקבילות ההיסטוריות המעניינות האלה באו הבעות הכעס על שישראל חומשה, בעצם, בכספי משלם־המסים הגרמני. כפי שביטא זאת אחד האנס ליכטה:

● „תנאי מוקדם לנצחון במלחמת־בזק הוא שריון רב־עוצמה. נשק זה סופק על־ידי הרפובליקה הפדרלית — 200 טנקים אמריקאיים מסוג מ—48... וסופק כמעט בחינם, במתנה.“

הצטרף אליו היינץ־יורגן הופה:

● „חבל שישראל מנהלת מלחמה על חשבון המסים שאני משלם.“

ויואכים דוס מקלן מצא הזדמנות לפרוע את החשבון לא רק עם היהודים אלא עם העולם כולו. העולם שהעמיד את מנהיגי הנאצים למשפט בנירנברג. אחר שדוס הגיע למסקנה שמצבה של ישראל ב־1967 היה זהה לזה של גרמניה ב־1939 („שתי ארצות מוקפות על־ידי אויבים תוקפניים, שהותירו את הברירה של כניעה או סריצת המצור“) הוא קבע:

● „גרמניה־רבתי הפסידה את המלחמה. מה יעלה בגורל ישראל עוד לא יודע. אבל אם יש תוקף לעקרונות־הצדק שנקבעו בנירנברג, חייבים להעמיד את המנהיגים המדיניים והצבאיים של היהודים לפני בית־דין בינלאומי ולתת להם לסיים את חייהם על עמודי־התלייה.“

גם ארם וכחש. עיתון אחד בגרמניה לא היה זקוק למכתבי־קוראים מסוג זה. הוא כתב ברוח זאת בעצמו. היה זה העיתון הנאצי המוצהר של גרמניה, השבועון נאציונלצייטונג אונד סולדאטנצייטונג (העיתון הלאומי ועיתון החיילים), עיתון אנטישמי, המטיף למלחמה בברית־המועצות והתובע את החזרת שטחי גרמניה שנשללו ממנה במזרח.

עורכו, ד״ר גראהאראד פריי, הגאה על תפוצת שבועונו (140 אלף ספסים הנקראים על־ידי שלושת רבעי מיליון גרמנים) לא חסך ארס (ראה תמונות למעלה). כתב הוא:

● „לידתה של מדינת בפשע... הצבא הישראלי, בפיקודו של משה דיין, יצר במעשה תוקפני „עובדות חדשות“ במזרח הקרוב... זה הוא מעשה תוקפנות במלוא מובן המילה של בית־הדין בנירנברג... מנהיגי הציונות אשכול סבב בכחש את מנהיגי העולם הערבי נאצר...“

ירושלים

מיפגש בלונדון

כמה אנגלים קשישים רצו השבוע לשגר מיברק־ברכה לכובש ירושלים אלוף־מישנה מושה גור. הם לא עשו את זה. לא מפני שהם לא ידעו שהוא יושב, במקום בירושלים, בניו־יורק, כיועצה הצבאי של משלחת ישראל לאו״ם. אלא פשוט מפני שהם אנגלים והאנגלים, כידוע לא אוהבים כל כך לגלות את ריגשותיהם.

כנס כובשי ירושלים בלונדון
לחיי מושה גור! לחיי אדמונד הנרי הינמן אלנבי! לחיי המלכה!

הם רצו להזכיר לו את הקירבה הקיימת ביניהם. בעצם הם כבשו את ירושלים 50 שנה לפניו. עובדה זאת הם הזכירו, אבל בחוג מצומצם, עת הם הרימו כוסית לכבודו של מושה. כמובן, אחרי שהרימו כוס לחיי המלכה.

„כבש יריחו“. החוג המצומצם הזה הוא המיפגש השנתי של ותיקי הגדוד ה־22 של החטיבה הלונדונית של צבא הוד מלכותה. 13 הקשישים שבאו למיפגש הם השריד ים האחרונים של הגדוד הבריטי הראשון שנכנס לירושלים בחשיעי לדצמבר 1917, תחת פיקודו של הגנרל אדמונד הנרי הינמן אלנבי.

לפי מיטב המסורת האנגלית הם לא הרבו לספר על עלילותיהם. הם רק היו מוכנים לספק כמה עובדות ביוגראפיות. שבעה מהם נשואים, שלושה אלמנים ושלושה עדיין רווקים. עשרה מהם כבר יצאו לגימלאות ושלושה מהם עדיין עובדים: עורך־הדין, מנהל־החברות והכומר שבחבורה.

הצעיר ביניהם, מיק מאלוני, הוא בן 69 והקשיש, סטנלי בלייקי, הוא בן 78.

אחרי גילויים מרעישים אלה ניגשו הלוחמים הותיקים לארוחת־הערב שהוגשה להם, כמובן, באולם אלנבי ושתפריטה היה: כבש יריחו; לפתן־תפוחים בארשבע ועוגות מנות־קרב סוג אל״ף.

לבסוף העלו בכל זאת כמה זכרונות — על האויב התורכי, על חומות ירושלים, ועל היפהפיות של בית־לחם, וקבעו להפגש שוב כעבור שנה.

הכומר צ׳ארלס וורנר, שהיה כבר לפני 50 שנה הכומר הצבאי שלהם, עוד נתן להם את הברכה המסורתית והזכיר להם: „רובנו עדיין אנשים צעירים... אם כי כמה מאתנו עומדים להיכנס לתחנה־הסופית ולא נראה אותם יותר. לכן נודה לאל על שקיימנו כל השנים האלה. מירושלים ועד הגה.“

עתונות

גיוס של 99.44 אחוזים

800 עיתונאי־החוץ ששטפו את הארץ לפני ותוך כדי מלחמת ששת־הימים נתקבלו בה בידידות רבה והוגשה להם, על־פי רוב, העזרה המירבית למילוי תפקידם. אפילו הצנזור הצבאי עשה את הכל על מנת להקל על מלאכתם.

רק, שכמובן, הוא לא התיר להם להעביר לחוץ־לארץ סודות צבאיים, במידה והם נחשו כאלה, כגון המימדים האמיתיים של גיוס המילואים של צה״ל. הצנזור הסכים לנוסח אחד בלבד: „גיוס חלקי“.

מכיוון שחלק זה היה שלם מאד, שברו לעצמם עיתונאי־החוץ את הראש, כיצד להעביר ידיעה זאת, מבלי לעורר את תשומת־לבו של הצנזור. וכפי שמתברר מזכרונות המלחמה, שהחלו מתפרסמים עכשיו, עלה דבר זה בידי עיתונאי אחד בכל זאת.

מחור כשנחב. העיתונאי הזה, רוברט טוט (חורז עם לוט), נקט בתכסיס מקורי. ככתבו של הלוס־אנג׳לס טיימס, אחד העיתונים האמריקאיים הנפוצים ביותר (720 אלף גליון ליום) והמעולים בחוף המערבי

(המשך בעמוד 12)

עוד סתימת פה

כנסת גוספת. כמוסד פרלמנטרי, היא התרוקנה מעיקר תוכנה.

עצם העובדה כי 108 מבין 120 חברי־הכנסת שייכים עתה לסיעות ממשלתיות, וכפופים למשמעת קואליציונית, סותמת את הגולל על כל אפשרות של דיון רציני.

כל החיכוכים החיוניים לעתיד המדינה, כל ההכרעות לטוח קצר וארוך, נדונים כיום בפורום קואליציוני, הרחק־הרחק מן הכנסת. אחרי שנופלת ההכרעה בממשלה, או בין מזכירויות המפלגות (או אחרי שמוסכם שם לדחות את ההכרעה) שותקים 108 הח"כים בכנסת.

משמע: התפקיד העיקרי של הכנסת בחברה דמוקראטית — לשמש במה לדיון ולליבון הבעיות העומדות בפני הציבור — נעלם לגמרי.

נותר רק החיכוך בין 12 הח"כים שנשארו באופוזיציה, המפוצלים בין חמש סיעות. ויכוח בין רק"ח (3 ח"כים) ומק"י (1 ח"כ), כפי שהתנהל השבוע, על עקרונות המארכסיזם־לניניזם במצב האקטואלי, יכול להיות מעניין מאד. אבל כתוכן יחידי לכנסת, זה קצת עלוב.

הוא הדין לגבי קריאות־התגר של ח"כ שלמה לורנץ, המוכן לותר על הכותל, בתנאי שלא יסעו בשבתות במכוניות לירושלים.

לגבי כל שאר הבעיות — הכנסת אינה קיימת. היא הפכה לחותמת־גומי, הנותנת אישור (ליתר דיוק: אישור, לאחר מעשה) להחלטות שקיבלה הממשלה, ללא דיון של ממש.

זהו תהליך אוטומטי, שכדוגמתו יש גם במישטרים דיקטטוריים.

אופוזיציה בלי פה

אבל כך זה אינו מספיק לאנשי מפא"י. לדידם, הכנסת עדיין פעילה מדי. עדיין נשמעים בה קולות עצמאיים מדי.

לכן החליטה הכנסת השבוע החלטה, שבאה לסרס את המוסד עוד יותר.

זהו המשך ישיר לקנוניה של סתימת־הפה, שבוצעה בכנסת לפני שנה ורבע.

כזכור, החליט אז רוב הכנסת (על פי הסכם קודם בין מפא"י וחרות) להגביל את זכות הסיעות הקטנות להגיש הצעות־לסדר־היום והצעות־חוק־פרטיות. אותו „סעיף סתימת־הפה", כפי שהוא נקרא אז בפי כל, עורר ויכוח חריף.

בויכוח זה אמרו הדוברים העיקריים בפירוש כי הסעיף החדש מכוון בעיקר נגד סיעת־היחיד שלנו. ניצלנו, כך נאמר, את האפשרויות האלה יותר מדי כדי להשמיע את דיעותינו.

מאז חדלו הצעות־לסדר־היום להיות מכשיר יעיל של אופוזיציה. לסיעות הקטנות כמעט ולא נותרה אפשרות להעלות נושאים משלהן לדיון. הכל נקבע על פי מפתח סיעתי נוקשה.

(אגב, עם הקמת „ממשלת הליכוד הלאומי" הוחרף מצב זה בהרבה. בעת סתימת־הפה נקבע, לפחות, כי המפתח לא יהיה בדיוק לפי גודל הסיעות. לאופוזיציה ניתנה מהצית ממיספר ההצעות למרות שהיתתה רק שליש בבית). אולם כיום נותרה רק אופוזיציה קטנטנה — וזו אין לה עוד מחצית, אלא רק 20% מכל ההצעות.

כלומר: ארבע מבין כל חמש הצעות מוגשות עתה על־ידי חברי סיעות הממשלה, והן משמשות מכשיר בידי הממשלה להעלות את הצעותיה בדרך עקיפין. גם מבחינה זו דומה עתה הכנסת לפרלמנט במדינה דיקטטורית.

איך למנוע „הימנעות"

אולם לפחות מכשיר אחד עוד נותר לסיעה קטנה, שיש לה מה להגיד. היא יכלה להיכנס לחיכוך על הצעה־לסדר־היום ועל הצעת־חוק־פרטית של סיעה אחרת.

לצורך זה היה קיים בתקנון סעיף על „הימנעות". אחרי שפלוני הגיש הצעה, ואחרי שהממשלה הציעה להעבירה לוועדה, או לקבלה, או להסירה מסדר־היום — יכלה כל סיעה להימנע מהצבעה — ואז היתה זכאית לזכות־הדיבור, כדי להסביר את עמדתה תוך שלוש־ארבע דקות.

נצר

השתמשתי בזכות זו באופן שיטתי, ולאחר מכן אימצו לעצמן שיטה זו גם רק"ת, מק"י והמרכז החופשי.

זה הרגיז את דבורה נצר, סגנית־היו"ר מטעם מפא"י. היא הציעה לבטל זכות זו לגמרי.

השבוע התכנסה ועדת־הכנסת, שהיא מוסד דיקטטורי לניהול הכנסת (ושבה אין לסיעתנו ייצוג). היא החליטה לקבל את העיקרון של ח"כ נצר.

ההקלה היחידה, שיש לה עוד סיכוי להתקבל, היא הצעה של ח"כ שולמית אלוני, לפתוח דלת־אחורית קטנטנה: שיהיה מותר לנמק הימנעות, אם החליט רוב הכנסת להסיר את ההצעה המקורית לגמרי מסדר־היום.

זה הל על חלק קטן מאד מן המיקרים — בייחוד כשיש קואליציית־ענק, כמו הנוכחית. במילים אחרות: ההצעה החדשה באה לקבור חלק נוסף של חופש־הביטוי של הסיעות הקטנות בכנסת.

הכנסת תהיה דומה, יותר ויותר, לפרלמנטים במרחב השמי — צורה של השתלבות שאינה תואמת, דוקא, את תפיסתנו.

ילד ערבי — בשפת ים תל־אביב

בימים אני עומד בפני הבעייה: איך להעלות את הנושאים הגדולים של חיינו, מול קנוניית־השתיקה? אני מנסה לעשות זאת בכל ויכוח.

כך, למשל, השתמשתי בויכוח הכללי על משרד־המשפטים כדי להשמיע את דעתנו על גורל השטחים הכבושים:

אורי אבנרי: נגרתי היושבת־ראש, כנסת נכבדה.

נשארתי כאחד הבודדים בבית הזה שאינו כפוף למשמעת קואליציונית, ועל כן אני רואה את עצמי חופשי לבטא בצורה מפורשת את המישאלה שחוקי מדינת־ישראל יוחלו מיד על כל שטח ארץ־ישראל.

המחיצות המפרידות ברגע זה בין שטחי הכיבוש ובין מדינת־ישראל, אין להן מקום. לדעתי יש לבטלן מיד.

בשבוע האחרון ראינו בעינינו מהפכה, שלא היתה כדוגמתה, ושאולי אינה נופלת, מחוויית הנצחון במלחמה.

הוסרו המחיצות בין שני חלקי ירושלים, וקרה דבר שאיש לא יכול היה לשער אותו מראש. המיפגש בין תושבי שני חלקי ירושלים, המיפגש בין תושבי מה שהיה אתמול ירדן ובין תושבי מדינת־ישראל, הפך לחוויה לאומית ודו־לאומית לשני הצדדים כאחד.

ילד מהעיר העתיקה, שהתרחץ בחוף ימה של תל־אביב; אשה מטול־כרם, שבאה לבקר בנתניה, אותה נתניה שעוד אתמול היתה מטרה צבאית בעיניהם — אלה לא יחזרו להיות מחר מה שהיו אתמול.

מעבר לכל השיקולים המדיניים, המשפטיים והאחרים, שעמדו לנגד עיני הממשלה כאשר החליטה את ההחלטה הנבונה הזאת — החוויה האנושית היא עובדה בעלת מישקל היסטורי.

הדרך אל הפדרציה

אם זה קרה אתמול בירושלים, זה יכול, וצריך, לקרות מחר בכל רחבי ארץ־ישראל.

אנחנו רוצים שתושבי ארץ־ישראל כולה יראו את מדינתנו, יראו טיבו של מינהל דמוקרטי תקין מהו, יראו טיבו של חוק מתקדם, יראו מה זה לחיות כפי שאנו חיים.

אין לזה כל קשר הכרחי עם עתיד השטחים עצמם.

כולנו יודעים שבבית הזה יש ויכוחים — לצערי, לא גלויים — על עתידם של השטחים, ויש הצעות־פתרון רבות. אני מניח שגם לממשלה יש הצעת פתרון.

שופמן

אולם ניקח אפילו את המיקרה הקיצוני ביותר, שהשטחים האלה יוחזרו אי־פעם, בעתיד, לשליטיהם הקודמים, במסגרת של הסכם שלום. אפילו אז יהיה זה לברכה אם תושבי השטחים האלה יחיו, במשך חודשים ארוכים, אולי שנים, במסגרת של מדינה דמוקרטית תקינה, במגע יום־יומי, בלתי אמצעי, עם תושבי מדינת ישראל.

אפילו אם אי־פעם בעתיד יהיו התושבים האלה אזרחי מדינה ערבית לא־פלשתינאית, אפילו אם השטחים יחזרו לירדן ולמצריים — לא יחזרו הדברים לקדמותם, לא יוכלו לחזור לקדמותם, אחרי מיפגש כזה.

כך זה היה בזעיר אנפין בירושלים, וכך זה יכול להיות מחר לגבי הגדה ורצועת־עזה.

כידוע, אינני דוגל בהחזרת השטחים לירדן ולמצריים. אני סבור שיש להקים בשטחים אלה מדינה פלסטינאית, שתהיה קשורה עם מדינת־ישראל מבחינה מדינית, כלכלית וצבאית.

יוסף שופמן (חרות): גם משפטית? כי לפי הצעתך, החוק שלנו צריך לחול גם על שטחים אלה. האם אתה מציע שאם תהיה פדרציה, החוק שלנו יחול עליה?

אורי אבנרי: אני מציע שהחוק יחול מיד, בלי קשר לעתיד.

יצחק ה. קלינגהופר (ליברלים): האין זה נוגד את עקרון הפדרציה? פדרציה, פירושה — אוטונומיה.

היו"ר דבורה נצר: אמנם הנושא הוא נכבד, אך אין הוא עומד כרגע לבירור.

אורי אבנרי: השאלה היא במקומה, ואבהיר את דעתי.

שלמה כהן־צידון (ליברלים): אם תהיה מדינה פלשתינאית, האם לדעתך החוק הישראלי צריך לחול עליה?

אורי אבנרי: הצעתי היא להחיל מיד את חוקי ישראל על כל השטחים האלה, כל עוד הם בתחום שלטונה של מדינת־ישראל.

אם תקום מחר, בשטחים אלה, מדינה פלסטינאית, שתהיה קשורה בפדרציה עם מדינת־ישראל, יקום, מן הסתם, מיבנה חוקי שיתאים למציאות הזאת. החוק הולך תמיד אחרי המציאות, ומשקף אותה.

בפדרציה יש מצד אחד חוק פדרלי משותף, ומצד שני יש חוקים נפרדים בכל מדינה לחוד.

יש מישורים שבהם חוק הפדרציה חל על כל המדינות החברות בפדרציה, ויש מישורים שלגביהם בכל מדינה יש חוק נפרד.

למשל, אם תהיה פדרציה, ודאי לא תרצו שחוק פדרלי יחול על העליה היהודית. זה צריך להישאר עניינה של ישראל בלבד. בפדרציה כל הדברים מסורים למדינה, חוץ מהדברים שעליהם מסכימות המדינות להחיל את החוק הפדרלי.

אזרחות ישראלית לערביי ירושלים

לפיכך, אני מציע למשרד־המשפטים, שהוא עומס תפקידים רבים, להעמיס על עצמו תפקיד עוד יותר קשה ועוד יותר רחב — לגשת מיד להחלת חוקי ישראל על כל השטחים האלה, בלי כל קשר לגורלם הסופי.

אין ספק שיתעוררו בעיות חמורות ביותר. שר־המשפטים רמז היום על כמה מהבעיות הללו.

למשל, בעיית האזרחות.

תמהני, כבוד השר, מדוע עוד לא נחקק חוק אזרחות, לפחות לגבי שטחה של ירושלים. בצדק אמרת, כי זהו מצב קצת בלתי־רגיל, שחיים היום במדינתנו, בשטח שסופח למדינה, בשטחה של ירושלים, תושבים שהם להלכה אזרחי מדינה עוינת.

זהו מצב בלתי־נסבל לאורך־ימים, ואפילו לקוצר־ימים. הייתי מציע להחיל מיד את חוק האזרחות על כל תושבי ירושלים המסופחת. ללא הענקת אזרחות זו אין, למעשה, בסיפוח זה תוכן של ממש.

שלשום פירסם **ניו־יורק טיימס**, לפי כתבו, ידיעה שהופיעה בעמודו הראשון: ששגריר ישראל הבטיח, כאילו, לסגן שר־החוץ האמריקאי, מר יוג'ין רוסטוב, שסיפוח ירושלים הוא מעשה „זמני", ולא נועד אלא לספק שירותים מוניציפאליים.

אני מניח שהודעה זו אינה מוסמכת. אני רוצה לקוות שאינה מוסמכת. אולם אי־הענקת אזרחות מיידית לתושבי ירושלים, יש בה כדי להטיל ספיקות שבוודאי הממשלה אינה מעונינת בהם, ואני על אחת כמה וכמה.

לגבי האזרחות בגדה ובעזה, זוהי שאלה אחרת לגמרי, זוהי שאלה אשר צריכה להישאר פתוחה עד להכרעה לגבי עתיד השטחים. לגבי ירושלים, לדעתי לא יכול ולא צריך להיות שום ספק. יש להעניק מיד אזרחות לתושביה.

אסתפק בהערות אלו, כי אינני מוצא טעם להיכנס היום לבעיות האפורות של יום־יום.

בכלל, בשבועות האחרונים אני מקנא בחברי־הכנסת, המסוגלים לדבר בשלווה על בעיות יום־יום, שהיו מתאימות לפני המלחמה, מבלי להתייחס לבעיות היומיות המכריעות העומדות לפנינו, אשר כל פעולה של הממשלה, וכל פעולה של כל משרד ממשלתי, משפיעה עליהן במישרין.

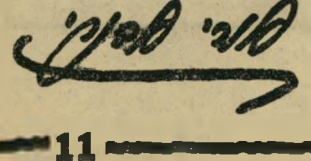

שולמית אלוני (מפא"י): מזל שאינך ממונה על השירותים, אחרת...

(כאן הפסיקה היו"ר את קריאת־הביניים ואת הנואם).

(המשך מעמוד 10)

של ארצות־הברית, הצדיק את התקוות שתלו בו עורכיו עת שלחוהו לארץ.

שלושה ימים לפני פרוץ המלחמה העיר, כבדרך אגב, בכתבה שהוברקה מתל־אביב ללוס־אנג'לס כי „הגיוס החלקי של צה"ל הוא טהור כשנהב".

תיאור שנהבי זה לא השאיר כל רושם על הצנזור. הוא העביר את המיברק ללא פסילות.

אך כשהגיע המיברק למערכת בלוס־אנג'לס היה הרמז ברור מאד לעורך הלילה של ה־טיימס. כמו כמה עשרות מיליונים אמריקאיים אחרים משתמש גם הוא מדי יום בסבון שנהב שסיסמת הפרסומת שלו, זה עשרות בשנים היא הסבון הטהור ב־99.44 אחוזים.

בהתאם לכך פתחה, למחרת, הכתבה מישראל בלוס־אנג'לס טיימס במלים: „נוכח גיוסו המלא של צה"ל...".

מה אמר הרבי לרבין?

מלחמת־הבזק ראוייה גם לספרות־בזק, בעיקר כאשר המדובר בספרות הומוריסטית. עובדה זאת הובנה על־ידי מו"לים תל־אביביים שהזדרזו והוציאו עוד בעיצומם של ה־קרבות חוברת בדיחות ששמה את האויב ל־לעג ושנשאה את השם מזכיר־הנשכחות כל בדיחות נאצרי.

הקורבן הראשי של הבדיחות היה, כמובן, נאצר עצמו:

שלושה פלאחים נשלחו ללשכת־הגיוס של הצבא המצרי לבדיקה אצל הרופא.

נכנס הראשון ואומר: יא דוקטור, אני, ירחמני אללה, צולע על רגל אחת.

יא כלב אבן־חמאר! צועק הרופא, אז מה יש אם אתה צולע ברגל אחת? הנה יש לנו אחד, הצולע ב־שתי רגליים, והוא מפקד־הפלוגה הכי טוב!

נכנס השני ואומר: יא דוקטור, אני חרש באוזן אחת.

אז מה יש אם אתה חרש באוזן אחת? הנה יש לנו אחד, חרש בש־תי אוזניים, והוא מפקד החטיבה ה־כי טוב!

נכנס השלישי: אני חצי משוגע.

אז מה יש אם אתה חצי משוגע? הנה יש לנו אחד משוגע שלם — והוא הנשיא!

כמובן שלא שפר גם חלקו של רוח־הלחימה של הצבא המצרי:

נאצר ביקר באחד מבסיסיו וסקר מיסדר. ברצותו לבחון את המוראל בין החיילים פנה לאחד מהם ושאל: הגד, למה החייל המצרי חייב לחרף את נפשו ב־מערכה נגד ישראל?

זה גם מה שאני שואל, ענה החייל בחוסר־התלהבות.

איך להבקיע קווים. ברוח זאת המשיכו גם כל לקטי הבדיחות האחרות ש־צצו כפטריות אחרי הגשם. בדיחות צה"ל 1967 למשל דיווח בשם עיתונאים זרים כי

● נהגי המוניות בקאהיר נמנעים מלהסיע קציני צבא. הם פוחדים שהקצינים יאלצו אותם לנסוע כל הזמן אחורנית.

גם ספרוני הדיווחים על מלחמת־הבזק שראו אור ב־ארצות־הברית ושזכו כייד לתפוצה של מאות אלפים לא פסחו על בדיחות המלחמה.

סיפר אחד הספרונים, ב־שם רב־סרן ישראלי:

שמעת כבר על שיחת הטלפון בין נאצר לקוסיגין?

נאצר ביקש עוד טנקים ותותחים.

בבקשה, אמר קוסיגין, באיזה סוגים מעוניין דיין?

בדיחות אחרות סיפרו על מיגדל שלום בתל־אביב. עכשיו מתברר שהוא תוכנן מראש כנשק סודי של ישראל — מעין מטריית־אוויר של האחים מאיר. לו היו ה־מפציצים המצריים מגיעים לתל־אביב הם היו נתקלים בו מתפוצצים ומתרסקים.

או, למה, למשל, קיבל אברהם יפה כבד־הגוף את הפיקוד על אחת האוגדות בסיני?

● כי רק עם משקל כמו שלו אפשר היה להבקיע את הקווים המצריים.

איך לנצח. הסיפור שעשה לעצמו את המהלכים הרבים ביותר היה סיפור המעשה ביצחק רבין והרבי שלו.

למרות בטחונו המוחלט בכוחו של צה"ל היה רבין, לפני המעשה, מודאג במקצת, בכל זאת.

כדי להרגיש יותר טוב הוא ניגש לרבי שלו (לכל אמריקאי ברור ש־לכל רבין יש רבי) ושאל אותו: רבי, כיצד ננצח?

פשוט מאד, השיב הרבי בביסחה, או בלי בעיות או בעזרת נסים.

מה זאת אומרת בלי בעיות, היקשה רבין.

זה יהיה כאשר ננצח בעזרת נסים.

ומה זאת אומרת בעזרת נסים, לא הירפה רבין.

זה יהיה כאשר ננצח בלי בעיות.

החינוה בזכות הליגה האוסטרלית

האגודה לשיקום האסיר והעבריין עמדה השבוע במצב הכן לקראת קבלת חוק ה־חנינה בכנסת. אנשי האגודה חיכו לרשימת המשתחררים מידי נציב בתי־הסוהר אריה ניר, גייסו את כל חבריהם, הכינו תכניות שיקום ראשוניות של עזרה כספית, דיור וסידור בעבודה.

שמחה עד מקרה. ששת סניפי האגודה (בירושלים, תל־אביב, חיפה, באר־שבע, נתניה וחדרה) מצפים לגל של 500 משתחררים. מספר פתאומי וגדול כזה קצת מבהיל את פעילי האגודה שרובם מתנדבים המנהלים את ענייניהם בהקצבה ממשלתית של 90 אלף לירות לשנה.

עתה הם שמחים מאד על העובדה שבדרך מיקרה הם הקימו, עוד שבועות רבים לפני החנינה, טוטו־שיקום. הם מקווים שהכנסות טוטו זה (הנקרא סוטו־עממי ושניחושיו, בשבועות אלה בהם אין משחקים בארץ, מתיחסים למשחקי־הליגה האוסטרלית דווקא) יקלו עליהם את בעיות שיקום הנחונים לרגל נצחון צה"ל.

משטרה

השוטר שלא אוהב עיתונאים

בשעת־בוקר מוקדמת רשם השבוע שוטר תל־אביבי דו"ח לחצקל אישי־כסית על פתיחת בית־הקפה הדיזנגופי שלו בשעות שלאחר־חצות ללא רשיון. צלם העולם הזה, יגאל מן, שהבין את ערך החדשות שבצילום חצקל המקבל רפורט, כיוון את עדשת־מצלמתו לעבר המאורע, על־מנת להנציח אותו. רק שאז ניגש אליו השוטר, וצעק: „אני לא אוהב שמצלמים אותי! אתה לא תצלם אותי בלי רשותי."

מן לא נבהל, הסביר שבתור צלם־עיתונאי הוא רשאי לצלם מתי ואיפה שהוא רוצה לצלם. השוטר לא נרגע, ביקש את פרטיו של מן. זה הגיש לו את תעודת־העיתונאי הממשלתית שלו. השוטר לא הסתפק בתעודה הממשלתית, דרש תעודה עוד יותר ממשלתית: תעודת־הזהות.

משהתברר כי מן שכח את התעודה ב־ביתו, נדרש לגשת למשטרה. את התפתחות הזאת, כמו בסיפור חד־גדיא אמיתי, ניסה שוב צלם־עיתונאי אחר להנציח. וגם הוא זכה במטר צווחות שוטריות: „אל תצלם אותי! תצלם את הרחוב! אני לא אוהב להצטלם!"

לפני שהשוטר הספיק לעצור עוד צלם ניסה סמל־הנידדת להתערב, הציע לשוטר לחדול מפעילותו היתירה. השוטר לא התרשם מפניית הסמל שלו, עמד על דרישתו להוביל את מן לתחנת המשטרה הקרובה. שם התיחסו באדיבות אל הצלם המזוקן, הסתפקו בהצגה חטופה בתעודת־העיתונאי שלו ורישום פרטיו האישיים.

את ההסבר היחיד להתנהגות התוקפנית של השוטר היה אפשר למצוא בתיקו האישי. היה זה הוא שהיכה באכזריות, לפני 13 חודשים, יחד עם שלושה שוטרים אחרים, נער תל־אביבי בן 17, יוסי הרצברג, גו חשדו שהוא סרסור לדבר עבירה. חשד שהיה חסר כל בסיס.

הסערה שקמה בעיתונות אחרי המיקרה הביאה את הארבעה לפני בית־דין משמעותי של המשטרה שהרשיע את ארבעתם. ומאז מתקבל על הדעת שאין שוטר 20320 קוסטה שלמה, אוהב עיתונאים. אפילו לא בשעות הבוקר המוקדמות.

צה"ל

כל הכבוד!

„קחו אותו ממני!" צעק האיש בסיבוב בילו, אחד הצמתים הסואנים בדרום, לשוטר רוכב־אופנוע נאלץ לדדת מרכבו על־מנת להפריד בין הניצים. משהחל לברר את סיבת ההתכתשות, נתגלה לטייס צעיר שעמד על הכביש וניסה לעצור טרמפ, היה מוקד הויכוח והמכות.

אברהם שליטא, נהג סוסיתא, שעצור ראשון, תבע מעמנואל וישינסקי, נהג פולקסוגן, שעצר מאחריו, לא לחטוף לו את הכבוד בו זכה בצורה כה מיקרית: להסיע טייס של חיל־האויר במכוניתו.

וישינסקי לא הסכים בשום אופן, הביע את דעתו כי לטייס מגיע לנסוע במכונית־נוסעים (הפולקסוגן שלו) ולא במכונית מסחרית (הסוסיתא של יריבו).

שעה שהשניים התכתשו והשוטר ניסה להפריד ביניהם פתר הטייס את הצד שלו בבעייה: הוא נכנס לשברולט הדורה שעצרה לידו ובה נהגה, נוסף לכלב, גם יפהפיה זהובת־שיער.

דרכי־חיים

כיצד פורעים חוב

לאפרים סלמן בן ה־19 היו תמיד בעיות בשכונה שלו. החברים לעגו לו, הוא לא עבד ולא היה לו אף פעם כסף. תמיד היה צריך לבקש סיגריות מהחברה וכולם קראו לו התפרן הנצחי.

כינוי זה בכלל לא מצא חן בעיני אפרים. הוא נעלב ורב עם חבריו. ובלבו הוא החליט שתפרן יותר הוא לא יהיה והוא אפילו יחזיר את חוב הסיגרות לכל החברים שכיבדו אותו אי־פעם.

לשם כך היה צריך, קודם כל, להשיג סיגריות. את זה הוא עשה על־ידי פריצה

(המשך בעמוד 16)

הגזירה

• היו אלה כל בדיחות אשכול, שיצאו לאור בראשית השנה ושזכו למכירה של עשרות אלפי טפסים, ששיקפו את אי־האימון הציבורי בממשלת אשכול ומוטסו אותה.

יגאל מן בניידת
גם לפני 13 חודש

עם תנ"ך מכסף וסרט על חלוקת השלגונים לפליטים יוצא א"ב'

"בדרך אל הגיהנום"

השבוע שוב יצא אייבי נתן בן ה־39 לדרך. אמנם הוא לא יצא ב־מטוס השלום הפרטי שלו כי אם במטוס נתיבי אויר קפריסאיים. אבל הדבר לא שינה הרבה למשטרת נמל־התעופה לוד.

היא סברה שאייבי עומד לטוס לארץ אויב. אייבי טען שהוא רק יוצא לניקוסיה במטרה לגסות ולמכור את מטוס האוסטר החד־מנועי שלו, התקוע בקפריסין מאז התקלקל מנועו לפני שבועות מספר.

כבר עשרה ימים קודם לכן ניסה אייבי לבצע את יציאתו. המשטרה עמדה אז על שלה, עצרה אותו לפי אחד מסעיפי החוק למניעת־הסתננות „על נסיון יציאה בלתי־חוקי מן הארץ מתוך כוונה לבוא במגע עם האויב". המשטרה החרימה את דרכונו ושחררה אותו בערבות עצמית של 100 ל"י.

★ ★ ★

רשת־תקשורת פרטית

אייבי, שכבר התפרסם לפני 16 חודשים כטייס־השלום, נשבע כי אין בכחנתו להמשיך מניקוסיה לקאהיר, שיכנע לבסוף את השלטונות כי יש לו כוונות מסחריות בלבד וכך יצא לקפריסין.

רק שערב יציאתו ערך מסיבת־פרידה רועשת־לידידיו. במסיבה זאת התחמק מ־מתן־תשובה על כוונתיו האמיתיות לכ־שיגיע לאי השכן. משנדרש להבטיח כי לא ישנה את דעתו בניקוסיה ולא ימשיך משם מצרימה, התלהב אייבי והודיע

אם ארגיש שאני יכול לעשות משהו שיקרב את השלום — לא אהסס לטוס אפילו לגיהינום."

הדברים האלה היכו בתדהמה את כל חבריו, שכמעט וחזרו על מה שעשו לו שבוע קודם לכן כאשר הפעילו את רשת התקשורת שלהם. ידידו הטוב של אייבי, איש תיאטרון המעברות תלם, זאב יוסיפון, פנה לידידו, שר־התחבורה משה כרמל, שהזעיק את שר־המשטרה אליהו ששון, שנתן מיד את ההוראה לעצור את אייבי.

★ ★ ★

קבלת־פנים אחרת

חמש דקות אחרי שאייבי המריא מ־לוד וירד מסך המיסתורין על פעולותיו הצפוויות. נודע כי השאיר מאחוריו סרט מוקלט — ובסרט דברים שביקש להשמי־עם במקרה ולא ישוב מניקוסיה.

וכי למה לא ישוב מניקוסיה אם כל כוונתו להפוך את האוסטר שלו לכשיר ל־טיסה ולמוכרו לקונה הראשון שיזדמן? אייבי עלול לא לשוב רק במקרה אחד. אם יחזור על נסיונו לטוס למצרים, כפי שעשה זאת במארס 1966, עת נחת בפורט־סעיד במטוס שלום 1 שלו.

אז אמנם ירד בשלום וגם המריא בשלום. אבל היום עלולה קבלת־הפנים להיות אחרת.

★ ★ ★

סלחנות מצרית

כדי לחכין את המניעים להחלטותיו והתנהגותו של אייבי יש לחזור ל־ימים שלפני טיסת־הבכורה שלו, עת אייבי התמים והסימפטי היה סבור שהוא יביא את השלום על כנפי מטוסו.

טיסתו למצרים היתה תערובת של תי־עלול פרסומת ומעשה־יחיד נועז שבאה אחר ניהול מערכת בחירות מגוחכת לכנסת ה־שישית, בה זכה לקצת יותר מאלפיים קו־לות.

היתה זאת אכזבה מרה לאייבי איש די־זנגוף, הפלייבוי וקברניט אל־על לשעבר, שהתעשר ממזללת קליפורניה, ושחשב כי ידידים־לשעה וכמה מעשים טובים (פס־נתרים ליחידות צה"ל, אימוץ משפחה מרו־בת־ילדים שאביה נהרג בתאונה) יכניסו אותו ישר לכנסת.

ואז החליט אייבי כי הוא יוכיח את עצמו. הוא יגשים את ההבטחה שנולדה בעת מערכת הבחירות — לטוס מצרימה אם ייבחר לכנסת, על־מנת לבקש את השלום — למרות שלא נבחר.

למזלו התיחסו המצרים אליו בסלחנות, נתנו לו להמריא בחזרה.

★ ★ ★

אפשרויות לא־כטוחות

כיום פועל אוזי אייבי, יליד פרס שגדל בהודו וששרת בחיל־האויר ה־בריטי והישראלי, מתוך שיגרה שכפה על עצמו. בשיגרה זאת רואה עצמו הגבר החייכני והנאה כטייס־שלום של ממש, בדיוק לפי המתכון שיצר לעצמו כאשר יצא אחרי השיבה מפורט־סעיד למסע ב־עולם, בו נפגש עם גדולים וניסה בכנות, אך ללא הצלחה, למכור את רעיון השלום.

משפרצה מלחמת ששת־הימים היה אייבי בחוקלארץ. הוא מיהר לשוב ארצה ונכח לדעת שבראשית יוני שעת השלום כבר עברה. בראשית יולי, לעומת זאת, היו לו כבר הרהורים אחרים.

• שהתבטאו, בין השאר, בפגישת ערב־המראה עם שר־העבודה יגאל אלון בביתו בנינוסר. בפגישה זאת חקר אייבי את ידידו אלון על סיכויי השלום ואפשרות פתרון בעזרת הפליטים.

ערב הנסיעה

עיין אייבי בעיתון היחיד בארץ שפוצץ את הידיעה על יצי־אתו הקרובה. היה זה העיתון דף, שבישר על טיסתו של אייבי נתן כמה שעות בלבד לפני שעוכב על־ידי כוחות המשטרה בנמל־התעופה לוד.

„שלום 1"

זהו המטוס בו טס אייבי נתן לפני 16 חודשים מישראל לפורט־סעיד, וחזר אחרי שהמצרים לא מנעו ממנו להמריא, ואף סיפקו דלק למטוסו. בינתיים הוא רכש מטוס אוסטר יותר חדיש, אך נתקע עמו, לרגל קילקול במנוע, בניקוסיה.

הוא הצטייד עם תנ"ך בעל כריכת כסף, אותו אפשר להגיש כשי לראשי־מדינות, לקח עימו, ליתר בטחון, את הסרט המ־ראה את אייבי מחלק שלגונים לילדי ה־פליטים בעזה.

הוא ניסה לחשב הרבה אפשרויות מ־ראש, ישתדל, קרוב לוודאי, להכין את סוכנויות־החדשות לקראת טיסה אפשרית, כדי שימתינו לו גם בעבר השני.

אבל אין כל בטחון כי הפעם יתקבל ב־סלחנות, אם יוסה לנחות בשדה־התעופה בצד הלא־נכון של הים־התיכון.

העתים, פשוט, השתנו.

★ ★ ★

דאגות שונות לגמרי

עד עצם היום הזה לא ברור מה בדיוק הניע את שלטונות נמל־התעופה בפורט־סעיד לקבל את אייבי נתן בכפפות־משי, כפי שקיבלוהו בעת נחיתתו שם ב־חורף שעבר.

ההסבר היחיד המתקבל על הדעת היה כי ניתנה הוראה מגבוה, מתוך רצון למנוע תגובות בינלאומיות לא נעימות במיקרה של מעצר או תקלה אחרת לטייס־השלום.

הפעם יש לגמאל עבד אל־נאצר דאגות שונות לגמרי. גם לו היה לו הרצון לכך, במידה ואפשר להגיע אליו בכלל, אין הוא יכול להבטיח שכאשר מטוס מסויים יגיע לשדה־תעופה מצרי הוא לא ייורט.

ואם, במיקרה, לא ייורט, אין כל בטחון שטייסו לא יפול לידיים הבלתי־מתחשבות של המון משתולל.

ואם ייחלץ גם מאפשרות זאת עדיין לא מובטחת לו דרך חלקה או צלחה.

כאמור: העתים, פשוט, השתנו.

אך קיימת נקודת־אור אחת: אייבי נתן שוב אינו הרפתקן־חובב. היום הוא משתדל לחשב כל צעד מראש.

ואם הוא עדיין מוכן להמר על חייו, יש לקוות כי יעשה זאת תוך מיצוי כל האפשרויות המבטיחות.

צחוק צחוק אייבי בחברת ידידים — איש חברה, חייכן, סימפטי, נעים־הליכות ונדיב־לב. אך את חישובי־הטיסה שלו הוא ניסה לחשב בקור־רוח קיצוני, לצפות מראש את כל האפשרויות העלולות להתפתח מנסיעה זו.

העולם הזה ראה את מזכירתו של

הפצצה ע

מבט מלמעלה ציפורה ארז הרבתה לטוס ממקום אחד למשנהו, במס־גרת עבודתה כמזכירתו של האלוף אריק שרון. צלמים רבים התלהבו ממנה והנציחו את דמותה, בעיקר צלמי־חוץ. היא היתה ניידת ביותר, עברה לעתים קרובות בעיקבות האלוף כשהיא מוטסת בהליקופטר של חיל האויר.

חתיכה בקיסריה תמונה זו צולמה ... במסגרת סדרת צלו... להתפרסם בחו"ל. ציפורה צולמה בכל מיני מקומות, בין הש...

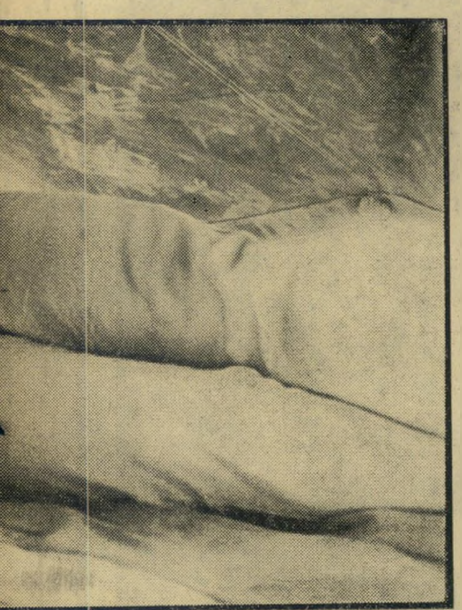

חיילת בביר גפגפה ציפורה הגי... ביר־גפגפה, ... שדה כמו כל החיילים. בדיוק אז ניתקו המצרים את צי...

הדוגמנית ציפורה סיימה קורס לדוגמניות אצל לאה פלטשר, והתפרסמה במידות גופה המושלמות.

על הארץ לפני המלחמה בלטה דמותה של ציפורה בחברה הישראלית כאחת מהפצצות הבלונדיות הבולטות והמבוקשות ביותר בעיר. אך יצא צו־הגיוס שלה עזבה את הכל מאחורי גבה ומילאה את תפקידה בהצטיינות.

בין החולות הלוהטים של מידבר־סיני, בטור הקידמי שנע לעבר הסואץ, התבלטה דמות אחת מאובקת, בבגדי־חאקי כהים: ציפורה ארז, בלונדית תל־אביבית יפהפיה, שהתקדמה יחד עם הלוחמים— ושימשה כמזכירתו של אלוף אריק שרון.

כל צלמי־החוץ שהגיעו למקום צילמו אותה, כשהיא נחה, יגעה, אחרי יום קרב קשה, או כשהיא יושבת, זוהרת, בתוך הליקופטר, או כשהיא נינוחה בחולות, מו־קפת בהמון חיילים מעריצים.

המלחמה שינתה לחלוטין את ציפורה ארז: החיילת בהירת השיער, הנמרצת וה־יעילה, לא דמתה כלל לנערת־הדיסקוטקים הנוצצת: מדי החאקי המאובקים שלבשה, בכלל לא דמו לחצאית־המיני הצבעונית ה־מהוללת שלה, ופניה, ספוגי־החול וצרובי־השמש היו שונים מפניה הרגילים המטו־פחים, עם הריסים המלאכותיים.

אבל בדמותה החדשה היא היתה זוהרת לא פחות — ויפה עוד הרבה יותר. וכל חיילי היחידה התגאו בה, ואמרו שהיא לוחמת אמיתית, והיו מראים אותה לצלמים, ומשתדלים לשמח את ליבה.

★ ★ ★

מבחינת גבר — מקסים!

עכשיו, נגמרה המלחמה וציפורה, עם כל המנצחים, חזרה העירה. לכבוד זה היא קיימה אחד מנדריה, וערכה ביום השישי האחרון מסיבת־ניצחון גדולה, ב־ביתה שברמת־גן.

הכיבוד של המסיבה כלל בשר וסרדינים מצריים, העיטורים היו סכינים, דגלים, פג־זים, תמונות של נאצר, עארף וחוסיין, וכל זאת היא קישטה בזכרונות:

„במשך חודש שלם שירתתי במילואים, ורק עכשיו שוחררתי. עוד בשירות סדיר שירתתי באוגדה כחיילת סדירה, בפיקודו של שייקה גביש, שהיה מפקד פיקוד־דרום.

„כשגוייסתי — הפכתי תיכף מזכירה של אריק שרון, שמילא את מקומו של שייקה. המזכירה שלו, סמלת ראשונה, נשארה ב־בסיס. כך שלאורך כל המלחמה הייתי איתו, ישבתי בחדר המלחמה, והדפסתי את פקו־דות־המבצע ואת יומן המבצעים.

„אבל לא רק הדפסתי. היו לי עוד תפקי־דים. הכנתי קפה וסנדביצים לאורחים שלו, הרמטכ"ל ו... גם לו עצמ... „מבחינת ... הוא ממש ... ועל מנת ל... „אבל כמ... מזכירה על... בקיצוניות. „וחוץ מ...

אלוף אריק שרון – ונזכר שראה אותה כבר קודם לכן

שלל סיני

מלכת המים צפורה השתתפה בתחרות האחרונה של מלכת המים שהתקיימה בשנת 1966.

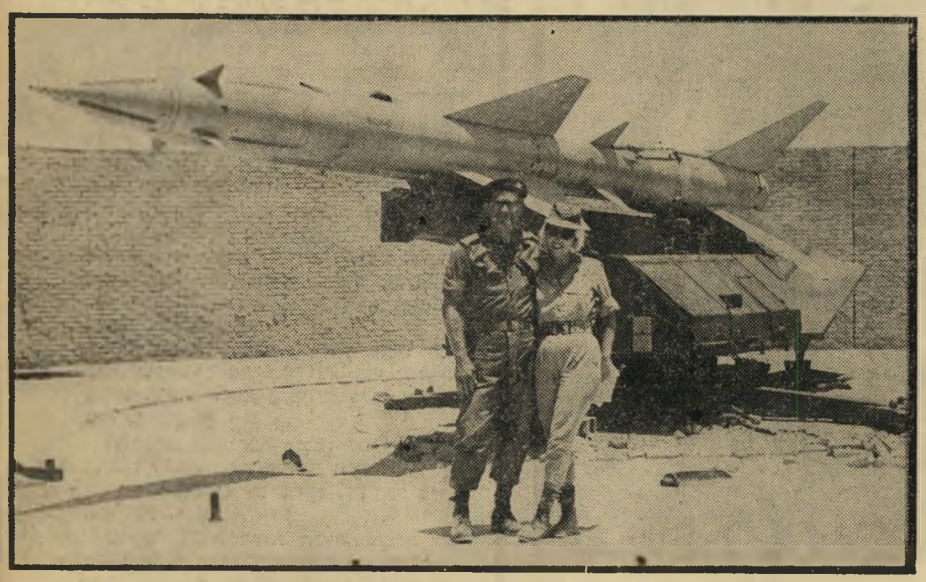

עם האלוף ישבה ציפורה בחדר־המלחמה, כשהיא עורכת ומדפיסה את פקו־דות־המיבצע השונות. לעיתים עבדה, כמו החיילים, עשרים ו־ארבע שעות רצופות. כאן היא בחברת אחד מקציני החטיבה הבכירים, בבסיס טילים מצרי.

עם החברות במסיבת־הניצחון אותה ערכה בביתה בערב יום שישי האחרון. הקירות קושטו בתערוכה של צילומים מצריים, אותם אספה בתקופת המדלחמה בסיני. השמחה היתה רבה. החברה העלו זיכרונות והירבו בצ'יזבאתים.

אבל השתדלתי לשמור על נקיון. היו ימים שלא היו לי מים ופשוט לא התרחצתי, וכמו כולם קיבלתי כמובן הרעלת קיבה בנאחל, מהמים המקולקלים שם.

„אבל בביר גפגפה זה היה יותר גרוע. הגענו לשם בדיוק כשהמצרים סגרו את מקורות המים. יום שלם נשארנו בלי מים וזה היה נורא. למזלי הטייסים שהגיעו ב־הליקופטרים נתנו לי את מי־החירום ל־שתייה.

„פעם אחת הייתי בסוחה שאני לא אצא חיה מהמלחמה. זה היה ביום השני, ב־ניצנה. בחמש בבוקר התחילו להפציץ או־תנו שני מטוסי אוויב והם פגעו מטר מ־השוחה בה שכבתי.

„פחדתי נורא, אבל לא הוצאתי מילה. שכבתי בשקט ונדרתי לעצמי נדר: אם אצא חיה משם, אעשה מסיבת גדולה ל־כל האנשים שאני מכירה. והנה יצאתי מ־שם, ואני מקיימת את נדרי.“

★ ★ ★

אל תסתכל בקנקן!

זה לא רק ציפורה שיצאה שלמה ועטו־רת־שבחים מן המלחמה. זה כל הגוער, שהשמיצו אותו, דור האספרסו, ודור ה־דיסקוטקים.

בדיוק כמו ציפורה הלכו כל נערות ה־זוהר אחר הצו ומילאו את תפקידיהן בהצ־טיינות ובכישרון.

המסקנה היא אולי די נדושה, אבל כדאי להזכיר אותה לכל מי שפעם התייאש מן הדור הזה. המסקנה הזאת היא פשוטה: אל תסתכל בקנקן — אלא במה שיש בו!

קיסריה. מאוחר יותר היא השתנתה לגמרי והפכה לשמרנית יותר, כשהוצעו לה אז הצעות נוספות לצילומים ולסרטים — היא לא הסכימה יותר להצטלם, אם כי מקצוע זה מושך מאד ויש עליו הרבה קופצות בארץ.

שלם היא נישארה כמו כולם, בלי מים, עד שהגישו לה סייסי־ההליקופטרים שהגיעו למקום, את מימיות הזירום שלהם. לסענתה הצליחה להתנקות מכל הזוהמה, אם לא להתרחץ, בצורה די יסודית ומקורית, בשיטה שהיא אילתרה.

אני חושבת שהוא גם בעל מצויין: כל לילה בחצות, כשהוא היה מתפנה קצת מה־עבודה, הוא היה מצלצל לאשתו ומפטפט, איתה ומרגיע אותה.“

★ ★ ★

אבל לא הוצאתי מילה.

אני עצמי הפכתי שם לאטרקציה. כל הזמן צילמו אותי. לא יכולתי להתאפר

למעלה משנה
יבעוניים שעמדו
על רקע חורבות

בעת הקרבות ל־
ה שם בתנאי־
מים. במשך יום

פי הפיקוד, אשר ביקרו אותו לעיתים תכופות. ו־

, הוא גבר מקסים, אריק, אבל מבחינה צבאית
. זה סוס עבודה לא רגיל, הוא עובד יום ולילה,
אל המטרה — כל האמצעים כשרים אצלו.
שהוא מסוגל להודות ולהחמיא לכל קצין ולכל
דה טובה, ככה הוא מסוגל באותה מידה להעליב

והחשוב מכל, הוא מפקד טוב ואדם נהדר.

במדינה

(המשך מעמוד 12)

לבית־קפה באור־יהודה. הואיל ואת הפריצה הוא ביצע ביום השבת הוא היה כנראה סבור שהשבת מתירה לו ליהנות גם מ־משקאות חריפים וכך יצא כשבידיו שלל, של סיגריות ומשקאות, בשווי כולל של 554 לירות.

מסותרר מן ההצלחה הגדולה לא שם אפרים לב לעובדה כי הוא השאיר מאחוריו את הארנק שלו. ובארנק שלו היתה, כמו שיש לכל פורץ צעיר המכבד את עצמו, תעודת־הזהות שלו.

המשטרה שבאה לחקור את הפריצה כן שמה־לב לעובדה זאת, הלכה בעיקבות תעודת־הזהות אל אפרים, והביאה אותו ב־פני שופט השלום ד"ר יוסף כהן־מגורי.

וכאשר השופט הביע את תמיהתו על ש־בחור צעיר עוסק בפריצה היתה לאפרים תשובה מוכנה. שאל הוא: „מה אתה רוצה, שכל החיים שלי אני אקח סיגריות מ־החברים?"

בלוף אחד גדול

„זאת המגה העיקרית שאתן מנסות ל־הלביש עלי!" זעק צדוק לוי מדוכן ה־נאשמים, כולו רותח מזעם. שתי הצעירות שלידו לא טמנו את ידן בצלחת, צווחו לו ב־חזרה: „אתה פושע! אתה מנצל בחורות צעירות!"

קהל הסקרנים בבית־המשפט נעץ בנאשם מבטים לא־נעימים, ושופטת השלום הדסה בן־עיתו, לפניה התברר משפטו, נראתה מזו־עזעת מן הפרשיות שנגולו לפניה בתיק, בו הואשם צדוק בן ה־32 ואחת הצעירות, אי־לתית בת 16, בהחזקת חשיש ועישונו.

הסבירה הנאשמת הצעירה: „אני מכירה את צדוק כבר שלוש שנים. הוא הגבר ה־ראשון בחיי. לפני שנה וחצי ילדתי לו ילד, בניתוח קיסרי. צדוק לא רצה להכיר אותו והייתי מוכרחה למסור את הילד ל־אימוץ. יום לפני המעצר פגשתי את צדוק, במיקרה, ברחוב והוא סיפר לי שהיה ב־חדרי ועישן שם חשיש."

למחרת ביקרה המשטרה בחדרה הפרוץ ו־בעל הדלת השבורה של הצעירה, מצאה ב־חדר סימנים מובהקים לעישון חשיש, שמעה את סיפורה של הצעירה ואפילו קיבלה מ־מנה פירור של חשיש, אותו היא מצאה, ל־דבריה, מתחת לכסא.

שתי אבהויות. כשהגיע תורו של צדוק לוי לומר את שלו הוא פנה ישר ל־עניין, הרעים לעבר הצעירה: „יש לך ילד ממני?"

התשובה: „כן. אני מוכנה להתפשט ול־הראות לשופטת את הניתוח הקיסרי."

המלה האחרונה של צדוק: „זה הכל בלוף אחד גדול."

לא כך סברה העדה הבאה, צעירה בת 19, שגם לה זכרונות מסויימים מצדוק לוי. אחרי שאישרה את גירסתה של האילתית, הוסיפה: „גם אני הייתי חברה של צדוק. גם לי יש ילד ממנו. הוא הבטיח לי ל־התחתן איתי. אבל אחר שילדתי את הילד הוא עזב אותי."

המעמסה של שתי אבהויות ביום אחד כבר היתה יותר מדי בשביל צדוק. הוא שוב הכחיש בקול נזעם את הכל, טען ששתי ה־צעירות אינן אלא לסביות מעשנות חשיש ותינה לפני השופטת את מר גורלו, על ש־נפל קרבן לשתי פושעות צעירות.

השופטת הסיקה את המסקנה מן העדויות המנוגדות של השלושה, שהשאירו לה רק אפשרות אחת: לזכות את הנאשמים מחוסר הוכחות.

את ההערכה הנכונה על טיב עדויותיהם היה אפשר לקבל רק עם סיום המשפט. היה זה כאשר השלושה יצאו מן הבניין בצוותא, מחובקים איש עם רעותו ומשוחחים ביניהם בעליזות רבה.

דרכי־אדם

הפתק הגואל

איש לא מבין כיצד קיבל מרדכי דהאן בן ה־27 רשיון לנהיגה באופנוע. העובדה היא, בכל זאת, שדהאן, החרש והאילם, קורע באופנוע שלו את הכבישים, ולפעמים גם עצמים שונים העומדים לו בדרכו.

(המשך בעמוד 17)

ג'יין המשגעת

באחד מצילומיה האחרונים. בנסיונותיה הנואשים לזכות בפירסומת, ולחזור ולהגיע אל אורות הזרקורים, היא החלה, זמן קצר לפני מותה, שוב להצטלם בתמונות עירום, כפי שעשתה בתחילת הקאריירה שלה. גם בכך היא הזכירה את מרילין, שהסכימה, לפני מותה, להצטלם בעירום מלא.

חרי שמתה ג'יין מנספילד — התחי־לו להתעורר מהומות אמיתיות — סביב גופתה.

מסכנה אחת, ג'יין: כל חייה היא כך־כך השתדלה להופיע בכותרות (העולם הזה 1557) — אבל כולם כתבו עליה בעיקר ל־אחר שניספתה בתאונה. והיא כל כך רצתה שירצו אותה, ושיריבו עליה — אבל ה־ריב הגדול היה: מי יזכה לקבור אותה.

הגבר האחרון בחייה, נהרג יחד איתה, ושני אהוביה הקודמים התחיל להתדיין למי הגופה שלה שייכת:

תבע אותה הבמאי מאט צ'ימבר, שטען שהוא היה הבעל האחרון של ג'יין, לפני שהיא התגרשה ממנו. והוא אף אבי בנה האחרון, התינוק.

ואז הופיע פתאום בעלה הקודם, מיקי הארגיטי, וחשף את העובדות שג'יין המס־כנה ניסתה להסתיר: את העובדה שהיא מעולם לא היתה נשואה כחוק לצ'ימבר, וכי למעשה מיקי הוא בעלה עד היום ה־זה — שכן הם אף פעם לא התגרשו כראוי.

בזאת גרם הארגיטי לכך, שבנה התינוק של ג'יין ייחשב לילד בלתי־חוקי — ובלבד שיזכה הוא בגופתה של הכוכבת.

הדבר מוכיר שערוריה זהה־כמעט־לחלוטין שהתעוררה סביב גופתה של מי־שג'יין־תמיד־ניסתה־לחקות: סביב גופייתה של מרילין מונרו.

כי גם עם מותה של מרילין התעורר ריב מסביב לגופתה. וגם אז זכה בה, לא בעלה האחרון, המחזאי ארתור מילר, אלא ג'ו דימיג'יו, הבעל שקדם לו.

הסיבה נעוצה בזהות מפליאה בביוגראפיה של מרילין וזו של החיקוי המוגזם־מאד שלה — ג'יין:

שתיהן היו חתיכות בולטות מאד (וכהות שיער) מגיל צעיר, ונישאו לבחור בן גילן, שתיהן התגרשו כדי לממש את שאיפותיהן, ושתיהן נישאו לאולטרא־זכרים בנישואי פיר־סומת — הגם שאצל שתיהן התברר אחר־כך שזו היתה אהבתן הגדולה באמת: מרילין נישאה לכוכב הבייסבול האמרי־קאי, ג'ו דימיג'יו האליל הגברי הנערץ על כל אמריקה. אחריו היו לה בעל אחר, ו־מאהבים לא מעטים — אבל תמיד חזרה אליו. ובמותה — היה זה הוא שהביאה אל קיברה.

אותו דבר קרה לג'יין: גם היא נישאה לבן גילה, פול מנספילד, התגרשה — ואז נישאה בנישואי־פירסומת למיקי הארגיטי, „מר עולם" ואלוף השרירים ההונגרי, ש־שודך לה בעזרת סוכני־הפירסומת שלה. הם שיערו שזה בדיוק מה שיסקן את ההמו־נים: הסופר־גבר והסופר־אשה, שנראו כאילו

הם לא רצו אותה בחי"ה. אבל כשמחה ג'יין מנספילד החל־

ההרב

הוצאו ישר מצירורי קומיקס אמריקאיים.

זה היה בדיוק מה שהקהל אהב, ורק הרבה הרבה יותר מאוחר התגלה, שזה, ב־עצם גם מה שג'יין אהבה: גבר ענקי, נערך בגודל שלה, שלידו היא נראתה קטנה — ולא כמו הר־של־חמוקים.

ג'יין, שעם כל שיגעון־הפירסומת הבהח־לט לא־נורמלי שלה, היתה בעצם בחורה אמריקאית ביתית — התחילה בשמחה ללדת ילדים ענקיים לבעל הענקי שלה; את זולטן, מיקי ומארי, שהיו עתידים להימצא לידה בשעת מותה.

רק רדיפתה המייאשת אחרי הפירסומת גרמה לה לעזוב את מיקי, ולהסתבך באה־

הילדים לפני

התאונה הקט־לנית, שבעצעה אותם, צולמו כשג'יין מנספילד היתה עדיין נשואה באושר למיקי הארגיטי. עומדת מימין — בתה מנישואיה הראשונים.

בים שונים: פרשה שהוסתרה היא פרשת אנריקו בומבה, במאי איטלקי שמימדיו הת־אימו לשם המשפחה שלו: הוא היה בביר־מימדים, כמו שג'יין אהבה, והיא חיתה איתו יותר משנה — ואף התגרשה בגירו־שין מכסיקניים ממיקי השרירי והמיסכן שלה. אבל אז נודע שהבומבה הזה נשוי לחלוטין, ואצל איטלקים נישואין זה עניין שאי־אפשר להיפטר ממנו בכלל.

ג'יין חזרה שוב למיקי שלה, ובגלל זה הגירושין שלהם בעצם לא תפסו.

כשהיא נישאה, יותר מאוחר, למאט צ'ימ־בר — הסתבר שהיו אלה נישואין לא

הגופה במקום התאונה

ברקע נראית מכונית הביואיק המרוסקת של הכוכבת, כשבחזית התמונה, עטופה בשמיכה, מונחת גופייתה. היה זה סופה הטראגי של הכוכבת בעלת המימדים המדהימים. לידה היו שלושה מתוך חמשת ילדיה, אך, כפי שהסתבר אחר־כך, הם ישנו במושב האחורי בזמן התאונה, לא ראו מאומה.

שבע הגופה

חוקיים. ג'יין החיה, שואפת הפירסומת, ניסתה להסתיר כל זאת — אבל כל הרפש יצא החוצה — רק כדי לזכות בגופה שלה. ומה שלא קיבל מיקי בחייה — קיבל במותה. בית־המשפט בניו־אורליאנס העניק לו את גופתה.

★ ★ ★

הסתערות על הארון

אז, ביום ההלוויה — פרצה המהמה הכי גדולה מסביב לג'יין המתה: ג'יין, שהיתה בהחלט בנויה בטעם המוני — לא שיערה מעולם עד כמה שההמונים אהבו אותה.

אלפי אנשים באו למקום מבעוד בוקר, כדי להיות נוכחים בהלוייתה. כדי להקל על הצער ועל ההמתנה, הם הביאו איתם סנדביצ'ים ומשקאות, וכל בית־הקברות ניר־אה כמו פיקניק אמיתי.

אבל זה כלום לעומת מה שהתרחש אחרי שהובא ארונה, מלווה על־ידי מיקי הארגיטיי, שכאמור, זכה בגופתה אחרי קרב איתנים. כי באותו רגע הסתערו על ארונה כל ה־המונים הממתינים לו כבר שעות.

שלוש מאות שוטרים, שניסו לחסום את המעריצים השוחרים לטרף, כמעט :דרסו על ידם, כשכולם ממשיכים לדהור אל עבר ארון־המתים, שהגיע מלווה בשיירה של 16 מכוניות.

מה שהתרחש אחר כך, תואר בעיתונים כ„סצינות של טירוף", כשכולם מנסים ״הס־תער על ארונה של הכוכבת המתה, לצלם אותו ולגעת בו.

ג'יין המסכנה! כל חייה היא השתדלה כל כך שידברו עליה, שישמעו עליה, שיעריצו אותה — ורק עם מותה זכתה לכך.

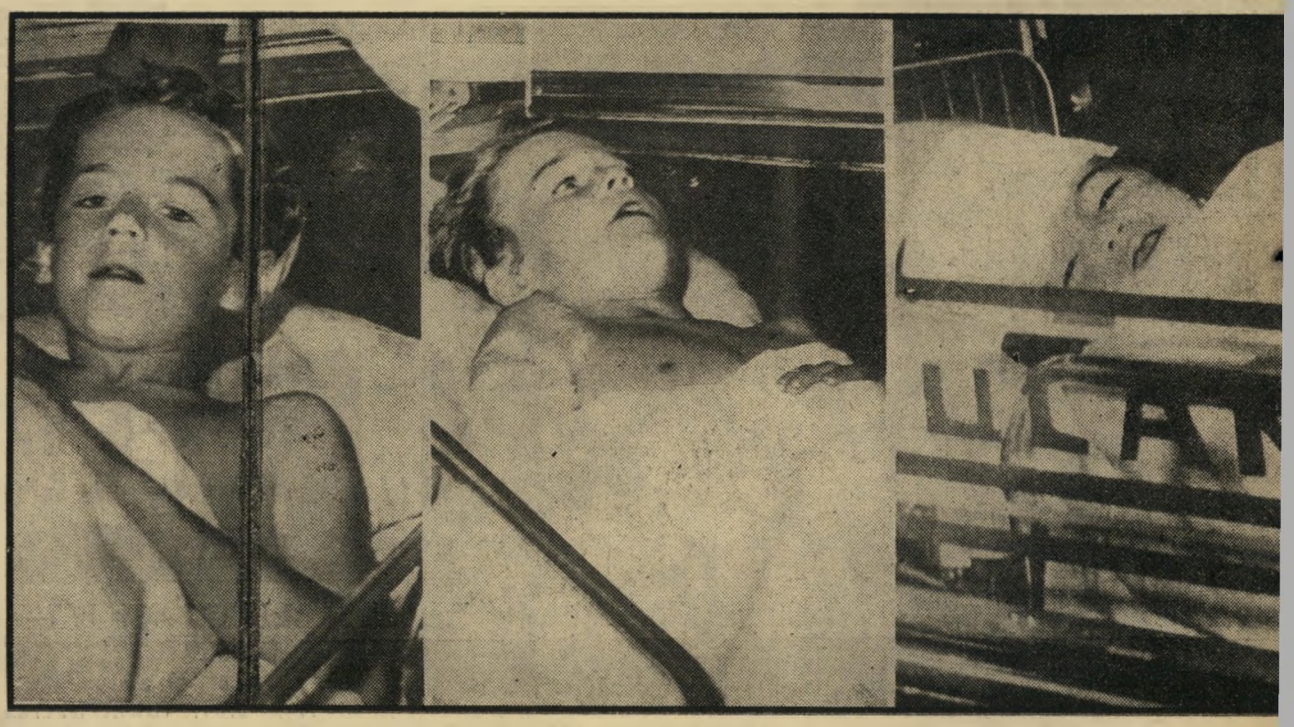

הילדים אחרי

שהובלו לבית־החולים לאחר שכולם נפצעו קלות, בשעה שאמם, ארוסה והנהג נהרגו מייד. ג'יין, שהיתה אם מסורה בצורה מדהימה, לא נפרדה מעולם מילדיה. הפצועים, שיצאו כעבור יומיים מבית־החולים, הם שלושת ילדיו של מיקי הארגיטיי. מימין — מארי, מיקי, והבכור זולטן, שלא מזמן אושפז כאשר נושך על־ידי אריה בגן־החיות.

במדינה

(המשך מעמוד 16)

וכל פעם שעוצר אותו שוטר ומתחיל לי־הסביר לו את בהות העבירה שעבר מתחיל דהאן להוכיח לשוטר בידיו ובהעוויות פניו שהוא אינו מבין, אינו שומע ובכלל אינו יכול לדעת במה המדובר.

התוצאה הרגילה היתה שהשוטרים היו מאבדים את סבלנותם, לא היו מבינים מילה, ודהאן היה מובל אחר כבוד למעצר.

ושם היה לו מספיק זמן להרהר על מו־צא מתאים מן הסבך האישי שלו, עד שה־שבוע עלה סוף־סוף בראשו הרעיון הגואל. כאשר שוב עצר אותו שוטר־תנועה על עבירת־תנועה באופנועו הרעשני, נפטר דהאן מן העניין בפשטות. הוא שלף פתק מו־דפס שנשא את ההסבר הבא: „אני חרש־אילם. הנה מספר הרשיון שלי. תודה רבה!״

עסקים

בחורות לא מעוניינות

אי־אפשר לעבור ברחובות פאריס, מבלי שמישהו ינסה למכור לך תמונות של בחו־רות, בשלבים שונים של התפשטות, ב־צבעים טבעיים ובמחירים נוחים. כך הדבר גם בלונדון וברומא, בברלין ובאתונה, ו־בכלל, בכל כרך המכבד את עצמו אפילו מצויים דוכנים מיוחדים למכירת חוברות מרהיבות־עין מטיב מסויים זה.

כאשר עמד התל־אביבי יצחק מגריסו על העובדה המצערת שבעירו אין אף דוכן מ־סוג זה, החליט לעשות משהו בנדון. ה־משהו הזה היה הקמת דוכן מכירה מיוחד לירחוני־עירום וכיוצא באלה ליד צומת תל־אביבית סואנת.

שריריים רשומים. עד מהרה הגיע מגריסו, הזקן־הצעיר (61), בעל שיער־ה־שיבה והחיוך האבהי למסקנות על טיב לקוחותיו, החליט לסווג אותם לפי טעמם המיוחד.

- בחורים צעירים מעדיפים נשים מבו־גרות, מלאות וחטובות היטב.
- גברים גבוהים ורזים מחבבים דווקא נשים צעירות.
- אנשים שמנים וקרחים אוהבים בחו־רות קסנות, בעלות חזה שופע ושיער ארוך.

על־מנת להשלים את המחקר הפרטי שלו רצה מגריסו לעניין בסחורתו גם לקוחות ממין נקבה, הרבה להציג, לאחרונה, על דוכנו חוברות המבליטות גברים שריריים, שזופים ודי חשופים.

רק ששלב זה במחקרו של הדוכנאי לא עלה כפי שציפה.

מסכם הוא את נסיונו האחרון :„במקום שיבואו לקנות בחורות — באים לקנות את זה כל מיני סוטים!״

הווי

- **טובה האחת מן השתיים.** ב־ירושלים גילו עורכי מיפקד־התושבים בעיר העתיקה שהרוב המכריע של האזרחים ה־מוסלמים בעיר נשוי לאשה אחת בלבד; כמה עשרות נשואים לשתי נשים ורק מספר זעום נשוי לשלוש נשים.
- **אחד פחות, אחד יותר.** ברחו־בות מצאו נהגי אגד ילד בן שלוש, נסים רביבו, כשהוא משוטט לבדו בתחנה, גילו כי הוא הבן הצעיר במשפחה בת 18 ילדים שנשכח על־ידי הוריו בתחנה עת הם המשי־כו בנסיעה לביתם באשדוד.
- **כוחה של פירסומת.** בתל־אביב עצרה המשטרה אדם כחשוד בנטילת שלושה שעוני טיסו ממתרחצים בשפת־הים, שמעה את הסברו כי העדיף שעונים אלה מאחר ושמע ברדיו ששעוני טיסו הם הטובים ביותר.
- **עוד הפעם!** בירושלים הוזמנו טייסי חיל־האויר למסיבת־כבוד בה הושקו 452 בקבוקי ויסקי, בהתאם למספר מטוסי־האויב שהם השמידו משך מלחמת ששת־הימים. נאלצו לקבל הצעה של מעריץ נוסף, שהישקה אותם 452 בקבוקי שמפניה מתוך חישובים זהים, כמעט וסרבו להמשיך ב־שתייה כאשר הופיע מעריץ שלישי, כשעמו 452 בקבוקים נוספים של שמפניה.

האופנה הושפעה תמיד מרוח החקופה לכן בא מתכנן אופנה צעיר לעיר־העתיקה, כדי לחפש השראה חדשה

פי האתון בדרך המובילה ל־עמק השילוח מדגי־מה גאולה מעל גבי האתון, את שמלת־הגאולה מבד מפוספס. לצידה תמי מינס.

קבר מרים שימש כרקע ל־שכמיות־שכם ב־שבמשך כל הזמן עקב כומר אחרי התצלומים.

יד אבשלום (מימין) פקידת עורך־דין. המדגימה מעיל ברקע, כשמלפניו מדגימים את השמלות החדשות ברוח התקופה תמר מינס ורוד, וציפורה גרוס

(שמאל) צעירה בת־ימית, בוגרת תיכון העומדת לפני שרותה הצבאי, מדגימה שמלה של זהב, בירושלים של זהב. המתכנן ניסה לעצב אופנה שקוויה הרכים מזכירים את השמלות של נשות המזרח.

שני עמודים אלה מופיעים צילומי־אופנה מהמרשימים ביותר שצולמו ב־ארץ. אלה הם צילומים היסטוריים: התצוגה הראשונה בעיר העתיקה של ירושלים.

אין אופנה שאינה מבטאת את רוח הזמן ואת רוח־התקופה. מבחינה זו היתה תמיד האופנה הישראלית מלאכותית קצת: יצרו שמלות־מידבר, למרות שברור היה שהלוב־שות לא תדרוכנה לעולם בחולות מידבריים. תוכננו כל מיני גלימות ותכשיטים ובגדים מזרחיים, אבל על רקע השיכונים החדשים הם נראו משונים במקצת.

ועכשיו פתאום נפרץ הכל. הגוונים הרבים של האבן הירושלמית, הקווים הקמורים, ה־

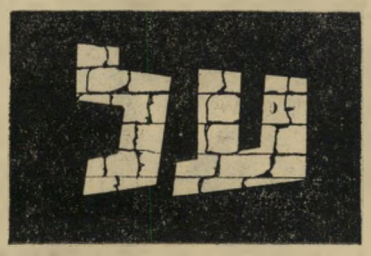

עתיקות של החומה, כל אלה נתנו אפילו לאופנה גוון חדש: גוון של השתלבות מר־חבית.

★ ★ ★

תכנן אופנה ירושלמי צעיר, יוסף טוראל (28) היה הראשון שניסה לבטא בעזרת דגמיו החדשים את שמחת ההשת־לבות הזאת, ליצור בגדים חדשים, שיבטאו את הקשר הזה.

שומרת תנועה

איי־התנועה מתקופת־המנדט, כבר נשכחו בעיר החדשה, כשאת מקומם תופסים הרמזורים. איתם פסו גם שוטרי־התנועה שכוונו את המכוניות. גלימת־החורף שלהם שימשה השראה לחליפת מכנסיים וו.

בעוד שבזמן המלחמה ובתקופה שקדמה לה — היתה פופולארית מאד האופנה הצבאית, שכל בגדיה הזכירו מדים מסוג זה או אחר, הרי האופנה החדשה שונה לחלוטין: קחיה רכים ונופלים, כמו גלימות מזרחיות. אלה בגדים המזכירים לא רק את אלה הנלבשים כיום בין החומות אלא כאלה שלבשו שם גם בתקופת התנ"ך.

לא תמיד היה טוראל מתכנן־אופנה. הוא היה טכנאי־דואר, שנכנס פעם לחנות בגדים, נכח במיקרה כיצד לקוחה מנסה לסביר את הדגם בו היא מעוניינת. כשיוסף הוציא נייר ועיפרון וציייר לה מה שהיא ניסתה לבטא, קיבל את תודתה, ואת הצעתו של בעל־החנות להפוך למתכנן־אופנה. ומיד, באותו יום, חדל להיות טכנאי־דואר הוא הספיק להשתלם בינתיים באירופה ובארצות־הברית, ומאז שחזר ארצה, הוא מנסה ל־

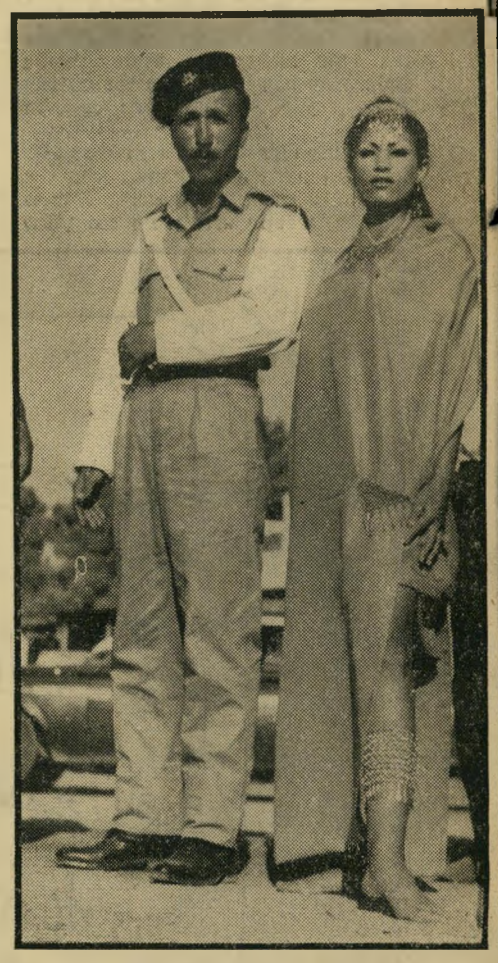

שומר ערבי מן העיר העתיקה, נודע גאה להצטלם עם ההדגמות המזרחיות מן העיר.

בין העמודים אשר מחוץ לחומת "ירוש־לים, מדגימה אראלה את השפעת הנופים.

שער שכם

ההומה ממטיילים יהודיים ותושבים ערביים, משמש כרקע לשמלת־האוהל של אראלה בהשראת אוהלי־קידר, כמובן, ולתלבושתה של תמר (מימין) — אשר בסרטים מהווה את אחת התלבושות הקבועות של תושבות ההרמון. כל קשר בינה לבין המציאות הוא, כמובן, מופרך מעיקרו, לפחות על־פי תגובות הנשים הערביות, שהיו את עיקר הצופים.

יצור אופנה שתבטא את ישראל הדינאמית — יחד עם המסורת שלה. התצוגה האחרונה, אותה ערך על רקע העיר־העתיקה — התעניינות. לא שהם מעוניינים במיוחד לקנות בגדים כאלה עבור בנותיהן הצעירות, אבל זה בהחלט היווה חידוש מעניין. נשות הוא מעוניין להצטלם — נענה ברצון.

שונה לגמרי היתה תגובתם של נערים קטנים, תלמידי בית־ספר דתי מירושלים ה־

תמונתיך, ירושלים

מראה עד כמה הוא הצליח בכך.

★ ★ ★

איך זה להדגים שמלות כאלה, באמצע הרחוב של ירושלים העתיקה?

דבר אחד ברור: הדוגמניות גנבו את הצגה מכל האחרים גם יחד. בכל מקום בו הופיעו — נעצרה תנועת המטיילים העצרמה, כשכולם נועצים בהן עיניים משתאות.

תושבי העיר הערביים דווקא הסתכלו ב־ העיר העתיקה, לעומתם, עמדו מרחוק, כשהן בוחנות בעניין את שמלות המיני, מתלחשות ומצחקקות כל הזמן.

נזירות שעברו במקום התבוננו בחביבות אל הדוגמניות, הסכימו גם להשתתף בכמה מהצילומים, דיברו איתן בשקט ונועם.

כשצולם אחד הדגמים על קבר־מרים, נפתח השער — וכומר יצא מתוכו. הוא עמד, והתבונן כל שעת הצילומים. כשנשאל אם חדשה, שיצאו לטיול. הם נעצרו לפני הדוגמנית הלבושה במכנסיים־מזרחיים־חשופי־טבור, נעצו בה עיניים מליאות עניין. באותו רגע השיג אותם המורה שלהם, שלא רק נזף בהם שאוי לעיניים שכך רואות, אלא ליתר בטחון עבר מתלמיד לתלמיד, כשהוא מסובב לאחד אחרי השני את הראש — שיביטו לכיוון אחר.

וזה בטח מפני שהוא לא מבין באופנה.

מקור

לכל ניצול:

3000 דולאר

בעוד כורה ורגשות (מאת פ.א. שנער; הוצאת שוקן; 186 עמ') **בראשון לפברואר 1933, למחרת עלייתו של אדולף היטלר לשלטון בגרמניה, נכנס מקבל־הנכסים, ד"ר פליקס שניבלג לבית־המשפט הנפתי בברלין־מרכז לשם בירור שנקבע לאותו יום. שמש בית־המשפט, ששקד משך שנים על התנהגות מתרפסת כלפי ד"ר שניבלג, קידם את פניו בחוצפה תוקפנית: „כלום אינך יודע שׂוב אין כאן מקום ליהודים?"**

במידה ועורך־הדין הצעיר (28) לא ידע זאת הרי הוא הבין את זה מיד. הוא ארז את מזוודותיו ועלה ארצה, בה עיברת את שמו לפנחס אליעזר שנער ובה קיבל על עצמו שורה של משרות מינהליות בכירות.

אחר כהונה ממושכת כמנהל עיתון הארץ, נתמנה, עם קום המדינה, למפקח הראשון על הדלק ויותר מאוחר ליועץ כלכלי של שגרירות ישראל בלונדון.

2000 מיליון לירות. ואז, בגיל 46, קיבל את התפקיד ששינה את כל חייו. אחר השתתפות בעבודות ההכנה לחתימת הסכם־השילומים עם גרמניה הוא נתמנה לראש משלחת־השילומים בקלן, תפקיד אותו מילא משך כל 15 שנות ביצוע ההסכם.

בספר זכרונות וסיכומים מלא עניין (הגדוש גם הערכות אישיות — פנחס ספיר: איש השכל הצלול והמעשי; ד"ר ראלף פאולס: בעל ידע ובעל כוח־שיפוט רב) מרצה ד"ר שנער את דיעותיו על יחסי גרמניה—ישראל מצד אחד ואת תולדות ביצוע הסכם־השילומים מצד שני.

רעיון השילומים נולד באיגרת ששיגר ד"ר חיים וייצמן (אז נשיא ההסתדרות הציונית), ארבעה חודשים אחר תום מלחמת־העולם, אל ארבע מעצמות־הכיבוש בגרמניה. באיגרת אמד ד"ר וייצמן את הערך הכספי של הנזקים החומריים שגגרמו על־ידי הנאצים לעם היהודי ב־2000 מיליון לירות שטרלינג.

בשלב הבא כבר היתה קיימת מדינת ישראל ומנכ"ל משרד האוצר של אותם ימים, (וכיום נגיד בנק־ישראל) דויד הורביץ, עיבד עבור הגרמנים חשבון אחר. היה זה

שנער
אין מקום ליהודים

החשבון שגרמניה היתה צריכה לפרוע עבור קליטת חצי מיליון מגרדפי הנאצים במדינת ישראל.

הורביץ תבע 1500 מיליון דולאר (על בסיס של 3000 דולאר לקליטת ניצול־שואה אחד). גרמניה המערבית נתבקשה לקבל על עצמה שני שלישים מסכום זה. בשליש ה־נותר חוייבה גרמניה המזרחית (שדחתה עד היום את כל הפניות לתשלום שילומים).

כל השאר זה כבר היסטוריה. תוך כדי המשא והמתן הועמד הסכום על 850 מיליון דולארי• וסכום זה שולם, כידוע, בדייקנות הגרמנית האופיינית, במלואו לישראל.

שירה

על

בהונות־הרגליים

לכך אין שמים (מאת אורציון ברתנא; הוצאת קרני; 47 עמ') **ב־20 מתוך 34 שירי־הבכורה של המשורר הצעיר** (17) **ברתנא, מופיעה המילה שתיקה ל־פחות פעם אחת. בחמישה אחרים שולטת הדממה ובארבעה נוספים** — השקט.

זה משאיר חמישה שירים שגם אינם מרעישים במיוחד או, כפי שאומר באחד משיריו המשורר, שפירסם את שיריו ה־ראשונים כבר בגיל 14: בשתיקה כזאת הולך הקול על בהונות רגליו.

• סכום זה אינו כולל את הפיצויים ה־אישיים לנרדפי־הנאצים החיים בארץ, שקיבלו עד עתה כ־1200 מיליון דולאר, והזכאים לבערך 500 מיליון דולאר נוספים.

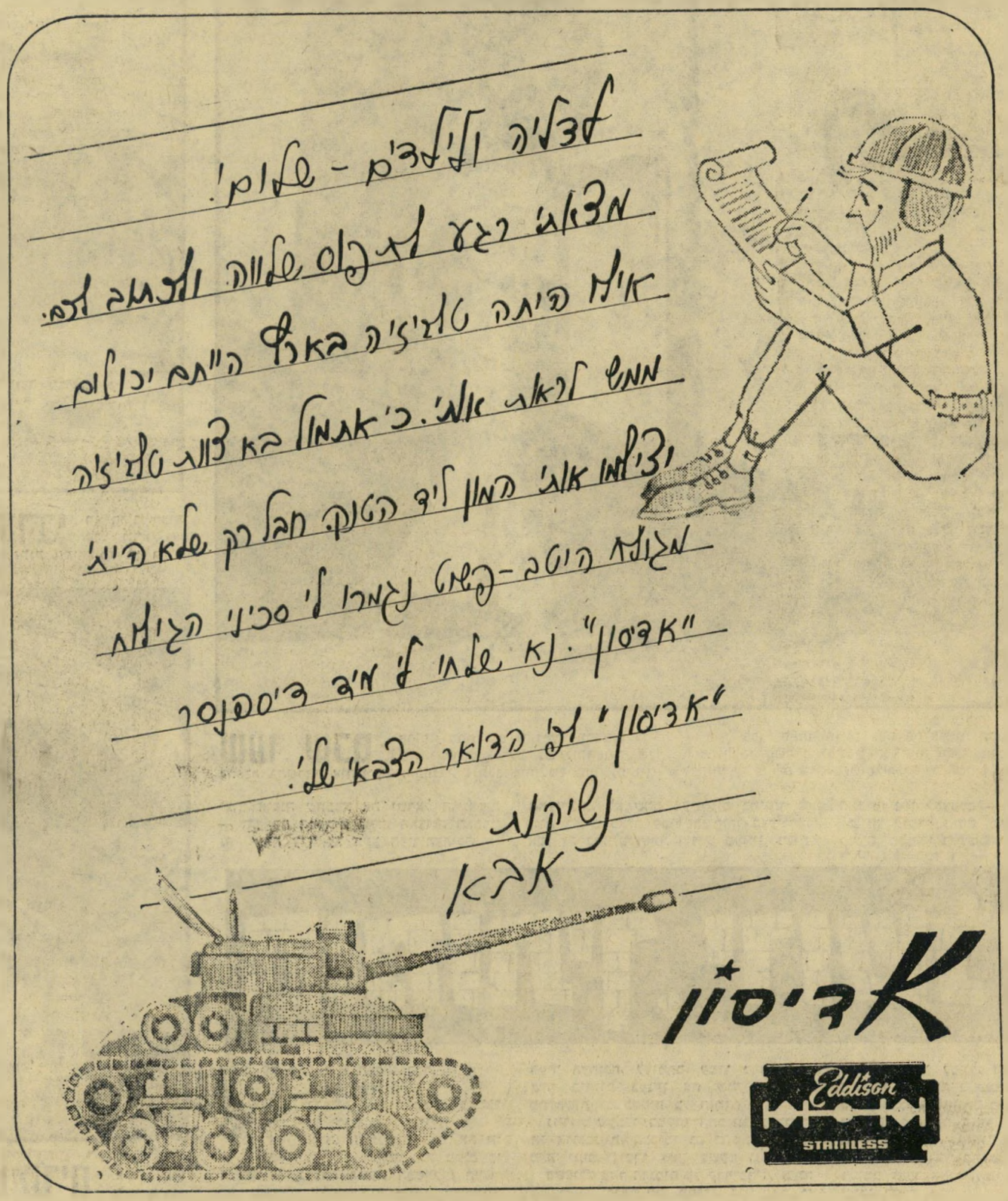

אנשים

אחוז
אחד
של חיילות

מי שהיה מושל הגדה המערבית, **אלוף חיים** (ויויאן) **הרצוג** היה השבוע במצב־רוח של זכרונות. הוא נזכר כיצד חקר, בהיותו רב־סרן של חיל־המודיעין הבריטי בגרמניה, את **היינריך הימלר.** הרצוג לא האמין כי האיש שהסגיר את עצמו ליחידת־המודיעין אכן היה הימלר. לכן הוא הטיל עליו לחתום בכתב־ידו ואז, לפי ה־חתימה, הוא זיהה אותו. הימלר נראה להר־צוג כפקידון קטן. אבל הוא התרשם מאד מן העיניים שלו: עיניים צוננות כשני גושי־קרח. ● כבעל־זכרונות מסוג אחר לגמרי נתגלה האיש העשיר ביותר בעולם, איל־הנפט **פול גטי.** הוא גילה מדוע העסק הראשון שבנה פשט את הרגל. זה היה דוכן למיכסר־לימונדה. גטי הצעיר היה על־פי־רוב צמא כל־כך, שצמאונו גרם לחיסול מהיר של כל המלאי. ● גם זכרונו של ממציא הלשון הבינלאומית, האספרנטו, לא פג. במלואת חמישים שנה למותו של **ד"ר לודביג לאזארוס זמנהוף,** החליט זוג דוברי אספרנטו מחדרה להנציח את רופא־העיניים הבלשן על־ידי נטיעת חמישים עצים ביערות הקרן־הקיימת. ● מי שהיתה סנאטורית ב־סנאט של ארצות־הברית, היהודיה **מורין נוברגר,** הממלאת עכשיו תפקיד של יו"ר המועצה המייעצת לקידום האשה ה־אמריקאית, חזרה הביתה מביקור בישראל כשהיא מלאת התפעלות על התפקידים ש־חיילות החי"ן ממלאות בצה"ל. ומיד היא עשתה פומבי למכתב ששלחה לשר ההגנה האמריקאי, **רוברט מק־נמארה,** בו המליצה ללמוד מישראל ולעשות שימוש יותר טוב בפוטנציאל הנשיי. לפי דעתה לא ייתכן שהן תהיינה גם בעתיד בדיוק אחזו אחד מכל המשרתים בצבא.

שריטה
אחת של
חרב צלובה

איך מחזיר לעצמו **מוחמד עוואד אל־קוני,** שגריר מצרים באו"ם את המצב־רוח נתקעה בכף־ידו של וייצמן, והחרב הצלובה בעלה הזית השאירה שם זכר הגון. ● קורבן־מלחמה אחד, או יותר נכון, קורבן אחר־מלחמה אחר היה **דויד בן־גוריון.** הוא ביקר בשבוע שעבר בסיני, וכמו אור־חים רבים אחרים שם, לא התאפק וטעם ממנות־הקרב שנפלו בידי צה"ל. בשר־הקופ־סאות טעם לחיכו של ביג'י, אבל לא לקיבתו. לעזרתו נחלץ מנהל בית החולים תל־השומר, מי שהיה קצין הרפואה הראשי של צה"ל, **ד"ר חיים שיבא,** שריפא אותו.

זוג
אחד של
כנפיים

הזמר היהודי יוצא אלג'יריה **אנריקו מסיאס,** שבה את לב הצנחנים. הם כל כך מבסוטים מהופעותיו לפניהם, אחרי גמר הקרבות עד שקצין צנחנים בכיר ראה רק אפשרות אחת להביע את הוקרתו למסיאס: בתום אחת ההופעות הוא עלה על הבמה המאולתרת, הסיר את כנפי־הצנחן מחולצתו וענד אותם על חזהו של מסיאס שקרן מנחת. ● אישיות אחרת בעולם הבידור, **קיקי,** רקדנית הבטן המצרית במסעדה האלג'ירית אשר במרכז ושינגטון הבירה, הודתה במעשה־בשע חמור: היא תורמת את מחצית כל הכנסותיה למגבית היהודית ה־מאוחדת. הסיבה המובנת מאליה: קיקי היא יהודיה. ● גם הרקדן **וידאל איחז דל־זי'אקו** התגלה כיהודי טוב. זה התברר למנהל הלהקה שלו, **אנטוניו** המפורסם, רק לפני חודש. וידאל היה צמוד יום ולילה לטרנזיסטור שלו במדריך. כי גם שם שידרו את החדשות האחרונות מחזית המזרח ה־תיכון. ואז הוא נאלץ להודות לפני אנטוניו כי הוא אינו אלא צבר יליד ירושלים, ש־נקרא פעם **חיים בן־יעקב.** ● על אמן אחר, הזמר **איב מונטאן,** כתב הניו־יורק טיימס, לרגל הופעת תקליטו האחרון: „ראשו גדול מדי; אוזניו גדולות מדי, אפו גדול מדי; סנטרו קטן מדי; גבות־עיניו תלויות כלפי מטה — ובכל זאת הוא אישיות גדולה." ● גם **משה דיין** דיבר השבוע. בראיון עם עיתונאי־חוץ שהעיר לו כי **חומיין** לא יכול לכרות שלום עם ישראל, הגיב דיין מיד: שיחפשו מלך אחר. משהמ־שיך העיתונאי בשלו והסביר כי זה לא אחרי כל מיני כשלונות העולים בחלקו? לאל־קוני בן השישים, שיש לו קרחת של יול ברינר והדובר אנגלית, צרפתית, גרמ־נית ורוסית שוטפות (את האחרונה בזכות חמש שנים בהן שירת כשגריר מצרים ב־מוסקבה) יש תרופה קלה, ומרחבית, להרג־עת עצבים: מיצעד יומי של כמה קילומט־רים ברחובות ניו־יורק. ● באיזו צורה נפצע אחד הקצינים הבכירים ביותר של צה"ל בימי מלחמת ששת־הימים? היה זה ראש אג"ם, **אלוף עזר וייצמן,** שקיבל שריטה הגונה בידו הימנית. איך זה קרה לו? פשוט מאד: כאשר הודיע לו אלוף המודיעין **אהרון יריב,** בצהרי היום ה־ראשון של המלחמה, שחיל־האויר המצרי חוסל, חיבק עזר את אהרל'ה כל־כך חזק, עד שדרגת האלוף שעל כתפו של יריב המלך ששאם אלא אולי הארץ, גם כן היתה לדיין הצעה: שיחפשו ארץ אחרת.

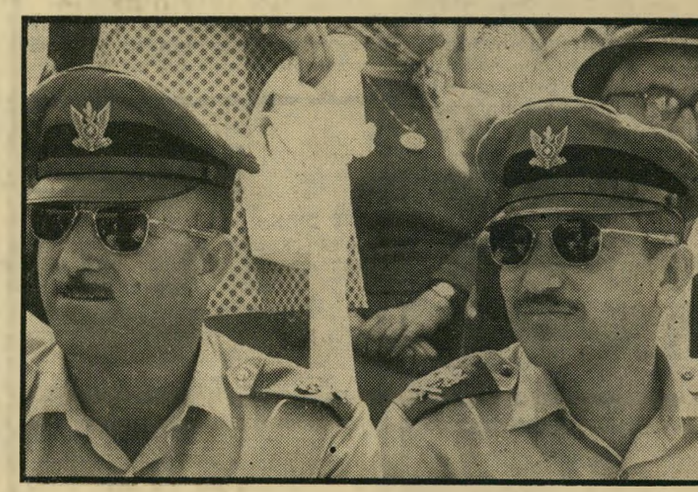

אלוף וייצמן (עם אלוף חוד)
יש חיבוקים עם אהרל'ה

פסוקי השבוע

● **הסופר היהודי־אמריקאי איר־וין** („כפירי ארזות") **שאו, שבא ארי־צה לכתיבת התסריט לסרט** „דויד וגלית": „מדבר סיני זה שטח מצויין ל־מלחמות, אך שטח איום לצילומים."

● **מושל הגדה המערבית לשעבר, אלוף חיים הרצוג:** „בני אדם הרבה יותר הגיוניים מאשר מנהיגיהם."

● **הנ"ל:** „אם נהפוך את הכותל ה־מערבי, את מערת־המכפלה ואת קבר־רחל לעוד הר־ציון אחד, זה יהיה אסון לאומי!"

קולנוע

כוכבות
קציר
המוות

תוך מיקריות מוזרה, שאינה אולי כל־כך מיקרית, ניספו תוך שבוע ומשהו שלוש כוכבות־קולנוע מפורסמות.

כוכבת אנגליה, אמריקאית וצרפתיה, ש־כל אחת מהן סימלה תקופה: הן ייצגו, ב־חייהן, את הזוהר של שנות הארבעים, ה־חמישים והשישים.

הגם שהן היו שונות זו מזו לחלוטין, היה ביניהן הדמיון רב יותר מאשר הוא נראה לעין:

● ויויאן ליי ייצגה את הזוהר של שנות הארבעים: את טיפוס היפהפיה ה־רומאנטית, עליה חלמו החיילים בתקופת מלחמת־העולם השניה. לא רק תפקידה ה־בלתי־נשכח כסקארלט או־הרה בחלף עם ה־רוח גרם לכך שמיליונים יעריצוה, אלא גם בתפקיד הנפש הסובלת באנה קארנינה וב־סוחט־הדמעות המלחמתי גשר וומרלו.

צרתה היתה — שחייה הזדהו עם תפ־קידיה: את תפקידי השיא שלה גילמה ב־תקופת הזוהר של חייה, כשהיתה נשואה לסר לורנס אוליבייה. יותר מאוחר שיחקה את בלאנש דיבואה הנבזוטית בחשמלית ושמה תשוקה ואחרי זה לקתה היא עצמה במשבר עצבים חמור, בגללו אושפזה ונאל־צה להפסיק את סרטה הבא (ואת תפקידה קיבלה ליז טיילור, שהחלה לעלות מאז). כששיחקה את האביב הרומאי של מרת סטון — על אשה מזדקנת שלוקחת מאהב צעיר — כבר היתה גרושה ממורמרת, ש־הסתובבה עם שחקנים צעירים. וכשהופיעה כזקנה פאתטית בספינת שוטים — קרבו גם חייה אל קיצם.

● בניגוד לרוח הרומנטית של שנות הארבעים, הרי שנות החמישים יצרו כו־כבות מסוג שונה לגמרי: את פצצות־הסקס. נפשן היפה נשכחה, כשהדגש ניתן על מה שהתבלט עליהן. סיגנון זה יצר כוכבות מחומצנות מאד ושופעות מאד לכל הכיוונים, אבל מה שהתברר יותר מאוחר — הן כולן היו טראגיות מאד בחייהן הפרטיים. מצביעה על כך גם העובדה שרבות מהן מתו מאז: מרילין מונרו — התאבדות; בלינדה לי — תאונת־דרכים; מארטין קארול — באמבטיה.

דמות פאתטית כזאת היתה גם ג'יין מנס־פילד (ראה כתבה), שהיתה אשה בעלת ממדים מדהימים, עם נפש של עקרת־בית.

● בתאונת־דרכים נהרגה השבוע גם פרנ־סואז דורליאק. הכוכבת הצרפתיה, שסימלה את הסיגנון הפרוע והחופשי של שנות ה־שישים. לכן, בניגוד לשתיים האחרות, היא היתה כוכבת־בעליה, ולא כוכבת דועכת. בתפקידה באיש מדיו התבלטה לראשונה בחן הפרוע שלה, החלה לקבל יותר ויותר תפקידים (האחרון — העלמות מרושפור, יחד עם אחותה, קתרין דנב). גם היא, כמו ויויאן ליי, חיתה חיים עצובים, נעזבה על־ידי ארוסה־מזה־שנים, ז'אן־פייר קאסל. וגם היא, כג'יין, היתה אכולת אמביציות, וכמוה דהרה במכונית כדי לזכות בתפקיד חדש — ונסעה אל מותה.

אן הייוורד ב„90 מעלות בצל"
אין קומוניקציה עם האשה

נורית ראתה
הדון ז'ואן
המצוי

אלפי (אלנבי, תל־אביב; אנגליה) הוא ה־דון־ז'ואן המצוי. הוא מעביר את חייו ב־קפיצות מבחורה לבחורה, כדי לרוץ לספר לחברי־ה, שהם, במיקרה זה, הקהל.

יש לו המון הומור, שמצחיק מאוד את כולם, משום שכולם משתמשים בו בלי סוף. והוא יודע איך צריך להתנהג ומה צריך לעשות בחיים, והפילוסופיה שלו כה עמוקה, עד שכל החתיכות שהוא תופס ברחוב, ב־אוטובוס ובגגים־הציבוריים, מביעות אותה.

בית מפואר עם ילדים. בקיצור, הוא דון־ז'ואן פרוע מאוד, ובגלל זה גם כולם כל כך אוהבים אותו. ובמשך הסרט, כש־מתברר שמבפנים הוא בעצם אומלל, אכול תסביכים, ושואף רק לבית מסודר, עם יל־דים ואשה טובה, הוא אפילו נוגע ללב. וכל הנשים בקהל מוכנות לסלוח לו ולרחם עליו.

זהו סרט פשוט, לא בלתי־שטחי, אבל הוא אנושי מאוד, מעורר רגשות, והבנה, ובקט־עים בהם אפשר ליהנות ממשחקו המצויין של מייקל קיין — אפילו הערצה.

אנשי
הסופרמארקט

תשעים מעלות בצל (פאר, תל־אביב; צ'כיה־אנגליה) בזמן האחרון יש הזדמנות לראות בסרטים צ'כיים חיים של אנשים פשוטים: פועלים בבית־חרושת, עובדי סופר־מארקט, גרד'ניקים, וכל מיני אנשים שהספי־קו להראות אותם בקולנוע — מאז שהניאו־ריאליזם יצא מן האופנה.

אז כדאי לנצל הזדמנות זו — אם כי בסרט הנוכחי זה די קשה.

מפקח שמן וקשוח. הגיבורה היא פקידה אחראית בסופרמארקט קטן, שבילתה את לילותיה עם בנהלה. עם תחילת הסרט היא מתחילה להיענש על חטאיה.

משום שבדיוק אז בא מפקח שמן וקשוח לבקר את המלאי, ואז מתברר שתמורת לילות האהבה שלה, היא נתנה לאהובה כמה בקבוקים של קוניאק יקר, והיא צרי־כה למהר ולהשיג את הבקבוקים בחזרה.

המפקח, כפי שמסתבר מהר מדי, הוא אדם קשה, שאינו מצליח ליצור קומוניקציה עם אשתו ועם בנו. למרות שבעצם הוא כמה למגע אנושי. הממונה־המאהב, לעומתו, הוא סתם מושחת וקל־דעת. והבחורה הקטנה והי־רגישה, נבלעת בין שניהם.

יש בסרט דחיסות של בעיות, פסיכולו־גיה עממית, וחוסר־הגיון. אבל כדאי לסבול את כל זה, בגלל משחק נעלה של שלושת המשתתפים הראשיים.

רחל מרחלת על כל העולם

ג'יגולו בטעות

הג'יגולו העברי הצעיר **יוסף (ז'וז'ו) אפרגן**, עוזב בימים אלה את הארץ, ואת כל הלבבות השבורים שהוא משאיר בה, בתוכם את לבה המתוקן כבר של **בלה שוויצר** (18) בתם של הורים חרשים־אילמים, שהספיקו, חצי שנה לפני צאתו את הארץ, לתבוע אותו למשפט על זה שהוציא את בתם הקטינה לתרבות־רעה.

בלה הקטינה לא מצטעדת עליו. „זו היתה טעות שלי," היא אומרת. „למדתי פשוט לקח. הייתי בת שש־עשרה וחצי כשהתאהבתי בו, ואז כל אחד שהכרתי — הייתי מוכנה לעשות למענו הכל. כל מה שיבקש ממני.

„תקופה מסויימת, אחרי שהוא נעצר בפקודת הורי, הוא לא התקרב אלי בכלל, הוא פחד מהם. למרות זה שהוא כל הזמן טען שאני הייתי היחידה שאותה הוא אוהב באמת.

„אחרי כחודשיים חזרנו לשלושה חודשים, מתוך זה שבועיים גרתי איתו. רק אז גיליתי שאין לי אפילו מה לדבר איתו. אין לנו שום מכנה משותף, חוץ מלבלות.

„מבחינת השכלה והכל, אני עליתי עליו. הרגשתי שהוא לא יכול לתת לי בעצם שום דבר.

„לפני חודשיים חזרתי הביתה. אמנם ראיתי אותו, אבל השתדלתי ללכת למנדים, כי שם לא נתנו לו להיכנס. הוא רצה שאני אחזור אליו וביקש אותי, אבל אני סירבתי לשמוע על־כך.

„אני לומדת עכשיו בתיכון בשמינית, ואני רק חולמת להשתחרר מהסיוט שנקרא ז'וז'ו. נדמה לי גם, שלאט לאט אני משתחררת ממנו.

כל ההאשמה של הורי נגדו היתה שהם פשוט לא סובלים מרוקאים. בעד זה הם לא היו סובלים שאני אלך איתו והיו קוראים לו שוורצע חייה.

זה שהוא ג'יגולו זה לא מעניין אותי בכלל. אין לי שום עסק עם זה. אני מעולם לא נתתי לו כספים."

דיין ג'וניור

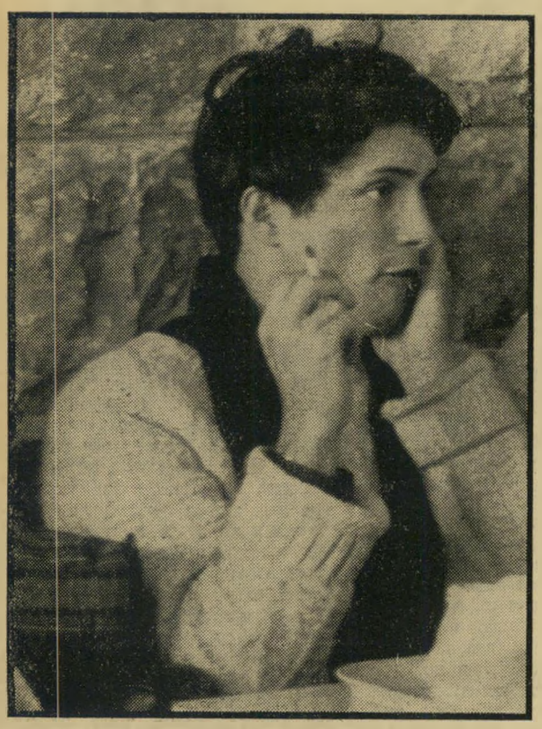

אסי דיין

איש־השערים **משה דיין** יצא קצת מהעיתונים, **יעל דיין** הופיעה יחד עם **בריז'יט בארדו** בשער של הפרנס סואר בדרכה לברזיל **ורות דיין** יצאה לכבוש את השוק האמריקאי. אבל המשפחה לא הסתפקה בזה. עכשיו היא עומדת להתפרסם שוב, בעזרת **אסף („אסי") דיין**, הדיין הבאמת־צעיר (23), שעומד להינשא ביום הראשון העשרים ושלישי לחודש, לחברתו **אהרונה**, אותה הכיר לפני שנתיים, בחברה הזוהרת של אפקה־סביון־צהלה.

אסי לא גמר את לימודיו בכפר־הירוק. במקום זה הוא יצא בסירת דייגים לקפריסין, נעצר, והוחזר לישראל. בזמן שהתבלטו הכשרונות הספרותיים של אחותו, החל גם הוא לפרסם סיפורים קצרים, בירחון קשת. אחר־כך הוא עזב את הספרות, ובמקום זה הוא החליט להיות שחקן קולנוע: לקח את חברתו אהרונה ליוון, והופיע בסירטו של **קוקאיאנים** — ידיד אחותו. הוא הופיע בסרט, חזר ארצה והחליט שלעת עתה יהיה זה המקצוע שלו.

הוא הספיק להופיע כאן בהסיירים, סירטו של **מיכה שגריר**, ועכשיו הוא עומד להפוך לשחקן־תיאטרון, לאחר שקיבל את תפקידו של **עודד קוטלר**, בטלמכוז קליי, לצידה של **בתיה לנצט ואהרון מסקין**. ואם הוא יצליח להיות שחקן — הוא ימשיך בזה הלאה.

ליתר בטחון הוא החליט לערוך את החתונה בערך במועד הצגת הבכורה שלו, כך שכל הצלמים והעיתונאים שיבואו לכסות אותו — יוכלו לעשות זאת היטב, מכל הצדדים.

דוגמנית לדוגמה

אפשר היה לחשוב שהפרסומאי **יצחק שרז** (34) יחזור הביתה, לאשתו. סוף־סוף לא היתה לו שום סיבה לא לעשות זאת.

ידידתו **רונית קרמר** נסעה לאנגליה במטרה להישאר שם, הוא נשאר לבדו בארץ, והצרה היחידה היא, שלפני ש־הספיק לחשוב אם לחזור־לאשתו־או־לא־לחזור־לאשתו, הידידה חזרה — והוא נשאר בחוץ.

את ידידתו רונית קרמר (23) הוא הכיר בבית הספר לדוגמניות של **גדעון אוברזון**, אותו ניהל יחד עם אשתו, **יעל שרז**. רונית היתה אחת התלמידות הבולטות בבית־הספר. עבר זמן רב מאז תחילת שנת הלימודים, והוא עשה היכרות קרובה עם התלמידה, ובעיקבות ההיכרות הזאת הוא עזב את ביתו.

עם גמר הלימודים נסעה התלמידה לאנגליה כדי להשתלם במקצוע, והתכוונה להישאר שם שנה עד שתהייה מושלמת.

כעבור שלושה חדשים היא נהייתה מושלמת וחזרה ארצה.

השיבה המוקדמת של רונית זרזה את

יצחק ורונית

הניתוק בין הזוג שרז, ובימים אלה הם עומדים להתגרש. „בעצם אנחנו כבר גרושים," אומר יצחק, „נשארו רק הסידורים הכספיים."

יעל לא אומרת על כך שום דבר. אבל העובדה שהיא נראית בימים האחרונים יפה יותר מתמיד, שזופה זוהרת ורזה, מדברת בעד עצמה.

אשה נהדרת

זהו. השבוע הוחלט סופית ש**אריס סאן** מתגרש. הוחלט שהוא עוזב את אשתו, ועומד לחזור לחיי־החופש, מהם הוא נהנה ביד רחבה גם לפני כן.

הצרה היא, שההחלטה הזאת נתקבלה בלעדיו. הוא לא שמע עליה, ולא ידע עליה, ולכן גם מסרב לבצע אותה.

„מהיום הראשון שהתחתנתי," מספר הזמר היווני, „לפני שבע שנים, אני שומע כל הזמן שאני מתגרש. יש לי אשה יווניה מצויינת. אצל כל היוונים הגבר עושה מה שהוא רוצה, והאשה יושבת בבית ומטפלת בילדים. אצלנו אין שום מטפלות לילדים. יש לנו בת, בת שנתיים, ובן, בן חמש. **פופי** אמנם לא מסכימה כל־כך לסידור הזה, אבל היא לא קנאית בכלל. היא סתם אשה אוהבת.

„הכרתי את פופי לפני שמונה שנים, בקונסוליה היוונית ביום העצמאות של יוון. מאז לא נפרדתי ממנה. אמנם ניהלתי רומן עם הזמרת **עליזה עזיקרי**, ומאוחר יותר ראו אותי גם עם **דליה פרי**, אבל האמת היא שעם דליה לא היה רומן. כי אצלה גיליתי רק את הקול, ולא את הכל.

„בהתחלה גיליתי שהיא מנגנת אקורדיון מצויינת, ואחרי זה גיליתי שיש לה קול נפלא, ולכן החלטתי להוציא איתה יחד תקליט. שרנו הרבה ביחד, אבל לא יותר מזה.

„אני חושב שאני בעל טוב. אני קונה לפופי המון מתנות, והמתנה האחרונה היתה פרוות מינק. אני לא חושב שיש לה מה להתאונן, וגם לי לא חסר שום דבר. למה לי להתגרש, יש לי חיים מעניינים ואשה נהדרת?"

מצילת הנפשות

הבכורה של **טורנדוט** הגיעה. הקהל קנה כרטיסים, וחיכה בכליון־עיניים לראות את הגיבורה שלו, **ז'רמן אוניקובסקי** (26) בתפקיד הנסיכה.

אבל כמה ימים לפני ההצגה פורסם שמסיבות בריאותיות לא תוכל ז'רמן להופיע, ואת

חנן וז'רמן

מקומה תמלא **רינה גנור**. הקהל המאוכזב קיבל את הידיעה בצער, ואיחל לה הבראה מהירה.

אלא שיחד עם ביטול הופעתה **בטורנדוט**, בערך באותו זמן, בוטלו גם נשואיה. והיו אנשים שמצאו קשר בין שני הביטולים.

במשך שנתיים היא היתה ידידתו של השחקן **חנן גולדבלט**, ולאחר שנתיים של היכרות החליטו השניים להתחתן. במשך חודש הם עמדו להתחתן, ואז פתאום נפרדו, והחתונה בוטלה.

אומרת על זה ז'רמן: „הייתי מוכרחה לבטל את ההופעה שלי כי התברר שאני חלשה מאוד, וזקוקה לויטמינים. כמובן שכל העניינים הפרטיים שלי לא עזרו לחזק אותי. לאחדים לוקח זמן קצר להכיר האחד את השניה, ולנו לקח שנתיים. אחרי שנתיים החלטתי שזה לא זה.

„עכשיו יש לי ערבים חופשיים ואני מתכוננת לתפקיד ראשי בהצגת **רב־סרן ברברה** של ברנרד שאו. אני צריכה להיות שם מין טיפוס של לוחמת להצלת נפשות. יש לי הרגשה שזה כן מתאים לי. תמיד הייתי מין מצילת־נפשות."

האומות המאוחדות

אפריקה

בלהבות

אך נדמו קולות המתווכחים על ענייני ישראל־ערב, וכבר המו שוב אולמות בניין־הזכוכית המלבני שבניו־יורק. הפעם נערכו הדיונים הדחופים במועצת הבטחון, ביחס לתלונת יוסף מובוטו, נשיא קונגו־קינשאסה (לשעבר הבלגית).

מובוטו נקב בשמותיהן של בלגיה, ספרד ופורטוגל כאחראיות ישירות להתקוממות, האשים את מואיז צ'ומבה, שנחטף בראשית השבוע יחד עם מטוסו, כי היה בדרכו ל עמוד בראש המרד, שכידוע אינו הראשון בתולדות קונגו וקרוב לוודאי לא יהיה ה־אחרון.

בשיטה המקובלת. יש להניח כי גם בעיה זאת לא תיפתר על־ידי מועצת הבטחון והיא תיושב בהתאם לכוחם האמיתי של ה־מתקוממים. אם יראו נטיות להצלחה — ימצא מובוטו דרך להשלים עם חברת ה־מכרות של קטנגה, שהיא האחראית ה־

מובוטו (שמאל) ורבין*
עונש בשיטה המקובלת

אמיתית להתקומם. אם ייכשלו המתקוממים, יקבלו את עונשם בשיטה הקונגואית המקובלת.

לא שונה בהרבה היה המצב במוקד־להבות אחר של היבשה השחורה. היתה זאת מלחמת האזרחים שפרצה בניגריה, אחת ה־ארצות המפותחות של אפריקה, והמדינה ה־מאוכלסת ביותר ביבשת (יותר מ־50 מי־ליון תושבים).

המניעים האמיתיים למערכה הניגרית זהים למדי לאלה של קונגו הנחשלת: יריבות אישית בין שליטים ושליטים־בכוח ותכסיסים בינשבטיים על חלוקת הכנסות המדינה.

שני סגני־האלופים הניגרים** הצעירים, יקובו גובון ואודומגבו אוג'וקבו, שעמדו בראש ההפיכה, שתיסלה לפני שנתיים את המשטר הדמוקרטי בניגריה, לא רצו ל־ויתר איש לרעהו על השלטון, והשבטים אותם הם ייצגו, לא היו נכונים לחלק את פירות משקי אוריהם לטובת הכלל. בדיוק כשם שמואיז צ'ומבה לא רצה, כמה שנים קודם, שקטנגה העשירה, שהייתה נתונה ל־שלטונו הבילעדי — תשתף בעושרה את קונגו כולה.

(המשך בעמוד 24)

* בעת ביקור אצל צנחנים קונגואים ש־אומנו על־ידי צה"ל.

** גובון העלה את עצמו, בינתיים, ל־דרגת רב־אלוף.

מאלט מוסיף מרץ וכח,
מריץ את ה"חברה"
לנצחון במשחק ובספורט

• המשקה לבני הנעורים ולצעירים ברוחם
• טעים מבריא ומרענן

מיוצר מחומרים טבעיים בלבד

• ללא אסנצים • ללא צבעי מאכל

שיפרין - נעמן צילום: קרן קדרון

גימנסיה ריאלית

הרשמה לשנת הלימודים תשכ"ח לכתות ט' י' י"א י"ב

תיכון עיוני במגמות	תיכון מקצועי במגמות
הומניסטית	גרפיקה * שרטוט
ריאלית	ציור אופנה

רדיו אלקטרוניקה * טלויזיה * תעופה

כולל הכנה לבחינות הבגרות הנערכות ע"י משרד החינוך

פרטים והרשמה	תל־אביב	חיפה	רמת־גן	חולון
1—9 8—5	* ברנר 17 * אלנבי 128 א'	שמריהו לוין 30	ביאליק 42	סוקולוב 56

אם רצונך בעור שחום הקיץ...

השתמשי בחמרי השיזוף של „סקול"

לבחירתך:

SKOL RICH TAN — נוזל שיזוף בבקבוק פלסטי, או
AEROSKOL — בבקבוק אירוסול, שניהם אינם מכילים שומן.
SKOL FLUFF — קרם לשיזוף מהיר ויעיל, אינו דביק ואינו משאיר כתמים.
SKOL PEAUX SENSIBLE — מיוחד להגנה על עור רגיש.
BABY SKOL — קרם שיזוף מיוחד לתינוקות ופעוטים.

SKOL

„סקול" הוא תוצרת
Williams

פרסום או־קי

חרסינה צבעונית

* למטבחים,
* חדרי שרותים,
* וסלונים

תוצרת יפנית במחירים נוחים

טל. 249632, אחרי 16.00

פרס בינלאומי לכרזת שבוע האופנה הישראלי

בתחרות שנערכה בלונדון בין משרדי פרסום מ־40 ארצות המאוגדים בתשלובת הבינלאומית של משרדי הפרסום (I.M.A.) זכתה במקום שני כרזת מרכז האופנה של מכון היצוא הישראלי, שהוכנה לקראת שבוע האופנה שנערך בפברואר 1967. הכרזה תוכננה במשרד פרסום שחם לבינסון אילון, צוירה בידי הגרפיקאי עמרם פרת והודפסה בדפוס לוין אפשטיין — ב־4 צבעים. חבר השופטים הורכב ממנהלי פרסום של שבועונים ידועים (לייף) ומנהלי שרותי הסברה מ־4 ארצות: ארצות הברית, אנגליה, יפן ואוסטרליה. ס"ה חולקו 12 פרסים ב־6 קטגוריות.

זו השנה השניה ברציפות זוכה משרד שחם לבינסון אילון בפרס בינלאומי. אשתקד זכתה כרזה של אל על במקום ראשון בתחרות דומה שנערכה בצירין.

בעולם

(המשך מעמוד 23)

גרמניה

יומו של הקאנצלר

„כאשר הקאנצלר שלנו קם, הוא מתרחץ ומתגלח ומתלבש. בינתיים מניחה לו אשתו את עיתון־הבוקר על השולחן. אחר־כך הוא נוסע למשרד ומחכה לשר־הפנים. יש לו מה לדבר אתו. זה בקשר לתאונות־הדרכים הרבות שקרו לאחרונה... אחר־הצהריים באים כמה אורחים למשרד. אז שותים שמפנייה או יין. אחר־כך הוא משוחח עם האורחים. אולי הוא עוד משחק קצת קלפים. אחר־כך הוא נוסע הביתה. ואחר־כך הוא מסתכל על עצמו בטלביזיה."

כך תאר לעצמו הרבט קייק בן התשע את יומו של ראש־הממשלה שלו, קאנצלר מערב־גרמניה קורט גיאורג קיזינגר. היה זה אחר מחיבורי תלמידי בית־הספר יסודי במינכן שנכתבו לקראת סיום שנת־הלימודים – שנושאם היה כיצד אני מתאר לעצמי את יומו של הקאנצלר?

קאנצלר קיזינגר
מה שלומו של ג'ונסון?

חושב בכורסה. הגרמנים והגרמניות הצעירים שדעתם על יומו של הקאנצלר היתה שפעה בוודאי ממה ששמעו מהוריהם הביעו דיעות מקוריות למדי על פעילות הקאנצלר. כתבה, למשל, גבריאלה דודו בת ה־12:

● „את קיזינגר מעוררים בשמונה בערך ואז הוא נכנס לאמבטיה ושוטף מעצמו את עייפות השינה. אחר ארוחת־הבוקר, המורכבת מבשר־עגל, שתי ביצים, שלוש לחמניות טריות וספל קפה, בא המזכיר שלו ומשוחח איתו על סדר יומו. מ־10 עד 11 הוא מקבל אורחים ואז הוא לובש את החליפה הכהה שלו אחר־כך הוא מצלצל לג'ונסון ושואל אותו לשלומו... אחר־כך נוהג הקאנצלר שלנו מהבוקר המעייף שלו ורק כשהוא מתעורר מתנומתו הוא נכנס לאולם־הישיבות ומספל באופן מרוכז בעניני המדינה."

הביעה את דעתה ביאטריקס מייאר בת השמונה, שכתבה:

● „הר קיזינגר הוא הקאנצלר של גרמניה. הוא אוכל ארוחת־בוקר בשעה נורא קדמת וקורא את העיתון באותה הזדמנות. אחר־כך הוא נסע למשרד שלו ושם מחכים לו אנשים רבים. הוא חייב לקרוא הרבה מכתבים ולחתום הרבה חתימות... אחר־כך הוא מתישב בכורסה, וחושב."

כדור הארץ

● **החזית השניה.** בסייגון הודה מטה האמריקאי בעובדה מצערת: כל חייל רביעי בוויאט־נאם סובל ממחלת־מין.

● **דוקר, אבל מעניין.** בוושינגטון פורסמה רשימת התחביבים הכוללת גם 45 איש שתחביבם הוא איסוף גדרות־תיל.

עולמה של עלמה

החוזרים בתשובה

עכשיו מתברר שכאשר **סווטלאנה אילי־זייבה** (לבית סטאלין) החלה את דרכה מערבה, היתה בזה יד ההשגחה העליונה. כי בזכותה חזרה לכמה כופרים רוסיים האמונה באלוהים.

זה נתגלה בראיון־השבוע של סווטלאנה. בשבועות ה־אחרונים היא העניקה ראיונות על שמאל ועל ימין ו־בזה של השבוע גילתה כי **אלכסיי קוסיגין** בכבודו ובעצמו רצה למנוע את נסיעתה להודו עם אפר בעלה. „בשביל מה לך לצאת להודו?" הוא שאל, „זאת מדינה נחשלת ופרימיטיבית. לא תרגישי בנוח. לא יהיה לך מה לאכול!"

קוסיגין

מוסב היה לקוסיגין לשתוק. כי כאשר קרא הודי אחד את הדברים הלא־יפים האלה על מולדתו הוא נזכר שבעצם גם לו יש מה לספר.

ההודי הזה היה **סורש סינג**, הגיס ועכשיו הוא גילה שיומיים אחרי שסווטלאנה התחמקה מהשגחתם של הסובייטים בניו־דלהי, הופיעו המזכיר הראשון והשני של השגרירות הרוסית באחוזתו של סינג. בדיוק באותו רגע הודיע הרדיו כי סווטלאנה הגיעה לרומא.

„אלוהים אדירים, זה הסוף שלנו. אנחנו אבודים, ריבונו של עולם!" הגיבו שני הרוסים בצותא והחלו למחות את זיעת־הפחד ממצחיהם.

„ואז אמרתי להם," נזכר סינג, „אם כן, אחרי הכל, אתם בכל זאת מאמינים באלוהים!"

מטעמי הטעם הטוב לא פירסם סינג מה שאמרו לו הרוסים בתור התשובה הסופית.

נא להתאפס בחצר

לבריטים יש חוש הומור די משונה. בעיקר כאשר הם ממוצא סקוטי. זאת ה־מסקנה המתבקשת מהזכרונות של **הארד דק־מילן**, מוציא־לאור לפי מקצועו, ומי שהיה ראש־הממשלה אחרי מיבצע סיני.

השבוע הוא פירסם את הכרך השני של זכרונותיו. בכרך הזה הוא מספר על תפקידיו הסודיים בראשית מלחמת־העולם ה־שניה. או הוא היה עדיין חבר־פרלמנט בלתי ידוע אך, בכל זאת, מקובל מאד על **וינסטון צ'רצ'יל** שהטיל עליו כל מיני שליחויות.

הראשונה בשליחויות אלה היתה לצאת ל־פינלנד, שנאבקה אז על קיומה עם רוסיה. מק־מילן היה צריך לברר אם כדאי לשלוח 50 אלף חיילים בריטים לעזרת הפינים.

ומה מזכיר מק־מילן במיוחד מן המסע הזה? יש בריטים יש חוש הומור די משונה. בעיקר כאשר הם ממוצא סקוטי. זאת המסקנה המתבקשת מהזכרונות של **הארד דק־מילן**, מוציא־לאור לפי מקצועו, ומי שהיה ראש־הממשלה אחרי מיבצע סיני.

השבוע הוא פירסם את הכרך השני של זכרונותיו. בכרך הזה הוא מספר על תפקידיו הסודיים בראשית מלחמת־העולם ה־שניה. או הוא היה עדיין חבר־פרלמנט בלתי ידוע אך, בכל זאת, מקובל מאד על **וינסטון צ'רצ'יל** שהטיל עליו כל מיני שליחויות.

הראשונה בשליחויות אלה היתה לצאת ל־פינלנד, שנאבקה אז על קיומה עם רוסיה. מק־מילן היה צריך לברר אם כדאי לשלוח 50 אלף חיילים בריטים לעזרת הפינים.

ומה מזכיר מק־מילן במיוחד מן המסע הזה?

קודם כל כיצד נעלמו ברכבת משטוקהולם השיניים התותבות של בן־לחיתו הלורד דייביס.

כולם היו משוכנעים שהנסטאפו סחבה את השיניים עד שהופיע דייל־הרכבת, שסיפר כי מצא את השיניים על השולחן בקרון־המזנון.

אחר־כך הוא מספר מה שקרה לו, בעצמו, בהלסינקי. הוא ביקש מן המלצר במסעדה מפוארת לכתן אותו אל האפס־אפס. המלצר ביקש סליחה והציע למק־מילן להתאפס ב־חצר. באפס־אפס שכבה פצצה רוסית שלא התפוצצה.

מה הפלא שבשליחות סודית אחרת, כעבור שלוש שנים, נאלץ מק־מילן לעלות על חוף צפון־אפריקה כשרק תחתונים לגופו?

ב.ב. היפאנית

מתקבל על הדעת שכאשר **יאן פלמינג** המנוח כתב את ה**ג'יימס בונד** ה־11 והלפני־אחרון שלו, אתה רק חי פעמיים, היתה לו כוונה מאד מסויימת: לספק תעסוקה לשחקניות־קולנוע יפאניות חסרות־עבודה.

ואם זאת לא היתה הכוונה של פלמינג, זאת בוודאי היתה הכוונה של היהודי **הארי זלצמן**, בעל זכויות־ההפקה הבלעדיות של ג'יימס בונד. זה ההסבר היחיד המתקבל על הדעת על מה שקורה בג'יימס בונד המוסרט עכשיו, ביפאן ובאנגליה.

כשג'יימס מגיע, בשליחות המלכה, לטוקיו, כבר מחכה לו פלוגה של יפהפיות יפאניות מעורטלות. יש להן תפקיד שונה לגמרי ממה שאפשר היה לצפות. הן מדווחות, בעזרת מכשירי־קשר, לשירות הבטחון על תנועותיו של ג'יימס. איפה הן מסתירות את מכשירי־הקשר זה הסוד שלהן.

ואחר כך באות כל מיני יפאניות צעירות וחמודות ומתנכלות לקיומו של ג'יימס (כולל מקרה בו מכשיר ההתנכלות הוא איזמל־מנתחים). אבל האמת היא שג'יימס ממיס את לבבות כל הרוצחות־בכוח, ועושה להן תיכף ומיד, ועל המקום, מה שהוא רגיל לעשות לנערות מאז ומתמיד.

היפאנית המשגעת ביותר בכל הסרט הזה היא **קיסי סוזוקי**. אותה אפילו נושא אפס־אפס־שבע לאשה בטקס שינוי מסורתי.

וזה דווקא רעיון לא רע. בעיקר אם ג'יימס רוצה לפרוש לקיצבה. כי קיסי המשחקת בסרט תפקיד של שולת־פניים, מלאה פנינים וגם בחיים האמיתיים שלה, בהם היא נקראת **מי האמה**. היא, אל"ף, כוכבת הקולנוע העשירה ב־יותר של יפאן, שהופיעה עד כה ב־67 סרטים, ובי"ת, נחשבת לנערה המצולמת ביותר במזרח, וגימ"ל, פשוט נקראת **בריז'יט בארדו היפאנית**.

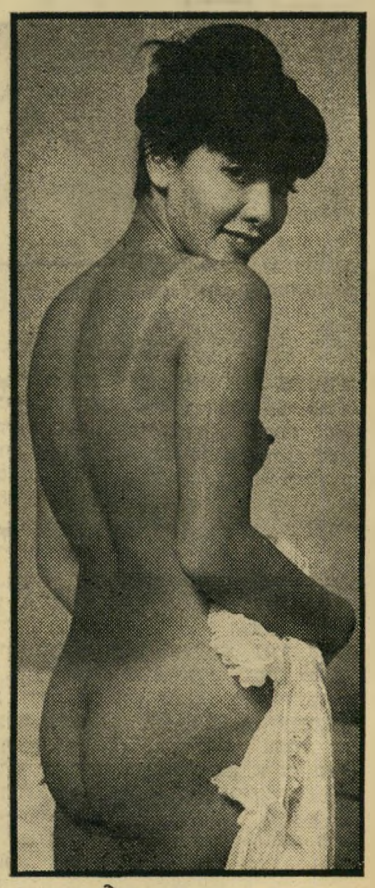

קיסי־מי

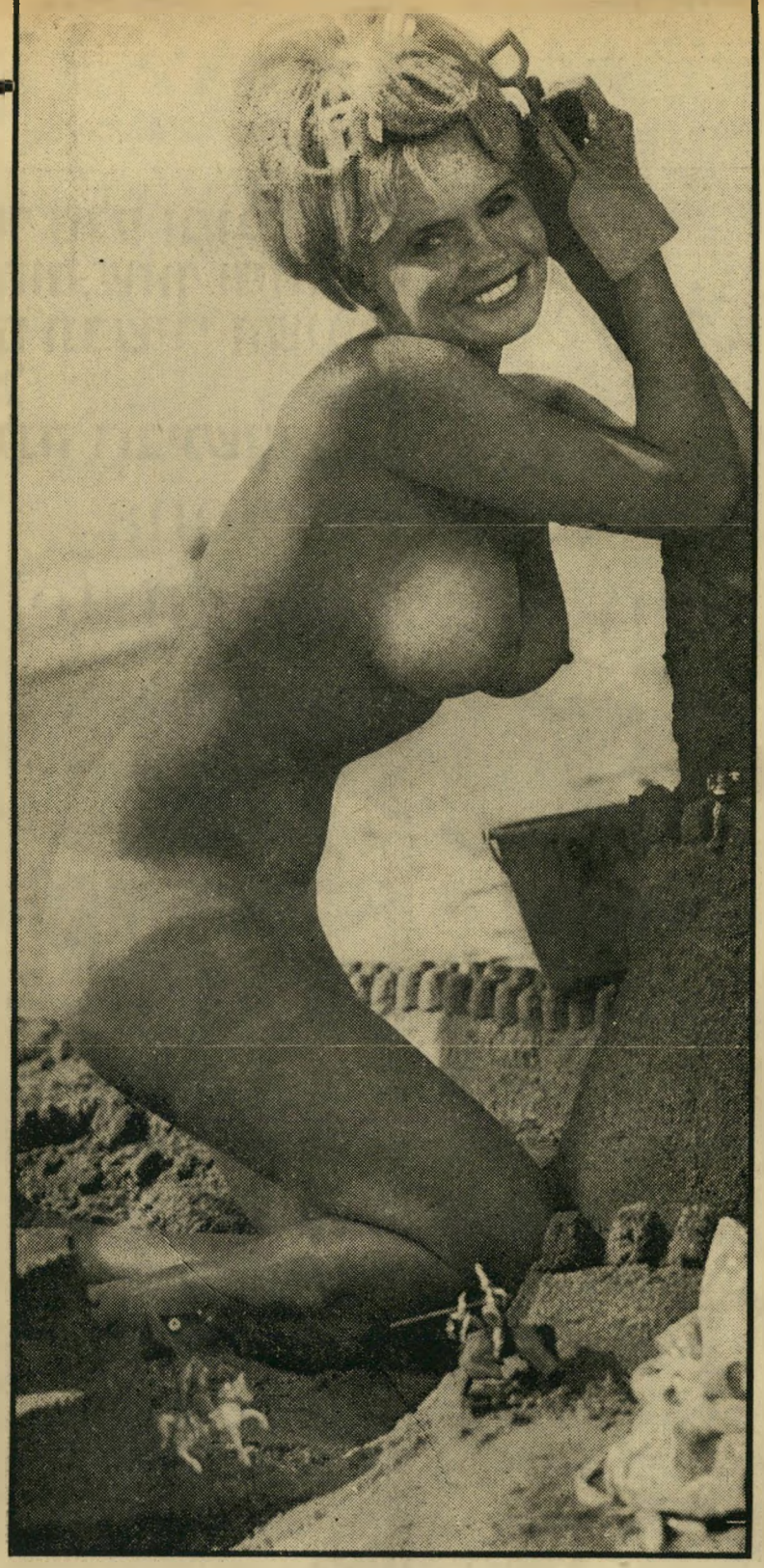

ג'ואי

המהפנטת

ד"ר עמנואל קרוגר הוא לא סתם רופא יהודי בסנטה־מוניקה. הוא הרבה יותר מזה. הוא נשיא אגודת ההיפנוט של ארצות־הברית. זאת היא אגודה רפואית מכובדת שרוב חבריה הם פסיכיאטרים מדרגה ראשונה.

שיטת הטיפול שלהם היא פשוטה. שלושים ביקורים לשם היפנוט ורוב הבעיות של החולה נפתרות.

ברור שלנשיא של אגודה כזאת יש צורך גם במזכירה. כראוי לאיש־מדע חיפש הרופא הקליפורני הזה מזכירה בעלת רקע מדעי וזה מה שהוא מצא: את **ג'ואי גיבסון** בת ה־21 שקיבלה זה עתה את הב.א. שלה בפסיכולוגיה.

אבל מאז שג'ואי היתה למזכירתו של הדוקטור, המשרד הקטן שלו צר מהכיל את כל הרופאים שיש להם עניינים לברר עם נשיא האגודה שלהם.

ד"ר קרוגר שהוא, אחרי הכל, פסיכיאטר, הבין בדיוק מה טיבם של עניינים אלה, והסביר לעמיתיו כי ג'ואי היא בסך הכל בחורה צעירה ותמימה החובבת טניס, ג'אז וקצת פיסול.

שום דבר מיוחד.

אפילו שהמוזן העיקרי שלה זה מיץ גזר.

זה בכלל לא עשה רושם על הדוקטורים הנכבדים. איכפת להם מה היא שותה? איכפת להם איך היא נראית?

זה מה שנקרא בלשון מדעית: היפנוט.

כניעה ללא תנאי

מעולם עוד לא הפסידה ארצות־הברית מלחמה כל שהיא. אבל בכל מקום בו מופיעים חיילים אמריקאים, נוחלות האמריקאיות מפלה.

את המפלה הזאת הן נוחלות בשדה הנישואין. עוד לא ברור מה בדיוק יש לנשים הזרות שאין לאמריקאיות חוץ מאולי העובדה שיש להן את זה שם. אבל המספרים מדברים בעד עצמם: מקוריאה שבו חיילי ארצות־הברית הביתה עם 10 אלפים כלות; מגרמניה — עם 13 אלף; ומיפאן — עם 60 אלף;

וגם בזירת הקרבות האחרונה של האמריקאים המצב לא יותר מבטיח. האמריקאיות הובסו גם בוויאט־נאם. למרות שהצבא האמריקאי מערים קשיים ניכרים לפני נישואי חיילים לוויאט־נאמיות (נוסף לצורך בהיתרו של מפקד בכיר ובדיקות רפואיות ובטחוניות, נקבעה גם תקופת המתנה של ארבעה חודשים, מתוך תקווה שהאהבה תתקרר בינתיים).

למרות כל הקשיים הללו, כבר נכנעו עד עכשיו, כניעה ללא תנאי, 400 אמריקאים לכלותיהם הוויאט־נאמיות.

חמרורים

★ **הרתה.** **הנסיכה גראסיה** מ־מונאקו, 37, לבעלה הנסיך **רנייה**, 44. הנסיכה, מי שהיתה שחקנית־הקולנוע ה־אמריקאית גרייס קלי, היא כבר אם לשלושה (שתי בנות ובן).

★ **אושפזה.** **לורין בורנס וויא־לאס**, 40, שונאת־כושים והמושלת־האשה ה־יחידה בין 50 מושלי־המדינות של ארצות־הברית, כשהיא חולה בסרטן.

★ **התגרשה.** שחקנית־הקולנוע **דנה טרנר**, 47, מבעלה הששי, **רוברט איי־טון**, אחר שנתיים של נשואין. טרנר היא הכוכבת ההוליבודית שעבורה טבעו לפני 25 שנים את המושג נערת־סווֹדר — בזכות אפודותיה אותן מילאה היטב במידותיה השופעות.

★ **נחוג.** יום־הולדתו ה־59 של **יזהר הררי**, ח"כ הליברלים העצמאיים וחבר־הכנסת מיום כינונה, יליד יפו, עורך־דין ועיתונאי לעת־מצוא (כתב הארץ בלונדון, 1932) שהיה היועץ המשפטי של המפ־קדה הארצית של ארגון ההגנה (תחת כינוי־המחתרת עו־דין) ונציגה במש־פטי־נשק לפני בתי־דין צבאיים בריטיים, והיה יותר מאוחר אב בית־הדין הצבאי העליון הראשון של צה"ל (בדרגת סגן־אלוף) ואיש הועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

הררי

★ **נחוג.** יום־הולדתו ה־48 של **יששכר חיימוביץ**, מנכ"ל מפעלי הנייר ב־חדרה, חבר־קיבוץ (חניתה) לשעבר, פעיל־העפלה ואיש משרד־הבטחון (משלחת־הקניות באיטליה) ששיקם תוך זמן קצר את המפעל התעשייתי הגדול שעמד על סף התמוטטות, עקב ניהול כושל.

★ **נחוג.** יום־הולדתו ה־50 של **נתן תלינר**, המזכיר הכללי של המועצה ה־לאומית למניעת תאונות והרוח החיה שלה, לשעבר סגן־אלוף בצה"ל, המשמש גם כ־מזכיר־הכבוד של צוות, אגודת קציני ומש"קי (מפקדים שאינם קציניים) צבא־הקבע שפרשו משירות צה"ל.

★ **נחוג.** יום הולדתו ה־80 של **מארק שאגאל**, הצייר היהודי הרב־צדדי שנולד ברוסיה (כבנו של סבל) והחי באלפים ה־צרפתיים ושאחת מיצירותיו (חלונות 12 שבטי־ישראל בבית־החולים הדסה) נפגעה קלות בעת הפגזת ירושלים במלחמת־הבזק.

★ **נחוג.** יום־הולדתו ה־73 של **נחום גולדמן**, הנשיא ה־ששי של ההסתו־רות הציונית העול־מית ונשיא הקונגרס היהודי העולמי, יליד פולין שגדל בגר־מניה, ד"ר למשפטים ופילוסופיה שהתע־שר במו"לות (האנ־ציקלופדיה היהודית) וששימש נציג ה־סוכנות היהודית ליד חבר־הלאומים ערב מלחמת־העולם, לאחריה היה מאר־ריכלי הסכם־השילומים עם גרמניה.

גולדמן

★ **נפטר.** בעכו, בגיל 57, **אנסטס טריאנדפילידים**, יליד דמשק ומי שהיה מנהל השק"ם הבריטי בעכו, שנתן את כינויו, אבו־כריסטו, על שם בכורו כריסטו, למסעדה אותה הקים בחוף־עכו ושנודעה במאכלי־הדגים שלה.

★ **נפטר.** בביירות, בגיל 76, **שוקרי אל־כווייתלי**, נשיאה הראשון של סור־יה (1943) שחיתר על כסאו לטובת גמאל עבד אל־נאצר בעת האיחוד הסורי—מצרי קצר־הימים של 1958. אחת הטענות המק־ניטות שהעלו יריבי כוויתלי נגדו היתה כי „בדמו זורם דם בריטי". היסוד לטענה זאת היתה העובדה שבימי מלחמת־העולם השנייה נזקק כוויתלי החולני לעירוי־דם דחוף, שסופק לו, באין ברירה אחרת, מ־בית־חולים צבאי בריטי, ששכן אותה שעה בקירבת דמשק.

* קודמיו לתפקיד: תיאודור הרצל, דויד וולפסון, אוטו וורבורג, חיים וייצמן, נחום סוקולוב.

מכתבים לרותי

השבוע הפך המדור שלי פתאום לפינת־הנוער. כולם בערך בני עשרים ומטה. יודעים למה? אני אסביר לכם:

בניגוד למקובל — משפיע האביב בעיקר על הדובים־הזקנים. כי זה מעיר אותם מתרדמת־החורף שלהם. אבל הצעירים באמת, מתחילים לפעול בקיץ המאוחר. כי מי שצעיר — הרי גורמים כמו החופש־הגדול ושפת־הים משפיעים עליו בצורה רומנטית לא־רגילה.

אי־לכך, גם שיניתי לכבודם השבוע את המדור שלי: במדור הספרותי — זה משהו מתאים לרמה של המכתבים שלכם. ובמדור העצות — כמה מן הדברים השימושיים ביותר שעלה בידי להשיג עבורכם. בהצלחה!

★ ★ ★

סגן

קודם כל, מהצבא שלחו לי פה משהו משובח באמת: סגן צעיר ונחמד נורא, המוקף בנופים הדשים לחלוטין, וגם בהרבה הרבה חיילים.

ומי שמנחשת במה הוא עוד היה רוצה להיות מוקף, רשאית — כפרס על חכמתה הרבה — לשגר את אמריה אל (1/1558), בצירוף ברכותי החמות!

★ ★ ★

מהפכני, מקורי

המכתב שהכי הפליא אותי בין מכתבי השבוע, הוא מכתבה של (2/1558), וזאת מסיבה מיוחדת במינה: בפתיחה למכתבה היא מנסה לנחש כמה דברים ביחס לאישיות הפרטית שלי, אשר כידוע לוטה בערפל — וגם תשאר כזאת.

אני לא אספר לכם מה היא כתבה — אך דיוקן של כמה מההשערות שלה הלם אותי בתדהמה — וזה לא קורה לי לעיתים קרובות כל כך.

אבל שמעו על אישיותה שלה: בדיוק מה אני אוהבת — אני עוד לא יודעת. אני צעירה, ומוכנה תמיד להכיר אנשים חדשים, לשמוע רעיונות מהפכניים, ולהסתגל לדרכי־מחשבה מקוריות. אבל אנשים שטחיים, בינוניים, שמגבבים מילים ריקניות במכתבים — אינני יכולה לשאת.

בקיצור, כתנתה לבחור רציני שבמכתבו יהיה קסם ותוכן מעניין, מצב גופני, משפחתי וגיל, אינם חשובים."

★ ★ ★

בוקר טוב, מורתי!

אתם יודעים איזו הקלה זו, אחרי כל מיני תלמידים, לקבל מורה? כל המורה הזאת היא בת 21 אבל ממכתבה של (3/1558) אני חושבת שהיא לא רק מורה צעירה, אלא שלעומת זאת היא גם בסדר גמור.

★ ★ ★

עם הרבה שכל

(4/1558), „לומד בתיכון ונמצא בחברה מטומטמת," אבל אוהב ציור, פיסול ומיולים.

גבהו 1.90, שערותיו שחורות, והוא ממושקף ונחמד, והוא מחפש, מן הסתם, את ההיפך: „בחורה בלונדית, עם הרבה שכל ורעיונות".

★ ★ ★

צמד השמיניות

הנה שתיים מאלה שכותבות בצמדים, כדי לשאוב אחת מהשניה עוז ותעצומות־נפש.

הן שתי שמיניסטיות, שמבקשות להכיר שני־בנים־לאודתקא־חברים.

יש לי הרושם הברור שמא ש(5/1558) צריכות עכשיו, זה לא „בנים", אלא לשבת מהר ולשפר את הכתיב שלהן לכבוד בחינות־הבגרות. אבל אתם מבינים כמוני, מה שבאמת מעניין אותן.

המדור הספרותי

זהו לקט מתוך ספר נחמד מאד, בשם „טעות לעולם חוזרת", אוסף מקסים של טעויות, התחמקויות ושגיאות, שלוקטו על־ידי אביב עקרוני, אך ורק מתוך חיבורים של תלמידים, ויצא בהוצאת עקד.

● הזאבה שמצאה את רומיאו ויוליה היניקה אותם עד שגדלו.

● עשר המכות היו דם, צפרדע, וגם כל מיני מהלות וחיות קטנות.

● חבר אמיתי הוא זה האומר בפניך דברים נבזיים ומעליבים, במקום לומר זאת מאחורי גבך.

● מלחמת גרילה — פרושה ששני הצדדים משתוללים כמו קופים.

● תפקידו של פקיד השומה זה לשמוע את תלונות התושבים.

● המלכה ויקטוריה הייתה המלכה הארוכה ביותר באנגליה.

● נירון קיסר היה אכזר; הוא עינה את נתיניו כשניגן בפניהם בכינור.

● האסקימוסים גרים באיזור הארטיק.

● אברהם היה הבן של תרח, אבל זה רק היה השם שלו.

● הילדים הרגיזו את אלישע. אז הוא אמר להם שאם הם ימשיכו לעשות זאת הוא יגיד לדובים לאכול אותם, והם עשו זאת, והוא עשה זאת, והדובים עשו זאת.

● ואז המרגלים באו אל רחב, שהייתה לה חנות־מכולת — כפי שטוענת המורה.

● לאידיליה הזאת קראו „ברית מילה" מפני שזה היה העיקר ביצירה.

● העגל של פיירברג הוא כמו כל עגל אחר, אבל הוא נשחט בתוך הסיפור.

● וכשראה קיסר את ברוטוס בין הבוגדים, קרא בצער: „גם אתה ברוטאליז!"

● הפחד הוא מצוי אצל בני־אדם וילדים כאחד.

● רחבעם אמר להם שאם אבא שלו הרביץ להם עם שוטים, אז הוא ידקור אותם עם העקרבים שלו.

● דארוין אמר שאתה נולדת מהקוף אבל זה לא מוכרח להיות אבא שלך.

הצהרי אהם!

יש בחורים שמנים ורזים, בהירים וכהים, זכולם מצוינים. אבל יש חמישה כוגים שמפניהם את מוזהרת: הם נראים בסדר גמור — אך הם ישביעוך אך מרורים. הנה לך תאור מדויק שלהם: ברגע שתבחיני באחד כזה, לא חשוב כמה הוא נחמד, המלמי על נפשך! ראי הוזהרת.

איש־המערות

לכאורה הוא ניראה כזה חתיך, אלים. הצרה היא — שהוא באמת כזה. החוקים היחידים שהוא כפוף להם, הם חוקי הג'ונגל. הוא מרגיש עצמו כצירוף האידאלי של טרזן והאדם־הקדמון. כל מה שינסה זה להכניע אותך, לנהוג בך בגסות, בזילזול, בעליונות, ואם לא תצייתי, גם באלימות. גם אם הוא מקסים — השמרי מפניו!

השליט הבילעדי

השחצן הזה, עם הבטחון־העצמי הגואה שלו, סבור לא רק שהוא יודע הכל אלא גם שהוא קובע הכל: לא רק את דיעותיך, אלא גם מה שתעשי, כיצד תנהגי, מה תלבשי. אל תלכדי להערצת העליונות שלו: בגללה הוא לא יהיה אף פעם מעוניין בדיעה שלך, וגם לא באישיות שלך. תמיד תהי הקטנה והטפשה, ולעולם לעולם לא יגלה שום הבנה לצרכיך.

ובכלל, אם תשאלי אותי, יותר בריא אם תמצאי לך אחד שיתפעל ממך — במקום שתתפעלי ממנו.

האגואיסט

כל הזמן הוא מאוהב — ורק בעצמו. זהו טיפוס חסר־תקוה לחלוטין. הוא ידבר אליך — אבל יתפעל מדיבורי עצמו. הוא יצא איתך, כדי לקשט את עצמו. הוא ידבר רק על הבעיות שלו ההצלחות שלו, התכניות שלו. כמה שתהיי קרובה אליו — הוא תמיד רק יחשוב על עצמו ועצמו — לעולם לא עליך.

הסוהר

על אחת שיוצאת עם כזה — נהפכת לאסירתו. לשבויתו. בעצם הוא סתם מוכה פחדים וחששות שמא יעזבו אותו — אבל התוצאה היא, שהוא יעקוב אחרי מעשיך, ישתולל כשתדברי עם מישהו אחר, וירצה לדעת על כל צעד מצעדיך. בתחילה תחניף לך תשומת־ליבו, עד שפתאום תבחיני שאת חיה כמו אסירה, בתוך כלוב. שאינך רשאית כמעט לזוז. כמו בסיוט.

החמקמק

החמקמק הוא בעצמו די סובל — אבל גורם להרבה סבל לסביבתו. הוא מלא פחד בפני כבלים. הוא יהסס להנשא, גם אם יהיה מטורף אחריך. ההיסוסים והפחדים יגרמו לו לנסות תמיד להתחמק. אף פעם לא תהיי בטוחה שאכן הוא שלך. רק כשתצליחי לשים עליו את הכבלים, הוא ירגיש פתאום בהקלה. אבל למי יש סבלנות? חפשי לך מישהו נורמאלי.

מספר 1558 ד' תמוז תשכ"ז, 12.7.1967

במחנה

הנשק הסודי בסיני

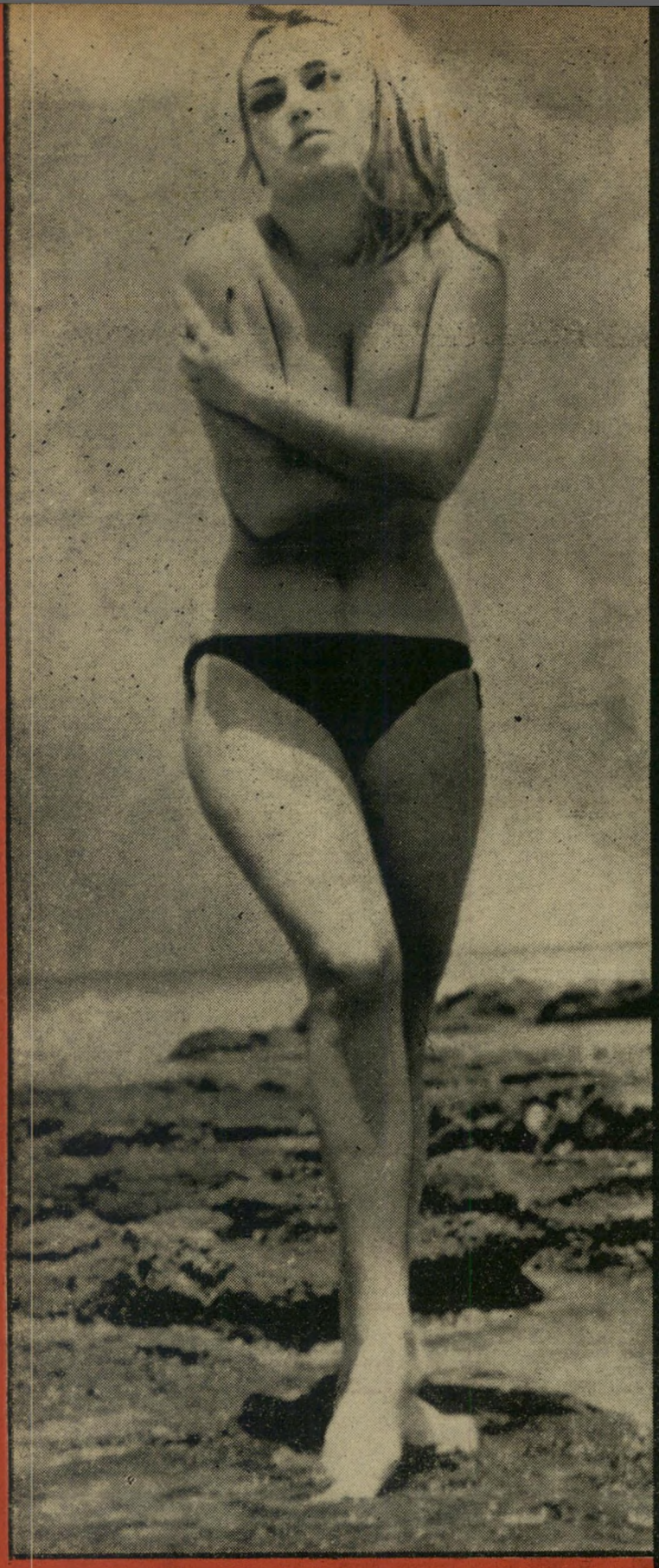

ציפורה ארז: חוילת (מימין), אזרחות (למעלה)

מזכירתנו של האלוף